

PÉCSI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM

BERZE NAGY JÁNOS

ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

1. Nevelési Program

2. Helyi tanterv

2026

Érvényes: 2026.szeptember 01.-től

TARTALOM

TARTALOM.....	2
1 A HELYI TANTERV MELLÉKLETEINEK RENDSZERE.....	3
2 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ TANTÁRGYAI	3
2.1 Képzőművészeti tanszak.....	3
2.1.1 Vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy	3
2.1.2 Grafika és festészet alapjai tantárgy.....	5
2.1.3 Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy	13
2.2 A tanszakok közös, kötelező tantárgya	19
2.2.1 Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy	19
2.2.2 A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy alapfokú művészeti vizsgakövetelményei	26
2.2.3 A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy művészeti záróvizsga követelményei.....	37
2.3 Tanszaki műhelygyakorlatok tantárgyai.....	38
2.3.1 Fém- és zománcműves tanszak	38
2.3.2 Fotó és film tanszak	60
2.3.3 Grafika és festészet tanszak.....	78
2.3.4 Környezet és kézműves kultúra tanszak	96
2.3.5 Szobrászat és kerámia tanszak	119
2.3.6 Textil és bőrműves tanszak.....	135
2.3.7 Választható tantárgyak.....	158
3 Jogszabályi megfeleltetési táblázat.....	197

1 A HELYI TANTERV MELLÉKLETEINEK RENDSZERE

Az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelet kerettanterveiben meghatározott részletes, évfolyamokra és „A/B” tagozatokra bontott szakmai követelményeket, a fejlesztési feladatok egzakt leírását, a tételes tananyag-felsorolásokat, valamint a vizsgák konkrét tartalmát a Művészeti Iskola **Helyi Tantervének 1. számú melléklete (Tantárgyi Követelményrendszer)** tartalmazza.

A mellékletbe utalt tartalom biztosítja, hogy az alapidokumentum törzsszövege átlátható maradjon, miközben a pedagógusok szakmai munkáját és a tanmenetek elkészítését a melléklet tételes listái (repertoárok, technikák) támogatják.

2 A KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZET MŰFAJ TANTÁRGYAI

2.1 KÉPZŐMŰVÉSZETI TANSZAK

2.1.1 Vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy

Az-előképző 1-2. és alapfok 1-3. évfolyamok közös tanszaka. A *vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy célja* az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az-esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A képi kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése.

Az tantárgy feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

2.1.1.1 Előkészítő (E/1-2. évfolyam)

Fejlesztési feladatok

- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozása
- A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése
- A hagyományok élményszerű megismertetése
- Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése
- Az önkifejezés változatos formáinak megismerése
- Az-egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek-elsajátítása.
- Személyes megnyilvánulásokkal teli alkotótevékenység megélése

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások

- Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságok észrevétele
- Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok
- Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése

A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése

Vonal, forma

A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben

A forma gazdasága

Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok

Felületek

A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával

Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal

Méret és arányok

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb)

Játékos arányváltó feladatok

A színek világa

A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása

Színkeverési játékok

Téri élmények

A sík és a tér megtapasztalása

Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek

Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése

Idő élmények

Az idő múlásának és a változás megtapasztalása

- eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése
- egyszerű animációs játékok

Mese és valóság

A mesebeli világok, lények, történetek síkban és plasztikában

Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában

Tárgykészítés

Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (textilfonatok, papírhajtogatások, papírdombormű, agyag vagy gipszfigurák)

2.1.2 Grafika és festészet alapjai tantárgy

A *grafika és festészet alapjai tantárgy célja* a képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A *tantárgy feladata*-előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

Alapfokú évfolyamok (A/1-3. évfolyam)

2.1.2.1 A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezet-esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása
- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása
- A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal megjelenési formái

A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében

A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

Részlet és nagyítás

A díszítés sajátosságai

A nyomhagyás-egyszerű technikái

Kompozíciós alapismeretek

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok
A/1. évfolyam

A vonal	• A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben játékos felfedezések • A vonal, mint mozgásnyom • Eltérő célú és irányú mozgások megfigyelése, létrehozása • Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más-más felületeken és anyagokon
Szín és mozgás	• Különböző mozgások, mozdulatok (simogatás, dobolás) által keltett érzelmek kifejezése színekkel • Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles-ecsettel • Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat • Érzelmek, hangulatok megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal • A kedvenc tárgy, lény tulajdonságainak, jellemének kifejező ábrázolása színekkel szokatlan formájú felületeken • A tárgy megszemélyesítése, a lény hangulatváltozásainak megjelenítése színek segítségével
Felület és forma	• Különböző felületek és formák által kiváltott érzelmek • Játékos forma és felületalakítási kísérletek • Gesztusok által létrehozott foltok, felületek • Különböző érzelmi állapotok lenyomata
Felület és textúra	• A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok által • Vizuális és taktilis érzékelés közti kapcsolat • Különböző felületű, textúrájú anyagok gyűjtése, meghatározott szempontok szerinti csoportosítása • A gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása • Különböző anyagok felületének tapintással való érzékelése
Minta a környezetben	• Környezetünk tárgyain található mintákból gyűjtemény létrehozása • A gyűjtött minták-egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése
Díszítés, díszítmények	• Lapok felületek díszítése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal
Nyomhagyás	• Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása • Az-elkészített nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá tussal, filctollal, festékekkel
Kompozíció	• Képi-elemek rendezése

	• Ugyanazon-elemekből-eltérő hatású,-egyensúlyú kompozíciók összeállítása monokróm festéssel, kollázssal,-egyszerű nyomhagyással
Képalpalkotás	• Illusztrációk készítése mesék,-események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával • Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív megfogalmazása grafikai és festészeti-eszközökkel, anyagokkal (grafit, toll, kréta, vízfesték, kollázs)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit
- a díszítés sajátosságait
- a nyomhagyás-egyszerű technikáit
- a kompozíciós alapismereteket
- az illusztratív ábrázolás alapjait

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása
- forma, folt, felület és textúra létrehozására
- a nyomhagyás-egyszerű technikáinak alkalmazására
- képalpalkotásra
- gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.1.2.2 A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képalpalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal a térábrázolásban

A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben

A színek és lelki minőségek

Felület és textúra kontrasztok és létrehozása

A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai

A díszítés sajátosságai

A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat

Egyszerű nyomatok

A kiemelés

Az illusztratív ábrázolás

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

A vonal

- Vonalak a térben
- Vonalszerű anyagokkal (kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása
- A létrehozott vonalterek megjelenítése különböző grafikai-eszközökkel
- Az-elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában

A szín

- A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban
- Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások
- A létrehozott terek által nyújtott élmények megjelenítése festéssel, kollázssal
- Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és-egyszerű térbeli formákkal, tárgyakkal
- Térbeli formák, tárgyak felületének átalakítása festéssel, tárgymesék létrehozása
- Egy konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével

Felület és forma

- Ellentétek, felületi kontrasztok
- Semleges, nyugodt felületeken markáns-ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása
- A gesztusokkal létrehozott foltok, felületek által közvetített információk

Felület és textúra

- Különböző felületeket, textúrákat ábrázoló képek, fotók gyűjtése, csoportosítása
- A gyűjtött fotók, fénymásolatok grafikai kiegészítései, átalakításai
- Az-elkészült lapokból illetve a gyűjtött fotókból kollázsok, képtárgyak készítése

Minta a környezetben

- Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található mintázatok
- A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással

Díszítés, díszítmények

- Funkcióval, jelentéssel bíró plasztikus tárgyak felületének megmunkálása, díszítése grafikai és festészeti technikákkal

Egyszerű nyomatok

- Képi üzenetek létrehozása-egyszerű sokszorosítási technikákkal (papírdúc, papírvagy műanyagkarc, sablon átfújással)

Kompozíció

- A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a mesékben és a művészetben
- A kép-egy szereplőinek,-elemeinek hangsúlyozása (formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával,-elhelyezéssel)

Képzőművészeti képzés

- Illusztrációk készítése
- Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása grafikai és festészeti-eszközökkel, anyagokkal, valamint-ezek kombinált megoldásaival (festett ceruzarajz, színezett tollrajz, kollázs, vegyes technika)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a vonalak térképző szerepét
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit
- a gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjait
- a díszítés sajátosságait
- a kiemelés módjait
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait

Legyen képes:

- vonalas térábrázolás létrehozására
- a lelki minőségek kifejezésére
- felület és textúra kontrasztok létrehozására
- egyszerű nyomtatok készítésére
- képzőművészeti képzésre
- gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.1.2.3 A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges-eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vonallal, színnel, felülettel, díszítéssel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A képzőművészeti képzéshez szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása
- Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása
- Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés
- Az önkifejezés változatos formáinak alkalmazása

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A vonal és a mozgás-változás

A színek-egymáshoz való viszonya

A színek érzelmi minősége

Színharmóniák, szíkontrasztok

A forma, felt, felület és textúra kifejező használata

A gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségei

A funkció és díszítés

Egyedi motívumok, motívumrendszer

Dombornyomat

Kompozíciós variációk

Illusztratív sorozatok

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/3. évfolyam****A vonal**

- Változások vizuális nyomai
- A valóságos és képzeletbeli változások nyomainak megjelenítése különböző grafikai és festészeti technikákkal
- Improvizatív és tudatos vonal- és hangjátékok
- Különböző hatású, karakterű hangok, zajok, zenék inspiráló hatására különböző karakterű vonalak, rajzos vonalszövetek készítése

A szín

- A színek-egymáshoz való viszonya, a színek érzelmi minősége
- Természeti jelenségek színekkel és színárnyalatokkal való kifejezése
- Egy-egy szín más színekkel való kapcsolatának mesén, dramatikus játékon keresztül történő átélése, az élmények megfestése
- Árnyalt vizuális minőségek, színharmóniák
- Fogalmakkal, hangokkal, mozdulatokkal leírható tartalmak megjelenítése színek, színharmóniák által
- Szíkontrasztok, tartalmi-ellentétek

A felület

- Felület és ábrázolási szándék
- Különböző érzelmi, hangulati állapotok megjelenítése a megismert technikákkal

- Foltok, folthatárok
- A valóságban látható éles és-elmosódott kontúrok megfigyelése és megjelenítése
- Transzparencia,-ellenfény, a részletek láthatósága

Textúra képzés

Különböző anyagok felhasználásával változatos textúrájú felületek létrehozása

Az-elkészült lapokból képtárgyak készítése

Minta a környezetben

Műalkotásokról, építményekről, fotókról minták, ornamentikák gyűjtése

A gyűjtött és továbbgondolt mintakincs felhasználása tárgyakon

Díszítés, díszítmények

Funkcióval, jelentéssel bíró mikroterek külső-belső-elemeinek díszítése grafikai és festészeti technikákkal

A mikroterek lakóinak, lényeinek-egyedi megjelenítése

Sablon nyomatok

Meghívó, plakát, képregény készítése sablonnyomat segítségével (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal)

Dombornyomatok

Különböző anyagok, tárgyak segítségével plasztikus papírnymatok készítése

Kompozíció

Komponálási módok

Játékos kísérletek, variációk-egy saját alkotás, illetve különböző reprodukciók képi-elemeinek, szereplőinek átrendezésére

Képalkotás

Illusztrációk készítése

Történetek, mesék jeleneteinek illusztratív ábrázolása sorozatokban grafikai és festészeti technikákkal (monotípiák, kollázs vonalas, festett kiegészítéssel, krétarajzzal)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a mozgás-változás vonallal történő kifejezésének lehetőségeit
- a színek-egymáshoz való viszonyát a színek érzelmi minőségét
- a színharmóniákat, színkontrasztokat
- a gyűjtés, gyűjtemény felhasználásának lehetőségeit

- a funkció és díszítés kapcsolatát
- a dombornyomat készítésének technikáját

Legyen képes:

- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára
- egyedi motívumok, motívumrendszer alkalmazására
- dombornyomat készítésére
- a kompozíciós variációk, illusztratív sorozatok készítésére
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.1.3 Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy

A vizuális alkotó gyakorlat tantárgy célja a tanuló-egyéni, kreatív személyiségjegyeinek-előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi- emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális kifejezőkészség fejlesztésével.

A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, -erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és-egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az-egy- egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges-eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek feldolgozása az alkotótevékenységekben. A baleset-, munkakörnyezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

Alapfok (A/1-3. évfolyamok)

Fejlesztési feladatok

Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönzés

A művészeti tevékenységekhez szükséges-eszközhasználat, anyagalakítás megismerése

A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és-eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

2.1.3.1 A/1. évfolyam

Mesék, kalandos történetek

--egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások

--elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése

Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformák, hangsúlyos kontúrok (ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban

A színek hatása, érzelmi-ereje

Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák

A szereplők megjelenítése mesehősök, állatfigurák (agyag, gipsz, papírmásé)

Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek

Megszemélyesítés

Síkfigurák kialakítása

Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmásé)

Mesék birodalma

A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal

A természeti és-ember alkotta környezet modellezése, újratemtése a fénymásolt-elemek, motívumok segítségével

Hangulati-elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös-eszközök

--edények,-eszközök kialakítása

Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

Különféle kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal-együtt

Figura és mozgás

A történet szereplőinek megjelenítése-ecsetvázlattal, színfoltokkal

Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése-egyszerű animációs-eszközökkel

Minta, jel, jelkép

A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés

Papírkivágások szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták

Fonások papírsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal

Szám-, állati és növényi szimbólumok a mesék világában

Időkerék évszakováltások

Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

A kézművesség néhány jellegzetes-eleme, technikája

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához kapcsolódó ábrázolási formákat, az alapvető ábrázolási technikákat

az-egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

motívumgyűjtésre, feldolgozásra

rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére

vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására

ügyelni a képek kidolgozottságára

2.1.3.2 A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és-eszközeinek megismerése

Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az-émlékezet élmény-anyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedezése

A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése

A tanuló-egyéni, kreatív személyiségjegyeinek-előhívása

A tanuló érdeklődésének felkeltése és fenntartása, a kitartó munkavégzés képességének fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok,-eszközök csoportos és-egyéni kreatív használata

A formák, színek tudatos használata

Kézműves és képzőművészeti technikák

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

Elbeszélés vonalakkal

Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése

Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

Leporelló készítése az-egyres jelenetek összeállításával

A színek érzelmi-ereje

Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban

Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színesceruza, pasztell, tempera)

Plasztikus figurák formai felfedezések

Kedvenc állatok állatfigurák és figurális dombormű mintázása

Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmásé)

Plasztikák, figurák készítése, díszítésük

Szabadon formálható anyag

Ünnepek régen és ma

Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból

Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy-egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)

--eseménynaplár képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal

Az-otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása

A mi városunk színes kompozíciók, csoportmunkában

Minta, jel, jelkép

A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

A magyar népművészet mintakincse motívumgyűjtés

Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal

Növények stilizált megjelenítése

Geometria szimbólumok (négyzet, kör, háromszög, csillag,-egymásba kapcsolódó körök)

Tárgykészítés

Ismerkedés a gyapjú-, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel

Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal-együtt

Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése

Ékszerkészítés talált anyagok tovább alakításával

Évszakváltás

Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

A kézművesség néhány jellegzetes-eleme, technikája

Megszemélyesítés

Én és a külvilág Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek

Az önismeret útjai az-emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése

Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások fénymásolatok segítségével)

Maszkok, készítése (papír, agyag, papírmásé)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat

az alapvető ábrázolási technikákat

az-egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

motívumgyűjtésre, feldolgozásra

vázlatok, rajzok, színes képek és plasztikus tárgyak készítésére

vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,

ügyelni a képek kidolgozottságára

2.1.3.3 A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával

A csoportos és-egyéni alkotótevékenységeken keresztül a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak-előhívása, megerősítése

A képi-emlékezet és képzelet gazdagítása, az-esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása

A népművészeti, művészettörténeti példák alkotótevékenységhez kapcsolódó beépítése

A vizuális kifejezés, az alkotókészség fejlesztése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

Ábrázolási és tárgyalakotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és-eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/3. évfolyam

Elbeszélés vonalakkal

Történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

Leporelló készítése az-egyres jelenetek összeállításával

A színek érzelmi-ereje

Színkontrasztok, színharmóniak alkalmazása

A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatkövetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák formai felfedezések

Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése

Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok képzelet és-előtanulmányok alapján (figurális dombormű mintázása)

Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Tér és idő feldolgozása

Különböző kompozíciók készítése spirál- és hullámmotívum felhasználásával

A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgraffito jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)

Papírkivágások szimmetria, pozitív-negatív formák, ritmusok, sorminták

egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások

Az-elvonatkoztatás útja és célja anyaggyűjtés

A tűz, víz, föld, levegő szimbólumok a különböző kultúrákban

Színszimbólumok (papírragasztás, kivágott színes motívumok kompozíciói)

Tárgykészítés

Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Állat alakú vagy antropomorf-edény készítése

A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei

Nemezfigura készítése

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal-együtt

Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata

Ékszerkészítés különféle alapanyagok felhasználásával

Évszakváltás

Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

Mozgatható bábfigurák készítése

Pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, festés)

Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat

az alapvető ábrázolási technikákat

a kézművesség, a hagyományos népi kultúra-egyes szokásait

az-egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és-eszközeit.

Legyen képes:

motívumgyűjtésre, feldolgozásra

a látvány és jelenségek értelmezésére

vázlatok készítésére, átírásra

vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására

ügyelni a képek kidolgozottságára

2.2 A TANSZAKOK KÖZÖS, KÖTELEZŐ TANTÁRGYA

2.2.1 Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy

Alapfok / 4-6. és továbbképző 7-10. évfolyamán

2.2.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése

A tárgyalkotás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása

A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése

A vizuális nyelvrendszer alapjainak-elsajátítása

A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése

A képi műveltség bővítése

A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és-eszközök

Különféle képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok,-egyes-eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Történetsszöveg történetábrázolás

Képzeltbeli utazás a múltban – jelenben jövőben

A megidézett kor hétköznapijainak megjelenítése

Környezetábrázolás hangulatteremtés

A környezet épített-elemeinek rajza (homlokzatok)

Kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal

Makettkészítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával

Színharmonikák

A monokróm színhasználatról a komplementer színpárokig

egy főszínről hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei

Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és-egész

Papírmozsaik készítése

Rózsablak színes kép készítése

Képeskönyv

A mai életünk kódexe

A könyvkötés, irka-fűzés alapfogásai

A papír tulajdonságai

Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás

Mintakincs

Az adott témához illő minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

A gyűjtött minták-egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés,-ecsetrajz, különböző léptékben páros munka)

Ornamentika rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

Oszlopszobrok

Fantasztikus figurák, állatalakok (kisplasztikák, vízköpők)

Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözképzés

A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele

A szín- és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

Arckép/önarckép különböző-elképzelte szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása

Arckép/önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához választható vizuális kifejezés formáit,-eszközeit,-elemeit és nyelvezetét

a tervezéstől a tárgyalásig tartó kreatív folyamat részeit

a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására

motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra

színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére

kompozíciós ismereteinek alkalmazására

változatos forma faktúra és felületminőségek létrehozására

különböző anyagokkal és-eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására

egyéni-eszközhasználatra

a műalkotások értő befogadására

vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására

a legfontosabb baleset és munkavédelmi szabályok betartására

2.2.1.2 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az-emberi és a természeti környezet-esztétikumának felismerése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése

A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése

A kézműves tárgyalakítás, a képző- és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése

A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismerése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során

A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és-eszközök

Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az-egyres műfajokra jellemző-előadásmódok

A formai, szintani alapismeretek

A tárgyalakítás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok,-egyres-eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok használata

Az-előképek megismerése, feldolgozása

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhaználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

Történetábrázolás

Életképek-egy-elképzel színhelyen

Ünnepek megjelenítése a megismert ábrázolási formák (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületábrázolás tusrajzzal

Struktúra textúra, formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Makettkészítés különböző anyag felhasználásával csoportmunkában

Színharmonikák

Tájképek különböző fényviszonyok között csak színfoltokkal festve hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés-elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellal, rajzolás krétával, kevert-eljárással)

Környezetábrázolás kép és valóság

A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése

Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt-krétával, festéssel)

A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése

--előtér középtér háttér (tusrajzok, szénrajzok)

Képeskönyv

A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése

Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi

Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

Gyűjtött minták-egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés,-ecsetrajz, különböző léptékben páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká, ritmussá rendezése

Természetes formák redukálása,-egyszerűsítése, stilizálása, szín- és forma-variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Fényárnyék jelenségek

Titokzatos terek létrehozása, a fény-árnyék hatások felhasználásával

Vázlatok készítése jellegzetes fény-árnyék viszonyok bemutatására

Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához választható vizuális kifejezés formáit,-eszközeit,-elemeit és nyelvezetét

a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit

a legfontosabb baleset- és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására

motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra

a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására

színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
kompozíciós ismereteinek alkalmazására
változatos forma-, faktúra és felületminőségek létrehozására
különböző anyagokkal és-eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására,
egyéni-eszközhasználatra
a műalkotások értő befogadására
vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
a baleset és munkavédelmi szabályok betartására

2.2.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látvány, a tanult ábrázolási módok és a személyes mondanivaló összhangba hozása
A természet és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése
A stílus- és arányérzék továbbfejlesztése
Az önálló kézműves tárgyalakítás technikájának megválasztására, az alkotótevékenységek-eszköztárának használatára való képesség fejlesztése
A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása
A képi műveltség bővítése

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek
Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok
A képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Történetábrázolás

Mozgalmas jelenetek

Groteszk, vígjátéki történetek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületek belseje

Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Színharmóniák

Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés-elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Öltözők

Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele

A színés az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

A perspektíva és az axonometria fitorai (Escher rajzai, térformái gyűjtések)

Tárgyak ábrázolása-eltérő, végletes nézőpontokból alulnézet, felülnézet, közelről és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

Gyűjtött minták-egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés,-ecsetrajz, különböző léptékben páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

A tárgyak-egyedi vonásai

Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése,-egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

Klasszikus és saját kompozíciós megoldások

Csendélet – drapériák hétköznapi és különös tárgyak beállításával (zsúfolt és összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások)

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a témához választható vizuális kifejezés formáit,-eszközeit,-elemeit és nyelvezetét

a tervezéstől a tárgyalakotásig tartó kreatív folyamat részeit

a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására

motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra

a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására

színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére
kompozíciós ismereteinek alkalmazására
változatos forma-, faktúra és felületminőségek létrehozására
különböző anyagokkal és-eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására
egyéni-eszközhasználatra
a műalkotások értő befogadására
vizuális-eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására
a legfontosabb baleset és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok-eltérőzése után

A tanuló ismerje:

a vizuális művészetek-eszköztárát
a tárgytervezés és tárgykészítés alapvető fázisait
a rajzolás, festés, kézművészet műfaji sajátosságait, anyagait és-eszközait
a különböző ábrázolási és tárgyalakító technikákat
a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait
a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

az alkotói munka végigvitelére
a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására
motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására
színtani ismereteinek felhasználására
kompozíciós ismereteinek alkalmazására
a kifejezés érdekében sokféle-eszköz és anyaghasználatra
konzekvens munkák-elkészítésére
a művészettörténeti példák értő befogadására
a baleset és munkavédelmi szabályok betartására

2.2.2 A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy alapfokú művészeti vizsgakövetelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: *Vizuális alkotó gyakorlat*

- A) vizsgamunka bemutatása 15 perc
- B) helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapfokú művészeti vizsga értékelésének szempontjai:

- esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése
- alapvető anyag-, eszközés szerszámhasználati ismeret, jártasság
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata
- az-elkészült munka-egyedisége, összhangja

Továbbképző évfolyamok

2.2.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására
- A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása
- A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készség szintű-elsajátíttatása
- Az-elvont gondolkodás, az analízis-szintetizáló képesség kialakítása, a látás kiművelése és tudatosítása
- Az ábrázolási konvenciók megismertetése, -elsajátíttatása

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek
- A látvány pontos megfigyelése, leképezése
- A vizuális információk megértése, átírása, felhasználása
- A képi gondolkodás, vizuális absztrakció
- Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére
- A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgye gyűttesek létrehozása
- A jelentés, az-esztétikum felismerésére, értelmezésére
- A sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási)-eszköz
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A beállítás

- A geometrikus testek arányai, térbeli-elhelyezkedése

A tárgyak, tárgye gyűttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezetűl a formáig

Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Drapéria mozgásbanfotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése

A drapéria, mint plasztikai-elem és jel fríz mintázása, gipszfaragás, gipszöntések

A térről síkban

Rajzolt és festett belső terek a perspektíva törvényei szerint

Szobasarak, lépcsőház rajzolása festése

A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)

A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet)

Rajzi plasztikai-előtanulmányok

Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)

A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése

Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és-expresszív feldolgozások

A térről térben

A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)

Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív-negatív formák megjelenítésével

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és-egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban

Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a kavallier axonometria megismerésére

Vonal a térben – papír-, fém-, spárgavagy üvegplasztikák

Nagyságrend

A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok-egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák-elemzése

Portré

Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével

Az-elkészült munkák összehasonlítása,-elemzése

A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése

A színek keverése

Szokatlan megjelenés

Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal

Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek-egymásra mintázása

Portré gipsszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal

Értékelés és kiállításrendezés**Követelmény**

A tanuló ismerje:

a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakító technikákat

a térábrázolás alapelemeit

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit

a kompozíció jelentéshordozó-elemeit

az alapvető szintani törvényszerűségeket

a jellegzetes vagy közismert képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat

a munkavédelmi-előírásokat

Legyen képes:

a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére

motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra

kompozíciós ismereteinek alkalmazására

egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására

a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására

műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére

geometrikus és természeti formák ábrázolására

a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni

illusztrációkat készíteni

2.2.2.2 T/ 8. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai

Különböző illusztrációk készítése

A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos-eszközhasználat

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek

Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete

Tónusos ábrázolás

A természeti formák átírása

Az anyagszerűség ábrázolása
A tér különböző léptékű megjelenítése
A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák
Anatómiai ismeretek
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok**T/8. évfolyam****A beállítás**

Tárgyak, térelemek a szabadban

A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A beállítás átformálása

A tárgyegyüttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, -expresszionista stílusgyakorlatok)

A szerkezettől a formáig

Állatés-emberi koponya szerkezetének különféle rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Koponya és változó környezete

A koponya bonyolult plasztikai problémái relief mintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről síkban

Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint

A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz szén, pittkréta, pasztell, akvarell)

A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színespapír-kollázs és grafikai lapok, linó-, papírmetszet formájában

Rajzi plasztikai-előtanulmányok

Szobrok, portrék vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével)

A vonallal való rajzolás módozatai, faktúrák megjelenítése

Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és-expresszív feldolgozások

A térről térben

Termékek titokzatos szerkezete, pozitív-negatív formái

A természeti formák szerepe a formatervezésben

A formaelemzések módszere célirányos megfigyelés

Formakövető vonal a plaszticitás

Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és-egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban

Művészettörténeti példák tanulmányozása

Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge-szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok-egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák-elemzése

Portré

Rajzok élő modell után

A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok

Fej rekonstrukció koponya alapján

Az-emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok-együttes érvényesítése

A portrérajzolás és festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban

Portré, különböző plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakító technikákat

a térábrázolás alapelemeit

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit

a kompozíció jelentéshordozó-elemeit

az alapvető szintani törvényszerűségeket

a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti alkotásokat

a legfontosabb munkavédelmi-előírásokat

Legyen képes:

a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére

motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra

kompozíciós ismereteinek alkalmazására

egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására

a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására

műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére

geometrikus és természeti formák ábrázolására
a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
illusztrációkat készíteni

2.2.2.3 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés-eszköztárának gazdagítása
Az-esztétikus környezet iránti igény kialakítása
A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása,-elmélyítése
A mérlegelő véleményformálás igényének és képességének kialakítása

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek
A Környezet- és tárgykultúra
Tónusos ábrázolás újabb technikái
A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
A bábkészítés hagyományai
A plein air festészet legismertebb alakjai
Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

Alakrajz

Csontváz rajza
Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pác vázlatok)
Körberajzolások, tükörrajzok, fotók-egymásról, azok rajzban történő átdolgozása
Kollázsok és montázsok-emberi alakok átalakításával,-emberi alak részletrajzainak összeillesztése, fotószekvenciák-emberek mozgásáról

Átváltozások

A modell után-elkészített munkák feldolgozása más-eszközökkel, technikákkal, más méretben
A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyezeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása
Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

Wayang-báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése
A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése
A bábu hangja, játéktér

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Másolatok készítése a kép-egyres-elemeiről hagyományos festészeti és grafikai-eljárásokkal (belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, méretés-elemváltatások)

A természetben

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain air-ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, akvarell és a gouache)

Fotóséták fotózás a természetben fotósorozatok kialakítása, feldolgozása

Karakterkeresés

A portrérajzolás, a karakter kiemelése

Önarcképek

Az-elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával

Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek

Népművészet és természet

Betekintés a magyar népi viseletkultúrába

Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása (fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)

A népművészeti motívumok felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám-szomorú, haragos-megbocsátó, nyomasztó-feloldó)

Érzelmi állapotok színben való kifejezése

A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal

Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

Rövid portréfilm készítése-egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában

Forgatókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat

a térábrázolás alapelemeit

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit

a kompozíció jelentéshordozó-elemeit

- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes vagy híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat
- a legfontosabb munkavédelmi-előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

2.2.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismerése a figuraábrázoláson keresztül
- A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával
- A vizuális ismeretek, jártasságok-elmélyítése, összegzése
- Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel

Tananyag

- Vizuális alkotó gyakorlat ismeretek
- A Környezet- és tárgykultúra
- Tónusos ábrázolás újabb technikái
- A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
- A bábkészítés hagyományai
- A plein-air festészet legismertebb alakjai
- A nonfiguratív ábrázolás-eszköztára
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

Alakrajz

Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról a vonal-ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pácvázlatok, agyagés viaszrokik)

Figura a térben

Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben

Plein air és-embercsoport rajza

Átváltozások

Ülő, fekvő figura rajza

egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra

A kompozíciós-elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal

A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín-tér

Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Stíluskeresés, karakterkeresés

A teljes figura, mint karakter

Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban

Kollázs grafikai kiegészítéssel

Fogalom párok szerinti képalkotás (mozgalmas unalmas, harsány szelíd, haragos vidám)

Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

Gyerekkori történet

Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet) csoportos feladat

A film rajzos forgatókönyvének megtervezése,-elkészítése Vizsgamunka készítése
Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a különféle vizuális művészetek jelés jelképrendszerét
- a tervezéstől a megvalósításig tartó kreatív folyamat részeit
- a sík és térművészet törvényszerűségeit, anyagait és-eszközeit
- a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalakító technikákat
- a térábrázolás alapelemeit
- a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit
- a kompozíció jelentéshordozó-elemeit
- az alapvető szintani törvényszerűségeket
- a jellegzetes, híres képző- és iparművészeti, médiaművészeti alkotásokat
- a munkavédelmi-előírásokat

Legyen képes:

- a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére
- motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra
- kompozíciós ismereteinek alkalmazására
- -egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására
- a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- geometrikus és természeti formák ábrázolására
- a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni
- illusztrációkat készíteni

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek területén létrejött értékeket
- a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait
- a sík és térbeli művek, alkotás sorozatok létrehozásának módjait
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit
- a fény árnyék viszonyok törvényszerűségeit
- a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit
- az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi-előírásokat

A tanuló Legyen képes:

- -eligazodni a művészettörténet korstílusai között
- az adott témák önálló feldolgozására
- művészeti ismereteinek alkotó felhasználására
- A témák-elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására
- konkrét és-elvont gondolatok képi plasztikai megjelenítésére
- portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására
- a saját és mások alkotásainak-elemző értékelésére

2.2.3 A Vizuális alkotó gyakorlat tantárgy művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: *Vizuális alkotó gyakorlat*

- a vizsgamunka bemutatása 10 perc
- helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének szempontjai:

- -esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte
- a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata
- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- sík és térbeli ábrázolási képesség
- a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése
- alapvető anyag-, -eszköz és szerszámhasználati ismeret, jártasság
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezőmód használata
- az-elkészült munka-egyedisége, összhangja

2.3 TANSZAKI MŰHELYGYAKORLATOK TANTÁRGYAI

2.3.1 Fém- és zománcműves tanszak

2.3.1.1 Fém- és zománcműves műhelygyakorlat tantárgy

A Fém- és zománcműves műhelygyakorlat tantárgy célja az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az átadása révén, melyek képessé teszik a tanulót Fém- és zománcműves tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan formakultúra, rajzi, szintani ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes képes tárgyalásra.

A műhelygyakorlat feladata a Fém- és zománcművesség műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek-elsajátítása, a tárgyaláshoz szükséges anyag és-eszközismeret,-eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező képességek, a tárgyalói tudás kialakítása.

Alapfokú évfolyamok (A/4-6. évfolyamok)

2.3.1.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása
- A fém és zománcműves műhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás legegyszerűbb módjainak, a zománcfelhordás, bevonás technikáinak megismertetése
- A tananyagban szereplő tárgyalási műveletekhez szükséges fém és zománcműves-elméleti tudás, anyag és-eszközismeret, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A balesetmentes munkavégzés szabályainak-elsajátítása

Tananyag

Fém- és zománcműves ismeretek

A kezdetek fémművészete

A Fém- és zománcműves műhely berendezése, szerszámai, segédeszközei

A Fém- és zománcművesség anyagai

A fémmegmunkálás módjai

A fémékszerkészítés műveletei

Zománcfelhordási, bevonási technikák

Száritási, égetési műveletek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Ismerkedés a fémművészettel

- A fémművesség műfajai, tárgykultúrája
- A kezdetek fémművészete (réz bronz és vaskori tárgyak)

- A kortárs fémművesség formanyelvi sokszínűsége

A fémműves műhely

- Térkialakítás, munkaasztal, satupad és tároló helyek
- A fémműves műhely legalapvetőbb szerszámai (lemezvágók, fogók, kalapácsok, reszelők, satuk), anyagai (vas és acél, színes és könnyűfémek)
- Alapvető-eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

A fémek tulajdonságai, alakíthatósága

- A réz és alumíniumhuzal tulajdonságai
- A színes és könnyűfém huzal alakításának lehetőségei (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás)
- Az alakítás-eszközei
- A megismert-eszközök, alakítási módok felhasználásával huzal ékszerek (kitűző, medál, függő) készítése

Láncok készítése

- Lánc típusok megismerése
- A lánc készítés műveletei: láncszemek készítése, az-egyszerű alapegységekből láncok fűzése, záródások készítése

Ismerkedés a zománcművességgel

- A zománc-eredete
- Az ipari és iparművészeti zománc

A zománcművészet

- A zománcművészet műfaji sajátosságai, tárgykultúrája
- A kortárs zománcművészet sokszínűsége
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév anyagához

A zománcműhely

- Térkialakítás, munkaasztal és tároló helyek
- A zománcműhely alapeszközei (zománcégető kemence), a zománcozás és égetés segédeszközei (égető villa, hőálló kesztyű, spatula, -ecset)
- A zománcművesség alapanyagai (előalapozott lemez, zománciszap, zománcpor)
- Alapvető-eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Az ipari zománctechnika

- Ipari zománccal készült alkotások bemutatása
- Az-előalapozott lemez és a zománciszap tulajdonságai

- Zománcfelhordási, bevonási technikák megismerése (felkenés-ecsettel, felhordás spatulával, rácsurgatás, leöntés, összefolytatás, repesztés)
- -előalpozott, zsírtalanított lemezen zománciszappal a megismert zománcfelhordási bevonási technikák kipróbálása
- A szárítás, égetés műveletei
- Zománcozási hibák, zománcjavítási módok

Rusztikus felületképzés

- Az-egyenletesen felkent vagy felszítáit zománcfelület rusztikussá tétele (fonalzománc, üveggolyócskák vagy szemcsés zománc alkalmazásával)
- A minták-elforgatásával azonos-elemekből épülő sorozatok készítése

Egyedi zománclapok készítése

- Forma és színtervek készítése
- Zománcbevonási, díszítési műveletek alkalmazása
- -egyedi kísérletek
- Szárítás, égetés, utómunkálatok

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a kezdetek fémművességét
- a fém és zománcművesség legmeghatározóbb példáit, legalapvetőbb műfaji sajátosságait
- a fémtárgy és a zománcozott dísz tárgy készítésének tárgyi feltételeit
- a színes és könnyűfémek, valamint a zománcszap tulajdonságait
- a huzalalakítás, lánckészítés módjait, műveleteit
- a zománcbevonás technikáit (felkenés, összefolytatás)
- a szárítás, égetés műveleteit
- a szakszerű műhely és-eszközhasználat követelményeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- fémalakítási műveletekre (darabolás, hajítás)
- -egyszerű tárgyalakítási feladatok-elvégzésére (fém ékszer, zománcozott lap készítésére)
- -előalpozott fémlapok zománcozására
- a legegyszerűbb zománcbevonási módok alkalmazására
- -egyedi zománclapok készítésére

- az-eszközök balesetmentes használatára

2.3.1.1.2 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának bemutatása
- A fém és zománcműves műhely legfontosabb berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak, a fémmegmunkálás módjainak, a zománcfelhordás bevonás, a zománcdíszítés technikáinak megismertetése
- A tárgyalakotási műveletekhez szükséges vizuális művészeti (formai, szintani, komponálási, stilizálási, motívumképzési) ismeretek-elsajátíttatása
- A munkavégzéshez szükséges, anyag és-eszközismeret, tervező, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A környezettudatos és balesetmentes munkavégzés szabályainak betartatása

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- A fém és zománcművesség tárgykultúrája
- Az ókori-egyiptom fémművészete
- Kelta zománcművészet
- Forma és színismeret
- Lényegkiemelés, figyelemvezetés
- Stilizálás, motívumképzés
- A fém és zománcművesség műfaji követelményei
- A fémművesség szerszámai
- A fémművesség anyagai
- A fémmegmunkálás módjai
- A lemezékszer és a fémintarzia készítés műveletei
- A kő befoglalás technikái
- A fémlapok zománcozásra történő-előkészítése
- A különböző zománcfajták tulajdonságai
- Zománcfelhordási, bevonási, díszítési technikák
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

A fémművesség

- Az ókori-egyiptom fémművészete
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

A fémek világa

- A vas és acél, a színes és nemesfémek, valamint a könnyűfémek tulajdonságai (szilárdság, hajlíthatóság)
- A fémek alakíthatósága (vágás, hajlítás, lapítás, kalapálás, zömítés), az alakítás szerszámai,-eszközei (satupad, lemezvágó olló, fogó, kalapács, fűrész, fűrész, reszelő, csiszológépen)
- Lemezékszer, lemez öltözék kiegészítő tervezése, készítése
- Azonos-elemekből álló ékszerek bemutatása
- Azonos-elemekből felépített ékszer tervezése
- Az ékszerkészítés műveletei: az-elemek kivágása, a lemezfelület mintázása, az összekötő-elemek-elkészítése, a tárgy összeállítása

Fémintarzia készítés

- Példák bemutatása a különböző anyagú fémek-eltérő szín és felületi hatására, fémintarziával díszített tárgyakra
- Intarzia tervezése
- Az intarzia készítés műveletei: az-elemek (formák) kiszabása, a részek összeépítése

Befoglalás

- Befoglalási módok megismerése
- Kövek befoglalása a választott foglalási móddal

A tanultak alkotó alkalmazása

- A tanult fémműves ismeretek, tárgykészítési technikák,-eljárások önálló alkalmazásával tárgyalakotó szándék szerinti-egyedi lemeztárgy készítése

A zománcművészet

- A kelta zománcművészet
- Zománcművészeti példák felsorakoztatásával az ipari zománc alkalmazási lehetőségeinek megismerése

A zománciszap

- A zománciszap tulajdonságai
- Színminták készítése-előlapozott vaslemezre és rézlapra
- A különböző fajtájú és színű zománciszapok hőigénye

A szín és fény szerepe a zománcalkotásokban

- Színtani ismeretek: a színek érzelmi és hőhatása, optikai és térhatása

- A színek figyelemfelhívó és szimbolikus szerepe
- A különböző zománcok fényáteresztő tulajdonságai (fényes és matt; áttetsző és fedő)
- A tanultak tudatos alkalmazása a zománcozási feladatokban

A forma szerepe a képkalkotásban

- A különböző formák síkakká, foltokká, motívumokká alakítása
- A motívumok dinamikus rendezésével dekoratív zománckompozíciók kialakítása

Stilizálási gyakorlatok

- Kifejezési szándék szerinti átírási, komponálási gyakorlatok

Sablontechnika alkalmazása a zománcozás során

- A sablontechnika megismerése. Sablon készítése
- A pozitív negatív formákból képzett sablonokkal más más viszonyhelyzetek, forma kapcsolatok kialakítása
- Forma és színtervek alapján a lealapozott lemez sablontechnikával, zománcpor felszítálásával történő zománcozása

Zománcozott ékszer, vagy öltözképzés kiegészítő készítése

- A vörösréz alakíthatósága
- A transzparens zománc tulajdonságai
- A fém lapok zománczásra történő-előkészítése (zsírtalanítás és a tapadóképesség fokozása), zománcozása, kiégetése, összeszerelése

Zománcozott lapok befoglalása

- Vörösréz alapú medálok zománcozása, a kiégetett medálok befoglalása
- A gyárilag lealapozott acéllemez vagy rézlemez-egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozása a megismert zománcok (zománciszap, zománcpor), zománcozási-eljárások figyelembevételével

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín és forma, a stilizálás, átírás, komponálás tárgyalható szerepét
- a fém és zománcművesség példáit, műfajait
- az ókori-egyiptomi és a kelták fém és zománcművességét
- a vas és acél, a könnyű és színesfémek tulajdonságait
- a zománciszapok és zománcporok tulajdonságait
- a tervezés fázisait, munkafolyamatait
- a fém és zománcműves tárgy készítésének technikai feltételeit,

- a lemezalakítás, díszítés módjait
- az-egyszerű fémékszer készítés műveleteit
- a zománcműves munkafolyamatokat (a zománcbevonás, festés technikáit, a szárítás, égetés műveleteit)
- a szakszerű műhely és-eszközhasználat követelményeit

Legyen képes:

- fémalakítási műveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fűrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás)
- fémműves tárgyalkotási feladatok-elvégzésére (lemez ékszer, lemez intarzia készítésére)
- a fémek zománccal történő bevonására, a legegyszerűbb zománcdíszítési módok alkalmazására
- a zománccal bevont tárgy kiégetésére
- zománcozott ékszerek, öltözképzési kiegészítők készítésére
- kövek, zománcozott medálok befoglalására
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre

2.3.1.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém és zománcművesség műfaji sajátosságainak, tárgykultúrájának megismerése Felkészítés a fém és zománcműves műhely berendezéseinek, szerszámainak, anyagainak átgondolt használatára
- A fémmegmunkálás, felületdíszítés (trasszírozás, domborítás, cizellálás) módjainak, a zománcművesség technikáinak (limougesi festett zománc, grisaille technika, zománc sgraffito) megismerése
- A tananyagban szereplő tárgyalkotási műveletekhez szükséges vizuális ismeretek (figyelemvezetés, kiemelés, ritmus, felületrendezés,-egyensúlyteremtés) biztosítása
- A tárgyalkotáshoz szükséges anyag és-eszközismeret, tervező, munkaszervező, szerszámhasználó, anyagformáló készségek és képességek kialakítása
- A tanuló felkészítése-elképzelései, gondolatai tárgyasult formában való kifejezésére
- A balesetmentes munkavégzés szabályainak-elsajátíttatása

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- A fém és zománcművesség tárgykultúrája
- A népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém és ötvösművészete
- A fém és zománcművesség műfaji követelményei
- A szín térhatása
- Pozitív negatív forma, formaredukció, motívum és jelképzés, ornamentika

- Az-elemek-elrendezése
- A fémművesség anyagai,-eszközei, szerszámai
- A fémmegmunkálás módjai
- A trasszírozás, domborítás és cizellálás műveletei
- A zománcszapok tulajdonságai, fajtái, a felhordás módja,-eszközei
- A zománc sgraffito technikája
- Festett zománc (grisaille technika)
- A zománcozott tárgy égetésre történő-előkészítése, ráégetés, átégetés
- Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

A fémművesség

- A népvándorlás korának fémművészete
- A honfoglaló magyarok ötvösművészete
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

Felületdíszítő technikák

- Ismerkedés a vörös és sárgarézt (ezüst) díszíthetőségével
- A trasszírozás, domborítás, pusszírozás, cizellálás megismerése iparművészeti példákon keresztül

Felületdíszítés trasszírozással

- Trasszírozó szerszámok megismerése
- Tervezés,-előrajzolás, rajzátvitel
- A lemeztárgy felületére átrajzolt kontúrok trasszírozása

Domborítás, cizellálás

- A domborítás, cizellálás-eszközei
- Műveletei: az alapfelületek mélyítése, leütése poncolóval, a plasztikus minták kiemelése

Domborított, cizellált vagy trasszírozott fémlap zománcozása

- A mintázott lemez zománcozásra történő-előkészítése, bevonása transzparens zománccal, szárítás, égetés

A zománcművészet

- Szkíta fém és ötvösművészet
- Limougesi festett zománc
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

A színek térhatása

- Azonos motívumok más-más színviszonyba helyezése
- Pozitív negatív formák viszonya
- A sablontechnika ismételt alkalmazása
- Pozitív és negatív formák viszonyával más-más jelentéstartalom kifejezése

Formaasszociációk

- Asszociációra alkalmas motívumok, jelek képzésével új tartalom kifejezése szabadon választott színvilággal, a gondolatközlést legjobban-erősítő zománctechnikával

Festett zománc

- A limouges i festett zománc megismerése
- Limouges i technikai kipróbálása (fehér alapra ráégetett fekete kontúrok, külön-külön felvitt színek)

Grisaille technika

- A grisaille technika megismerése
- Műfaji sajátosságoknak való megfelelés (fekete alapzománccra festés több rétegben fehér zománccal)
- Zománc sgraffito készítése
- A sgraffito technika
- Zománc sgraffito tervezése
- A terv kivitelezése: gyárilag lealapozott lemezek zománcozásra történő-előkészítése, a forma és színterek alapján a sgraffito legalsó zománcretegének kialakítása, a ráégetést követően a következő zománcreteg felvitele, a bőrkemény állapotú zománcretegből a rajzolat vagy forma visszaszedése, ismételt égetés

Fémműves vizsgamunka készítése

- A megtanult fémműves ismeretek, tárgykészítési technikák,-eljárások önálló alkalmazásával tárgykészítő szándék szerinti-egyedi lemeztárgy készítése
- -egyéni kifejezési szándék szerinti zománcozás a megismert zománccal (zománccsap, zománccpor), a tanult zománctechnikai-eljárások alkalmazásával
- Dokumentálás

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a színek térhatását, a pozitív és negatív formák viszonyát, a motívum és jelképzés szerepét
- a fém és zománcművesség példáit, műfajait
- a népvándorlás kori törzsek, a szkíták és a honfoglaló magyarok fém és ötvösművészetét
- a trasszírozás, domborítás, cizellálás-eszközeit, műveleteit

- a sablontechnika és a sgraffito alkalmazhatóságát
- a limougesi festett zománcot és a grisaille technikát
- a szakszerű műhely és-eszközhasználat követelményeit

Legyen képes:

- fémműves tárgyalkotási feladatok-elvégzésére
- a fém felületének trasszírozással, domborítással, cizellálással történő díszítése
- a fémlapok zománcozására
- a zománccal bevont tárgy kiégetésére
- zománcgrafikai és festőzománc technikák alkalmazására
- a munkavédelmi szabályok betartására, balesetmentes munkavégzésre

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a fém és a zománc, mint tárgyalkotási alapanyag tulajdonságait
- a fém és zománcművesség példáit, műfaji követelményeit
- a tárgykészítéshez kapcsolódó tervezés munkafolyamatait, módszereit
- a fém és a tűzzománcozott dísztárgy készítésének technikai feltételeit
- a fémalakítás, felületdíszítés és a kőfogalás lehetőségeit
- a zománcműves munkafolyamatokat: a zománcbevonás, díszítés és a zománcfestés technikáit, a szárítás, égetés műveleteit
- a szakszerű anyag és-eszközhasználat követelményeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- fémmegmunkálási, alakítási műveletekre (vágás, darabolás, fúrás, fűrészelés, reszelés, csiszolás, hajítás, lapítás, kalapálás, vésés, domborítás, trasszírozás, domborítás, cizellálás)
- fémműves tárgyalkotási (lánc, lemez intarzia, lemez relief) feladatok-elvégzésére
- a fémek zománcozására
- a fémek formára alakítására, zománcozásra történő-előkészítésére
- a fémek zománccal való bevonására
- a legegyszerűbb zománcdíszítési módok (repszítés, összefolytatás, átégetés) használatára
- a legegyszerűbb zománcgrafikai, festészeti (sablon, sgraffito, grisaille technika) megoldások alkalmazására
- a zománccal bevont, festett tárgy kiégetésére
- életkorának megfelelő szinten, az anyag,-eszköz és technikai módszerek megválasztására

- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására
- a helyes munkamenet, a munkavédelmi szabályok következetes betartására

2.3.1.2 A Fém és zománcműves műhelygyakorlat tantárgy művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

- Fém és zománcműves műhelygyakorlat
- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyalakító képessége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő képalkotó és tervező készségét, a fém és zománcművesség anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló technikai jártasságát, szakmai tudását.

A vizsga értékelése

- A fém és zománcműves műhelygyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai:
- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró, tárgyszerző, formaalkotó, felület és díszítményalakító képesség
- fém és zománcműves alapismeret
- anyag és-eszközhasználat
- az-elkészített tárgy összehatása
- Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyam)

Fejlesztési feladatok

- Mindazon vizuális művészeti, fém és zománcművészeti ismeretek átadása, melyek az adott évfolyamon az igényes tárgyalakítási gyakorlat megvalósításához szükségesek
- Mindazoknak a gyakorlati ismereteknek az-elsajátítása, melyek képessé teszik a tanulót tervek, fém és zománcműves alkotások létrehozására, a feladatnak megfelelő anyag,-eszközök és technika megválasztására
- Olyan formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás és igényesség kialakítása, melyek a fém és zománcműves területen lehetőséget biztosítanak a filigrán technikával, rekesz és sodronyzománc technikával díszített tárgyak készítésére

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- Ékkő és almandin berakású, filigrán díszítésű ötvöstárgyak

Rekesz, sodrony és filigrán zománccal díszített ötvöstárgyak

Fémmegmunkálási-eszközök, módok

Az ékszerzománc, a rekeszománc változatai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

2.3.1.2.1 T/7. évfolyam

A fémművesség

- Gepida ékkő berakás
- Germán almandin berakás
- Középkori filigrán és bőrtűs díszítésű tárgyak
- -egyéb művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

Hengerlés és dróthúzás

- A hengerlés-eszközei, műveletei. A dróthúzás-eszközei, műveletei

Forrasztási-eljárások

- A lágyforrasztás és anyagai,-eszközei. A keményforrasztás és anyagai,-eszközei

A filigrán technika

- Sodratok készítése, formára alakítása

Filigrán technikával ékszergarnitúra tervezése, készítése

- A technikához illő forma, méret, díszítés, színvilág megválasztása
- A zsinórfonalszerű, vékony filigránhuzalokkal a terveknek megfelelő motívumképzés
- A kialakított motívumrendszerrel kollekcióképzés

Filigrán és granulák alkalmazása

- A granulák kialakításának művelete
- Filigránnal és granulákkal díszített ékszer készítése
- A kialakított motívumrendszerrel kollekcióképzés

A zománcművészet

- Ókori görög bordázott zománccok
- A legrégebbi kínai rekeszománccok
- Bizánci rekeszománc
- -Ottókori rekeszománc
- Az orosz filigránzománc
- A kijevi fejedelemségek rekesz és sodronyzománc- emlékei

- A magyar sodronyzománc
- Az-erdélyi filigránzmánc
- Kortárs művészi példák felsorakoztatása a tanév anyagához

Az ékszerzmánc

- A vörösrézre alkalmas ékszerzmáncok fizikai és kémiai tulajdonságai
- A zománcok fajtái funkció szerint (alapzmánc, fedő, vagy díszítő zománc)
- A zománcok fajtái állag szerint (zománciszap, zománcpor, zománckristály)
- A zománcok fényáteresztő képesség szerint (transzparens, fondant, opak, opál zománcok)

Próbalapok, színminták készítése

- Az ékszerzmánc tulajdonságainak megtapasztalása
- Égetési variációk, technikai kísérletek
- Huzal vagy drótzománc tervezése, készítése
- Mintaképzés-egyszerű geometrikus ornamentikával
- A tárgyalkotás lépései: a huzalformára alakítása, a fémalap-előkészítése, a lap-ellenzmáncozása, az-előlap transzparens zománccal történő bevonása, a huzal beégetése az alapba, égetés után a reveltávolítása, a huzalközök feltöltése zománckristállyal, szárítás, égetés, a zománcozási hibák-esetén újrafeltöltés, ismételt égetés

Rekeszzmánc készítése

- A műfaji sajátosságokhoz alkalmazkodó képnnyelvvel zománcalkotás tervezése
- A tárgyalkotás lépései: rekeszszalagok készítése, formára alakítása, a felület berekeszelése, a rekeszek rögzítése, a rekeszközök feltöltése zománccal, szárítás, égetés, a zománcozási hibák számbavétele, újrafeltöltése, égetés, a felület felcsiszolása, polírozása

Sodrony zománc

- A sodronyzománc műfaji sajátosságaihoz alkalmazkodó képnnyelvvel zománcalkotás tervezése
- A tárgyalkotás lépései: sodronyok készítése, formára alakítása, rögzítése, feltöltése zománccal, szárítás, égetés, égetés utáni műveletek

A tanultak alkotó alkalmazása

- A tanultak-egyéni kifejezési szándék szerinti alkalmazása
- Az összeépítés, keretezés, installálás fontossága, megtervezése

Értékelés, kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az ötvösművészet legjelentősebb tárgyi- emlékeit, technikai vonulatait

- a tervezéshez, képi plasztikai megjelenítéshez szükséges-eszközrendszert
- az átírás, stilizálás, ornamentikaképzés formai követelményeit
- a tárgyalkotás műveleteit
- a fémek viselkedését a különböző megmunkálási műveletek során
- a legalapvetőbb rekeszzománc technikákat
- a kész zománcalkotás megjelenítésének lehetőségeit
- a munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- a feladatához kapcsolódóan tárgyterveket, műszaki rajzokat készíteni
- az alkalmazni kívánt műveletek-előkészítésére
- a tervszerű, igényes munkavégzésre
- rekeszek, sodratok készítésére
- filigránhuzalokkal díszített ékszerek készítésére
- huzal vagy drótzománc, rekesz és sodronyzománccal díszített tárgyak alkotására
- a fém és zománcműves műhely-eszközeinek balesetmentes használatára, a környezetvédelmi-előírások betartására

2.3.1.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Mindazoknak a vizuális művészeti, fém és zománcművészeti ismereteknek az átadása melyek az adott évfolyamon az igényes tárgyalkotási gyakorlat megvalósításához szükségesek
- Mindazon gyakorlati ismereteknek az-elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulót tervek, fém és zománcműves alkotások létrehozására, a feladatnak megfelelő anyag,-eszközök és technika megválasztására
- Olyan fejlett formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás és igényesség kialakítása, melyek a fém és zománcműves területen lehetőséget biztosítanak niello technikával díszített fémtárgyak, beágyazott zománccal díszített ékszerek, öltözék kiegészítők, képlemezek készítésére

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- A fém és zománcművesség műfajai, tárgykultúrája

A beágyazott zománc

A niello technika

A királyi Magyarország ötvös központjai, ötvöstárgyai

- Fém és zománcműves ékszerek

Képlemezek

A tervezés képi, plasztikai-eszközrendszere

A műszaki rajz

- A fém és zománcművesség anyagai,-eszközei, szerszámai

A fémmegmunkálás módjai

Ötvös zománc technikák

- Alapvető-eszközhasználati, munka-, és környezetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

A fémművesség

- A magyar fémművesség
- Ötvös központok a királyi Magyarországon
- Művészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

A niello technika megismerése, alkalmazása

- Nielloval díszített tárgyak bemutatása
- A mintázatot adó anyag (pép) megismerése
- A tárgykötés műveletei: vésett vágatok feltöltése, a pép beégetése, beégetés után a felületet lecsiszolása, polírozása

A zománcművészet

- Román kori beágyazott zománc
- Rajna vidékén limougesi beágyazott zománc
- Középkori magyar zománcművészet
- Kortárs zománcművészi példák felsorakoztatása a tanév tananyagához

A beágyazott zománc

- A beágyazott zománc változatainak megismerése
- Sima beágyazott zománc (a rajz körvonalain belüli rész-eltávolítása véséssel, maratással, giluzsálással történik)
- Áttetsző vagy lapos reliefzománc (az alap domború,-esetleg cizellált)
- Kevert zománc (együtt jelenik meg a rekeszománc és a beágyazott zománc)

Ékszerek tervezése, készítése

- A különböző korú, stílusú ékszerek megismerése
- Életkorhoz, személyhez, alkalomhoz, ruhához illő garnitúrák (függők, melltűk, medálok, gyűrűk, karkötők, hajdíszek) tervezése
- Fémalakítási, zománctechnikai-eljárások alkalmazása

Ruha kiegészítők tervezése, készítése

- Divattörténeti ismeretek
- Az öltözékek stílus azonos gombok, csatok tervezése, készítése

Ötvös zománccal díszített képlemezek létrehozása

- A tanult ötvös zománc technikák-egyéni alkalmazása

Értékelés, kiállításrendezés**Követelmény**

A tanuló ismerje:

- a fém és zománcművészet legjelentősebb technikai vonulatait, tárgy típusait
- az ötvösművészet legjelentősebb tárgyi- emlékeit, technikai vonulatait
- a tervezéshez, képi plasztikai megjelenítéshez szükséges-eszközrendszert
- az átírás, stilizálás, ornamentikaképzés formai követelményeit
- a tárgyalkotás műveleteit
- a fémek viselkedését a különböző megmunkálási műveletek során
- az ékszerkészítés lehetőségeit
- a legalapvetőbb beágyazott zománctechnikákat
- a kész zománccalalkotás megjelenítésének formáit
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- a feladatához kapcsolódóan tárgyterveket, műszaki rajzokat készíteni
- az alkalmazni kívánt műveletek-előkészítésére
- a tervszerű, igényes munkavégzésre
- ékszerek készítésére
- a beágyazott zománctechnikák alkalmazására
- a fém és zománcműves műhely-eszközeinek balesetmentes használatára, a környezetvédelmi-előírások betartására

2.3.1.2.3 T/9. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A fém és zománcműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak megismertetése
- Mindazoknak a vizuális művészeti ismereteknek az átadása, melyek az adott évfolyamon az igényes tárgyalkotási gyakorlat megvalósításához szükségesek

- Mindazon gyakorlati ismereteknek az-elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulót tervek, fém és zománcműves alkotások létrehozására, a feladatnak megfelelő anyag,-eszközök és technika megválasztására
- Olyan formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás és igényesség kialakítása, melyek a fém és zománcműves területen lehetőséget biztosítanak a különböző fémműves, festő-, és ötvös zománctechnikával díszített tárgyak, tárgytípusok készítésére

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- A fém és zománcművesség legjelentősebb stíluskorszakai, tárgytípusai a reneszánsztól a szecesszió ötvösművészetéig
- A látványrajz szerepe a tervezésben
- A műszaki rajz szerepe a szerkesztett megjelenítésben
- A műhelyrajz szerepe, jellemzői, a műhelyrajz készítésének menete
- A fémalakítás, megmunkálás újabb lehetőségei
- Festőzománc és ötvös zománc technikák
- Alapvető-eszközhasználati, munka-, és környezetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A fémművesség

- A reneszánsz ötvösművészet
- A barokk, rokokó ötvösség és kovácsoltvas művesség
- A klasszicizmus és az-empire ötvösművészete
- A romantikus és a biedermeier ötvösség
- Szecessziós irányzatok a zománcötvös művészetben

Fémmegmunkálási-eljárások

- A fémnyomás, és sajtolás anyagai,-eszközei, műveletei
- Kovácsolási-eljárások

A zománcművészet

- -erdélyi zománc
- Limouges-i festőzománc
- A barokk zománc: miniatúrafestészet
- Szecessziós irányzatok a zománcművészetben

Sodronyzománc készítése

- A magyar sodronyzománc- emlékei
- Virágdiszes motívumokkal saját tervezésű, tárgyra szerelhető sodronyzománc lapocskák tervezése, kivitelezése

Az-erdélyi zománc

- -erdélyi zománcok bemutatása
- A megismert példák alapján zománctervek készítése
- A tárgykészítés műveletei: kereteit mezők kialakítása, a kereteit mezők zománcozása, a zománc felülfestése, luminálása, a zománcmezők közé gyöngy beillesztése

Az aszúrzománc (émail á jour)

- Aszúrzománccal díszített tárgyak bemutatása
- A megismert példák alapján zománctervek készítése
- A tárgykészítés műveletei: a fémkeret kialakítása, a színt-elválasztó lemezek kialakítása, alátét készítése, az aszúrkeret és az ideiglenes alátét rögzítése, a lemezek közötti részek zománccal való feltöltése, a zománcok beégetése, az ideiglenes alátét-eltávolítása, pácolás, felcsiszolás, polírozás

Festőzománc technikák

- Festés fémoxiddal
- Festés fondanttal és fémoxidokkal
- Aranyfestés zománcra

Miniatűrfestészet zománcon

- A technika megismerése és alkalmazása

A megismert zománctechnikák alkalmazása különböző tárgytypusokon

- Fémdoboz fedelének díszítése kazettába illeszthető-erdélyi zománccal
- Mérműves aszúrzománc alkotás tervezése
- Szecessziós aszúrzománcok példájára zománcékszerek tervezése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az ötvösművészet legjelentősebb tárgyi- emlékeit a reneszánsztól a szecesszió koráig
- a magyar ötvösművészet legjelentősebb alkotásait, műhelyeit, alkotóit
- a tervezéshez, képi plasztikai megjelenítéshez szükséges-eszközrendszert
- a zománc és fémművesség műveleteit
- a legalapvetőbb festőzománc és ötvös zománc technikáit
- a legfontosabb környezet és munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- fém és zománcműves látványterveket, műszaki rajzokat készíteni
- az alkalmazni kívánt műveletek-előkészítésére
- a tervszerű, igényes munkavégzésre
- a festőzománc technikák alkalmazására
- -erdélyi zománccal, azsúrzománccal díszített tárgyak alkotására
- a műhely-eszközeinek balesetmentes használatára, a környezetvédelmi-előírások betartására

2.3.1.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fém és zománcműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak megismertetése
- Mindazoknak a vizuális művészeti ismereteknek az átadása melyek az adott évfolyamon a tárgytervezéshez szükségesek
- Olyan fejlett formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, tudás kialakítása, melyek lehetővé teszik a művészi igényű tárgytervezést
- Mindazon gyakorlati ismereteknek az-elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulót a tárgyalakotói szándék szerinti fémműves tárgyak, tárgytípusok létrehozására
- Felkészítés arra, hogy a tanult festőzománc és ötvös zománc technikákkal különböző funkciójú képsorozatokot, belső és külső tereket díszítő zománcalkotásokat hozzon létre

Tananyag

- Fém és zománcműves ismeretek
- A kortárs fém és zománcművesség tárgykultúrája, műfaji követelményei, alkotói
- Cégérek, címerek
- Öntészeti-eljárások
- Fémmegmunkálás, felületkezelés
- Lemeztárgyak
- Csavarkötés, szegecseles
- Festőzománc
- Ötvös zománc
- A fémmegmunkálás, zománcozás munka-, és környezetvédelmi szabályai

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

A fémművesség

- A modern fémművesség
- Tárgytípusok

- Alkotók, alkotóműhelyek

Fémmegmunkálási-eljárások

- Különböző öntészeti-eljárások
- Homokba formázás, precíziós öntés viaszformával
- -előkészítő-eljárások és utómunkálatok

Felületkezelési-eljárások

- A különböző fémek felületkezelési módjának megismerése
- A galvanizálás

Oldható és oldhatatlan kötések

- Csavarkötés, szegecselés

Lemezek térbeli alakítása

- Doboz készítése lemezből, a tető záródása zsanér, zárszerkezet alkalmazásával

Összetett tárgyak létrehozása

- Rézlemezből összetettebb funkciót kielégítő tárgyak tervezése és kivitelezése

A zománcművészet

- A kortárs zománcművészet
- Alkotóműhelyek, alkotók, tárgytipusok
- Műfaji sokszínűség

Festőzománc technikák alkalmazása-egyéni terv alapján

- Festés fémoxiddal
- Festés fondanttal és fémoxidokkal
- Aranyfestés zománcra
- Festőzománc és ötvös zománc technikák alkalmazása különböző tárgytipusokon

Cégek, címerek,-emblémák tervezése, készítése

- A címer formája, a címerpajzs osztása, a mesteralak vagy jelkép és a felirat
- Heraldika különböző funkciójú (ország, város, intézmény, család) címerek tervezése
- Különböző tevékenységek (cégek, üzletek, iparágak) cégeinek megtervezése, kivitelezése a tevékenység stilizált, szimbolikus jelével, feliratával
- -emblémák tervezése stilizált motívumokkal, jelképpé minősült színekkel

Utca és házszámablak tervezése, kivitelezése

- A helység, (település) utca, épület jegyeinek kiemelésével, ornamentikaképzéssel, stilizálással-egyedi irányító, jelölő táblák tervezése

Lakberendezési zománcdíszek tervezése, kivitelezése

- Adott belső térbe, különböző lakberendezési tárgyak (bútor, tükör, doboz, tál) díszítő zománcbetéteinek tervezése, az adott tárgy stílusához, formájához, anyagához igazodva

Belső tereket díszítő zománcalkotások készítése

- Különböző funkciójú terekbe (színházterem,-ebédlő, bálterem, kártyaszoba, tanterem, folyosó) a helyiség stílusához (mérethez, színhez) igazodó nagyméretű muráliák tervezése
- A tervek kisméretű zománc makettjeinek-elkészítése

Külső teret díszítő zománcmunkák

- Fiktív vagy valódi épületek (étterem, cukrászda, zöldséges, szálloda) homlokzatdíszjeinek (kapu) megtervezése, zománc makettjeinek-elkészítése

Vizsgamunka készítése

- A megtanult fémműves ismeretek, tárgykészítési technikák,-eljárások önálló alkalmazásával tárgyalgó szándék szerinti-egyedi lemeztárgy készítése
- Tárgyalgó szándék szerinti-egyedi zománcművelet: címer, cégér, ékszerkollekció, öltözködés kiegészítő, zománcozott képsorozat, lakberendezési tárgy, vagy épületdíszítmény készítése

Értékelés, kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a kortárs fém és zománcművesség legjelentősebb műhelyeit, alkotóit, tárgytípusait
- a tervezéshez, képi plasztikai megjelenítéshez szükséges-eszközrendszert
- az öntészeti, felületkezelési-eljárásokat
- a lemeztárgy készítés, összeszerelés műveleteit
- a legalapvetőbb festőzománc és ötvös zománc technikáit
- a legfontosabb környezet és munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- fém és zománcműves látványterveket, műszaki rajzokat készíteni
- az alkalmazni kívánt műveletek-előkészítésére
- a tervszerű, igényes munkavégzésre
- a festőzománc technikák alkalmazására
- az ötvös zománc technikák alkalmazására
- a megismert fém és zománcműves technikákkal zománcalkotások készítésére
- a műhelyeszközök balesetmentes használatára, a környezetvédelmi-előírások betartására

Követelmény a továbbképző évfolyam-eltérője után

A tanuló ismerje:

- a fém és zománcművészet fogalmát, díszítő szerepét
- a fém és zománcművészet jelentős tárgyi- emlékeit, stíluskorszakait, műhelyeit
- a fém és zománcművészet fejlődési szakaszait, technikai vonulatait
- a magyar ötvös és zománcművészet jelentős korszakait, alkotásait, műhelyeit, alkotóit
- a fém és zománcművészet kifejező-eszközeit
- az átírás, stilizálás, ornamentikaképzés formai követelményeit
- a színesfémek, könnyűfémek, nemesfémek anyagára jellemző fizikai és kémiai tulajdonságokat
- a zománc és fémművesség műveleteit
- a fémek viselkedését a különböző megmunkálási műveletek során
- a filigrán, granulák, niello, rekesz és sodronykészítés, aszúrozás technikáit
- a térbeli lemezalakító módokat
- a különböző felületkezelési módokat a saját tervek önálló megvalósításához
- a legalapvetőbb festőzománc és ötvös zománc (a huzal, rekesz, filigrán vagy sodrony zománc; a beágyazott és az aszúrozománc) technikáit
- a felhordott zománc szárítását, égetését, az égetés utáni műveleteket
- a kész zománcalkotás megjelenítésének lehetőségeit
- a legfontosabb környezet és munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- a megszerzett ismereteket tűzzománc és fémműves alkotómunkájába beépíteni
- a feladatához kapcsolódóan tér, forma és színtanulmányokat, ornamentikaterveket, fémműves és zománcműves tárgyterveket, maketteket, magyarázó rajzokat készíteni
- munkáin a forma funkció díszítmény összhangját megteremteni
- az alkalmazni kívánt műveleteket-előkészíteni,-elvégezni
- tervszerű, igényes munkát végezni
- a tűzzománc és fémműves műhely-eszközeit balesetmentesen használni, a környezet és tűzvédelmi-előírásokat betartani

2.3.1.3 A Fém és zománcműves műhelygyakorlat művészeti záróvizsga követelménye**A vizsga részei**

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

- Fém és zománcműves műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

- tervezési feladat 50 perc
- tárgyalás 190 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező és tárgyaló képessége. A terv tükrözze a tanuló látványértelmező, gondolati tartalomnak megfelelő-elemző, átíró, képalakító, tervező készségét, a tüzománc és fémművesség anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló technikai jártasságát, mesterségbeli tudását, művészeti igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

- a gondolati tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejezőkészség
- problémamegoldó és tárgyaló képesség
- a terv tartalmi és formai megoldása
- a zománc és fémműves ismeretek gyakorlati alkalmazása
- anyag és-eszközhasználat
- a forma és díszítmény összhangja, a vizsgamunka összehatása, -esztétikuma

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti tananyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.2 Fotó és film tanszak

2.3.2.1 Fotó és film műhelygyakorlat tantárgy

- A *fotó és film műhelygyakorlat tantárgy célja* a fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának megismertetése, az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértése. Célja továbbá azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az elsajátítása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelvi sajátosságok, törvényszerűségek felhasználásával.
- A *műhelygyakorlat feladata* a fényképezés és a filmkészítés anyagainak, -eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek megismertetése és alkotó alkalmazása. A képrögzítés és szerkesztés-eszközeinek gyakorlati felhasználása, az álló és mozgóképek létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai alapismeretek-elsajátítása. A képalakítási lehetőségek megismertetése, alkalmazása, technikai kísérletek és az utómunkálatok megvalósítása.
- Alapfokú évfolyamok (A/4 6. évfolyamok)

2.3.2.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak,-eszközeinek és-egyszerűbb alkalmazási lehetőségeinek megismerése
- A tanuló fantáziájának, kísérletező kedvének, nyitottságának fejlesztése
- Az életkori sajátosságoknak megfelelő-elemző, képalkotó képességek kibontakoztatása
- Az-eszköz és anyaghasználat terén élményszerű ismeret és tapasztalatszerzés
- A munkakörnyezet tisztántartására való igény kialakítása, a fegyelmezett munkavégzés szabályainak-elsajátíttatása

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- Ízelítő néhány hazai vagy külföldi alkotó munkájából
- A fényvel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés
- A fotogram, kemogram, frottázs alapjai
- Képalkotás-egyszerű digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezőgép)
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Camera obscura, lyukkamera

- Camera obscura lyukkamera készítése és használata
- Ismerkedés a kinetoszkóppal
- 12 képes fázisrajz csík készítése

Fényképezőgép, kamera a gyakorlatban

- Önálló felvételek készítése-egyszerű képrögzítő-eszközökkel (mobiltelefon, digitális fényképezőgép)
- Az-eszközök megóvása, szakszerű kezelése

Árnykép

- Rövid történetet, jelenetet feldolgozó árnyképsorozat készítése

Fotogramok

- A fényérzékeny papír jellemzőinek, az-előhívónak és rögzítőnek gyakorlati kipróbálása
- A fény útjába helyezett tárgy megvilágításának lehetőségei
- Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása

Lapozható, sodorható képsorok készítése

- Képregény vázlatok-elkészítése
- Szendvicsdia komponálása, képi megjelenítése

- -egyéni kísérletek, újszerű hatások létrehozása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotóművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül
- az álló és mozgókép közti alapvető különbségeket
- a rendelkezésére álló képrögzítő-eszközöket
- a laboreszközöket
- a nézőpont, kompozíció fogalmait

Legyen képes:

- megfigyelni az alapvető fény árnyék jelenségeket, és tapasztalatait a képi kifejezésben alkalmazni
- fotó és filmalkotásokat tanári segítséggel-elemezni

2.3.2.1.2 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének bemutatása
- A fotós és a filmes nyelv sajátosságainak, törvényszerűségeinek tanulmányoztatása
- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak, -eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek megismerése
- A nézőpont, a képkivágás megválasztási szabályainak, képi következményeinek, valamint az-egyszerű képregény vázlat-elkészítésének megismertetése, mozgó, mozgatható képek, képsorozatok-előállításának gyakoroltatása
- Az-esztétikum iránti igény és befogadóképesség fejlesztése
- Nyitottságra, problémaérzékenységre való felkészítés
- A módszeres munkavégzés gyakorlása
- Saját munkák-elemző értékelésének, rendezésének, dokumentálásának alkalmaztatása

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- Szemelvények a fotográfia és a filmművészet technikátörténetéből
- A fotó és filmművészet néhány-emblematikus alkotásának megismerése
- Kameramozgások
- Álló és mozgó tárgy, személy követése statikus és mozgó kameraállásból
- Különböző képkivágások (plánok)
- Egy kitalált vagy felépített jelenet plánokra bontása (premier plán, kistotál, nagytotál)

- Rövidfilmes kísérletek a tapasztalatok alapján
- A mozgókép készítés néhány szabálya
- A fényvel, a fényérzékeny anyaggal való kísérletezés
- Fotogram, kemogram, frottázs létrehozása analóg vagy digitális fényképezőgéppel, mobiltelefonnal felvételek létrehozása
- Képpár, képsor, képsorozat fogalma, dramaturgiai lehetőségei
- Baleset-, munkaés környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

A fényképezőgép és a kamera

- A nézőpont megválasztásának képi hatása
- A fénymérés alapjai, a záridő, fényrekesz (blende) összefüggéseinek és jelentőségének gyakorlati megismerése
- A kameramozgások fajtái és-ezek variációi (svenkelés,-emelés, süllyesztés, kocsizás)

A plánok kapcsolata

- A képkivágások (plánok) rendje (premier-, szekond-, bőszekond-, amerikai-, kistotál-, nagytotál plán)
- A jelenetek hosszának változatos alkalmazása
- Rövidfilmes kísérletek és tapasztalatok

Fotogramok, camera obscura felvételek

- A fény, a tér és az idő összefüggéseinek kutatása
- A fényérzékeny papír jellemzői, az-előhívók és rögzítők működése
- Átlátszó, félig átlátszó, átlátszatlan tárgyak megvilágításának lehetőségei
- Transzparencia, reflexió
- Fotogramok, kemogramok, frottázsok létrehozása
- Tónusátmenetek kipróbálása
- Nyomhagyás különféle-eszközökkel és anyagokkal a fényérzékeny papíron
- A fotogramok képsorokba, sorozatokba rendezése
- A mozgás érzetének visszaadása képi-eszközökkel
- -egyszerű szituáció ábrázolása képsorokban
- -egyéni próbálkozások, újszerű hatások létrehozása

Képpalkotás-egyszerű digitális technikával (mobiltelefon, kompakt fényképezőgép)

- Képpárok, képsorozatok létrehozása

- A kiválasztott fotók szerkesztése számítógépen
- A képek nyomtatása, párokba, sorozatokba rendezése

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotó és filmművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül
- a természetes és mesterséges fényforrásokat, tudjon különbséget tenni hatásmechanizmusuk között
- a képkivágások (plánok) képalakító hatását
- az optikai képalkotás fogásait, fogalmait, lehetőségeit
- a mozgóképkészítés alapvető szabályait
- a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria fogalmát

Legyen képes:

- a tanult képzőművészeti technikákat, módszereket saját munkáiban alkalmazni
- -egyszerű képregény vázlatot-elkészíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat-előállítani
- saját munkáit-elemzően értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni

2.3.2.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának megismertetése
- A képelemzések során az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális hátterének felismertetése az összefüggések alapján
- A fényképezés és a filmkészítés anyagainak,-eszközeinek és alkalmazási lehetőségeinek további megismertetése
- A képalkotási lehetőségek mélyítése, a tanultak kipróbáltatása és alkalmaztatása
- Az idő-, és térbeli változás, mozgás, fejlődés, haladás képi kifejezésének megismertetése
- A storyboard készítésének-elsajátíttatása
- A képrögzítő és szerkesztő-eszközök gyakorlati felhasználásának bemutatása
- Azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak az-elsajátíttatása, melyek birtokában a tanulók képessé válnak önálló alkotások létrehozása a fotós és a filmes nyelv sajátosságok, törvényszerűségek felhasználásával
- Az értékes munkák kiválogatásának, a rendszerezésének és kiállítási módjainak-elsajátíttatása
- Az interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció)-elmélyítése

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek

- A fotográfia és a filmművészet rövid technikatörténete
- Néhány jelentős alkotóművész ismerete műveiken keresztül
- A fotó és filmművészet jelentős magyar alkotói
- A helyes-expozíció fogalma, szerepe, jelentősége
- A fénymérés
- Digitális technikai alapismeretek
- Ritmus, ismétlés, kiemelés, -elhagyás, szimmetria fogalma
- A képkivágások (plánok), a helyes nézőpont
- A kollázs, montázs, mint formanyelv
- Közelítés és nyitás zoom objektívvel
- Közelítő és nyitó felvételek, kameramozgások vágási lehetőségei
- A mozgóképkészítés szabályai
- Digitális vágóprogram megismerése
- Folyamat és mozgásábrázolás a művészetben
- A felvételek technikai, tartalmi és-esztétikai minősége
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Fotogramok

- A fényérzékeny papír jellemzőinek, az-előhívónak és rögzítőnek gyakorlati kipróbálása
- Térbeli manipuláció a fotópapírral (hajtogatás, vágás), megvilágítás, -előhívás
- Irányított roncsolás (tépés, égetés), megvilágítás, -előhívás
- A mozgás illúziója
- -egyéni kísérletek, újszerű hatások létrehozása

Fotóséta a város, település-előre meghatározott helyszínein

- Szituációs gyakorlatok
- Az adott urbánus tér atmoszférájának bemutatása
- Kreatív, -egyedi témakeresés a helyszín adottságaihoz igazodva
- Az-elkészült fotók szelektálása, majd szerkesztése számítógépen
- A kiválasztott képek nyomtatása
- 5 10 képből álló fotósorozatok, valamint képpárok létrehozása

Kreatív feladatok

- -egyéni nézőpont és kompozíciós rend megválasztása
- Ritmus, ismétlés, kiemelés,-elhagyás, szimmetria megjelenítése az alkotásokban
- Spontán és rendezett fotók készítése
- Az idő-, és térbeli változás, mozgás, képi kifejezése a fotó és a film formanyelvén

Képsorozatok készítése digitális fényképezőgéppel

- Storyboard létrehozása rajzolással, kollázs technikával
- Forgatási terv-elkészítése, filmetűd forgatása stábmunkában

Utómunkálatok

- Analóg, fekete fehér felvételek készítése, filmhívás
- Digitális fotók szerkesztése számítógépen
- A fotók nyomtatása
- A leforgatott nyersanyag digitalizálása
- A vágóprogram alkalmazása
- A felvételek igényes megjelenítése webes felületeken

Vizsgamunka készítése

- A tanult technikai ismeretek segítségével megvalósított fotó vagy filmalkotás, dokumentálás

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotó és filmművészet néhány jelentős alkotóját műveiken keresztül
- a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés,-elhagyás fogalmait
- a kameramozgások, a jelenetek képsorokra bontását, a képsorok megszerkesztésének-elveit, módszereit
- a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez
- digitális fotótechnika alapjait
- folyamat és mozgásábrázolás jellegzetességeit a művészetben
- a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségjogokat,-etikai szabályokat

Legyen képes:

- fotogramok, valamint különböző fotók felhasználásával montázsokat létrehozni
- a számítógépes képszerkesztő programok alapvető lehetőségeit
- az idő-, és térbeli változást, mozgást, fejlődést, haladást képileg kifejezni
- storyboardot készíteni

- önálló nézőpontot kiválasztani
- -egyszerűbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján, segítséggel filmet forgatni
- saját munkáit-elemzően értékelni, rendezni, rendszerezni, dokumentálni
- a baleset-, munka-, és környezetvédelmi szabályokat betartani

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a fotó és filmtörténet néhány jellemző alkotását
- a fotó és filmművészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőjét
- az álló és mozgókép közti lényeges különbségeket
- a rendelkezésére álló képrögzítő-eszközöket
- a kreatív technikákat, amelyeket felhasználhat mondanivalója képi kifejezéséhez
- a folyamat és mozgásábrázolás jellegzetességeit a művészetben
- a nézőpont, kompozíció, ritmus, ismétlés, szimmetria, kiemelés,-elhagyás fogalmait
- a rajz és animációs filmek készítésének-elveit (lapozható, sodorható képsorok)
- a laboreszközöket
- a képkivágások (plánok) képalakító hatását
- a mozgóképkészítés alapvető szabályait
- a kameramozgásokat, a jelenetek képsorokra bontását
- a fotózással és a filmezéssel kapcsolatos személyiségi jogokat,-etikai szabályokat
- a munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- megfigyelni az alapvető fény árnyék jelenségeket, és tapasztalatait alkalmazni
- képi gesztusokat, ábrákat, fotó és filmalkotásokat tanári segítséggel-elemezni
- az idő és térbeli változást, mozgást, fejlődést, haladást képileg kifejezni
- -egyszerű képregény vázlatot készíteni, mozgó, mozgatható képeket, képsorozatokat-előállítani
- fotogramok, különböző fotók felhasználásával montázsokat létrehozni
- storyboardot készíteni
- csendéletet, csoportképet, tájképet, városképet, életképet fotózni
- saját munkáit-elemzően értékelni, rendezni
- önálló nézőpontot kiválasztani
- -egyszerűbb forgatási tervet készíteni, és annak alapján, segítséggel filmet forgatni
- a tanult képzőművészeti technikákat, módszereket saját munkáiban is alkalmazni

- a baleset-, munka és környezetvédelmi szabályokat betartani

2.3.2.2 A fotó és film műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

Fotó és film műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- fotó és filmkészítés 140 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A koncepció tükrözze a tanuló a fotó és filmművészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. Az-elkészített mű mutassa be a tanuló fotó és filmtechnikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

- a fényképezés és filmezés-eszközeinek és anyagainak ismerete, tudatos használata
- a kompozíció alapelemeinek ismerete, alkalmazása
- a képkivágások, képalakító-eljárások ismerete
- önállóság, -eredeti látásmód
- Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.2.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának, technikatörténetének megismertetése
- Az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése
- Az álló és mozgóképek létrehozásához az optikai és világítástechnikai ismeretek-elsajátíttatása
- Újabb technikai kísérletek megtervezésének és kivitelezésének megismertetése
- Szinopszis írásának, a forgatókönyv felépítésének, használatának megismertetése
- A tartalom és a művészi kifejezés összefüggéseinek megértetése
- A fotó-, és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazási lehetőségeinek-elsajátíttatása
- A tanult képzőművészeti technikák és kreatív módszerek beépítése az alkotó munkába
- Az utómunkálatok szakszerű megvalósítása
- A kész munkák webes megjelenítésének lehetőségei, szabályai

- A munkafolyamat résztvevőivel való-együttműködés fontosságának tudatosítása
- A munka-, tűz és balesetvédelmi szabályok betartása

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- A fotográfia és a filmművészet rövid technikátörténete
- Jelentős külföldi alkotóművészek és műveik
- Magyar alkotók a fotó és filmművészetben
- Expozíciós alapfogalmak (zársebesség, blende, érzékenység)
- A fénymérés
- Különböző fényviszonyok, megvilágítások fajtái
- Szinopszis írása, a forgatókönyv felépítése, szerkezete, használata
- Snittek ritmusa
- A jelenetek felépítésének rendje, variációs lehetőségek
- A tartalom és a művészi kifejezés összefüggései
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**T/7. évfolyam****Portréfényképezés**

- A portréfotózás gyakorlata különböző gyújtótávolságú objektív használatával
- A portré megvilágításának változatai (egylámpás, kétlámpás és háromlámpás megoldások)
- Az-elkészült fotókból sorozatok összeállítása számítógép segítségével

Montázsgyakorlatok

- A jelenetek (snittek) jellegének és hosszának megválasztása
- Plán kapcsolások
- Számítógépes vágóprogramok gyakorlati alkalmazása

Rövidfilmkészítés

- Szinopszis-elkészítése
- Forgatókönyv írása a szinopszis alapján
- Rövidfilm forgatása stábmunkában

Utómunkálatok

- A negatív, pozitív-eljárásmódok, filmhívás, nagyítás

- Digitális utómunka
- A leforgatott nyersanyag digitalizálása
- A vágóprogram alkalmazása
- Zenei részletek, hangeffektek alkalmazása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotózás és filmezés történetét, technikátörténetét
- a fotótörténet legnagyobb korszakait
- a hazai és nemzetközi fotó és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit
- a fotózás és filmezés technikai és alkotói folyamatát, a kamera működését
- a plánok összekapcsolásának szabályait
- a különböző kompozíciós rendszereket, a lényegkiemelés-eszközeit
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat
- a filmkészítés-elő és utómunkálatait
- a fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályait
- a munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- saját és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és-elemezni
- spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni
- helyesen-exponálni
- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságát tudatosan alkalmazni
- a megtanult képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni
- -együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel
- az-elkészült alkotásait dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap)
- a baleset-, munka és környezetvédelmi szabályokat betartani

2.3.2.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának, technikátörténetének megismertetése
- Az alkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése

- A fotó és filmkészítés alapvető-etikai és jogi szabályainak megismertetése
- Az álló és mozgóképek létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai ismeretek bővítése
- A mozgóképi formanyelv tudatos alkalmaztatása
- A fotográfiák módosítási lehetőségeinek, a műtermi felvételek és videóklip készítésének, az utómunkálatok módszereinek-elsajátíttatása
- Az-elkészült alkotások dokumentálása és bemutatása (kiállítás, honlap)
- A munka-, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása
- A stáb munkában való aktív, kreatív részvétel fejlesztése

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- A fotográfia és a filmművészet rövid technikátörténete
- Néhány jelentős alkotóművész ismerete műveiken keresztül
- Magyar alkotók a fotó és filmművészetben
- Egész és félalakos felvételek szabályai, lehetőségei
- Az arany metszés fogalma, jelentősége a képszerkesztésben
- Munka-, tűz és balesetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

Fotográfiák módosítása

- Képsorok, képsorozatok készítése a tanult technikai lehetőségek felhasználásával
- A munkák átkomponálása, módosítása képszerkesztő program segítségével

Műtermi felvételek

- Álló és mozgófigurák megvilágítási módjai (főfény, derítőfények)
- -eltérő hátterek alkalmazása
- Kísérletek a blue-box technikával

Videóklip készítése

- A zenei anyag kiválasztása
- A zenei hangulatot kifejező tudatos és rögtönzött felvételek készítése
- Szokatlan nézőpontok és kameraállások használata
- A leforgatott anyag utómunkálatai számítógépes programok segítségével

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a fotózás és filmezés történetét, technikátörténetét
- a hazai és nemzetközi fotó és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit
- a fotózás és filmezés technikai és alkotó folyamatát
- a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat
- a különböző kompozíciós rendszereket, a lényegkiemelés-eszközei
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat
- a filmkészítés-elő és utómunkálatait
- a kész munkák webes megjelenítésének lehetőségeit, szabályait
- a fotó és filmkészítés alapvető-etikai és jogi szabályait
- a munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- saját és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és-elemezni
- spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni
- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságait tudatosan alkalmazni
- a megtanult képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni
- -együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel
- az-elkészült alkotásait dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap)
- a munka-, tűzés balesetvédelmi szabályokat betartani

2.3.2.2.3 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának megismertetése
- A fotó-, és filmalkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése
- A fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályainak, valamint a reklámetika megismertetése
- Az álló és mozgóképek létrehozásához szükséges optikai és világítástechnikai ismeretek-elmélyítése
- A reklámfotó sajátosságainak megismertetése
- Tárgy és figura fotózási módszereinek-elsajátíttatása műtermi és természetes körülmények között
- A fotóriport készítés lehetőségeinek bemutatása
- Jelenetsorok rendezésének, montírozásának és utóhangosításának-elsajátíttatása
- Reklámfilm forgatásának gyakoroltatása stábmunkában
- Tervezési képesség továbbfejlesztése, új ötletek, megoldások kipróbálása és alkalmazása

- -egyéb utómunkálatok szakszerű megvalósításának megismertetése
- A munka-, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- Adott témához kapcsolódó rövid technikatörténet
- Adott témához kapcsolódó külföldi és hazai alkotók a kortárs fotó és filmművészetben
- A kompozíciós szerkesztési-elvek az álló és mozgóképben
- Kompozíció sémák a képzőművészetben
- A kép és a szöveg-egymásra hatása
- Műtermi fotográfia
- Tipográfia
- Reklámetika
- Számítógépes szerkesztőeszközök ismerete
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**T/9. évfolyam****Reklámfotó**

- Tárgy és figura fotózása műtermi és természetes körülmények között
- A képek feldolgozása számítógép segítségével
- Tipográfia gyakorlati alkalmazása
- A nyomtatás gyakorlati megvalósítása

Fotóriport

- Tervezett vagy aktuális-esemény dokumentálása
- Az-elkészült felvételek sorozatba rendezése

Reklámfilm

- Témaválasztás
- Reklámozandó tárgyhoz kreatív történet megírása
- Storyboard készítése
- A reklámfilm leforgatása stáb munkában
- Számítógépes utómunka (vágás, trükkök, zene)

Értékelés és kiállításrendezés**Követelmény**

A tanuló ismerje:

- a fotózás és filmezés történetét, technikátörténetét
- a legújabb hazai és nemzetközi fotó és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit
- a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat
- a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés-eszközei
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat
- a filmkészítés-elő és utómunkálatait
- kész munkák webes megjelenítésének lehetőségeit, szabályait
- a fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályait
- a munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- megérteni a téma és tartalom, továbbá a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit
- bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni
- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazására, vágóképek kiválasztására
- a fotózás során-elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási, és-egyéb lehetőségeket alkalmazni
- storyboardot, forgatási vázlatot készíteni,-egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal-ellátott filmet készíteni
- a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni
- -együttműködni, a munkafolyamat résztvevőivel
- az-elkészült alkotásait dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap)
- a munka, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani

T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A fényképezés és a mozgófilm készítés történetének, műfajának, technikátörténetének megismertetése
- A fotó-, és filmalkotások történelmi, társadalmi és kulturális összefüggéseinek megértetése
- A fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályainak bemutatása
- Különböző megvilágítási módszerek kombinációjának megismertetése
- A fotózás során-elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási és-egyéb lehetőségek tudatos felhasználtatása
- A kameramozgások, képkivágások, trükkök alkalmazási lehetőségeinek-elsajátíttatása a mondanivalónak megfelelően

- A professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeinek megismertetése
- Tervezési készség, képesség továbbfejlesztése, új ötletek, megoldások kipróbálása és alkalmazása
- -egyéb utómunkálatok szakszerű megvalósíttatása
- A munka-, tűz és balesetvédelmi szabályok betartatása
- A tudatos tervezésben és a gyakorlati munkában való aktív részvétel igényének kialakítása
- Felkészítés az-elkészült alkotások kiállításra kész összeállítására és önálló bemutatására

Tananyag

- Álló és mozgóképi ismeretek
- Adott témához kapcsolódó rövid technikátörténet
- Adott témához kapcsolódó külföldi és hazai alkotók a kortárs fotó és filmművészetben
- Különböző megvilágítási módszerek kombinációja
- A fényérték fogalma
- A mélységélesség fogalma
- Baleset-, munka és környezetvédelmi szabályok

Feladatcsoportok**T/10. évfolyam****Fotótörténet (esszé) fényképezése**

- -előzetes tervezés
- Megrendezett vagy spontán jelenetek fényképezése adott fénynél
- Felvételek készítése-eltérő nézőpontokból, különböző látószögű objektívekkel
- Történet 5 6 jellegzetes képre való redukálása
- Összeállítás

Videóklip forgatása

- A zenei anyag kiválasztása
- Forgatási ötletek, gegek összegyűjtése
- A forgatókönyv-elkészítése
- Felvételezés többszörös forgatással
- A klip végleges-elkészítése vágással. A zenei ritmus-előnyei
- Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállításrendezés**Követelmény**

A tanuló ismerje:

- a fotózás és filmezés történetét, technikátörténetét
- a hazai és nemzetközi fotó és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit
- a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat
- a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés-eszközeit
- a professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeit
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat
- a filmkészítés-elő és utómunkálatait
- a fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályait
- a munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- megérteni a téma és tartalom, a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit
- bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni
- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) tudatos alkalmazására
- a fotózás során-elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási lehetőségeket alkalmazni
- storyboardot, forgatási vázlatot készíteni, egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal-ellátott filmet készíteni
- a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni
- -együttműködni, a munkafolyamat résztvevőivel
- az-elkészült alkotásait-esztétikus formában dokumentálni és bemutatni (kiállítás, honlap)
- a munka, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani

Követelmény a továbbképző évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a fotózás és filmezés történetét, technikátörténetét
- a hazai és nemzetközi fotó és filmművészeti törekvéseket és azok képviselőit
- a kamera működését
- a professzionális kamerák alapvető felhasználási lehetőségeit
- a fotózás és filmezés technikai és alkotó folyamatát
- a filmkészítés-elő és utómunkálatait
- a plánok összekapcsolásának szabályait, a szubjektív kamerás felvételsorokat
- a különböző kompozíciós rendszereket, a lényeg kiemelés-eszközeit
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat

- a fotó és filmkészítés-etikai és jogi szabályait
- a munkavédelmi tudnivalók

Legyen képes:

- saját és mások által készített fotókat, filmeket értelmezni és-elemezni
- megérteni a téma és tartalom, a társadalmi és a kulturális kapcsolatok összefüggéseit
- bonyolultabb folyamatot, jelenséget, szituációkat képsorokban, sorozatokban ábrázolni
- spontán helyzeteket kreatív módon megörökíteni
- konkrét-eseményt-előzetes szempontok alapján megörökíteni
- a különböző hosszúságú jelenetek (snittek) ritmusképző tulajdonságának tudatos alkalmazására, vágóképek kiválasztására
- a képzőművészeti technikákat és kreatív módszereket munkáiba beépíteni
- a fotózás során-elsajátított képszerkesztési, képkivágási, nagyítási lehetőségeket alkalmazni
- storyboardot, forgatási vázlatot készíteni,-egyszerű forgatókönyvet írni, hanganyaggal-ellátott filmet készíteni
- a kameramozgásokat, képkivágásokat, trükköket, a mondanivalónak megfelelően alkalmazni
- a fotó és filmkészítéshez kapcsolódó számítógépes programokat alkalmazni, webes felületen bemutatkozni (honlap)
- -együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel,
- az-elkészült alkotásait dokumentálni és bemutatni (kiállítás, album)
- a munka-, tűz és balesetvédelmi szabályokat betartani

2.3.2.3 A fotó és film műhelygyakorlat művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

Fotó és film műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

- tervezés 50 perc
- fotó vagy film készítése 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó képessége. A koncepció tükrözze a tanuló fotó és filmművészeti ismereteit.

Az-elkészített mű megoldása mutassa be a tanuló fotó és filmtechnikai jártasságát, tudását, igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

- lényegkiemelés-eszközeinek és módjainak ismerete
- a képkivágások és a képalakító lehetőségek alkalmazása
- kompozíciós rendszerek ismerete és alkalmazása
- a koncepció-eredetisége, átgondoltság
- a megvalósítás minősége
- a tanult ismeretek kreatív alkalmazása

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.3 Grafika és festészet tanszak

2.3.3.1 Grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy

A grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy célja olyan általános és speciális ismeretek átadása, melyek képessé teszik a tanulót önálló, színvonalas grafikai és festészeti alkotások létrehozására. Célja továbbá, hogy a tanulókat önmaguk megismeréséhez és a valóság törvényszerűségeinek-egyre pontosabb és mélyebb megértéséhez juttassa a megfigyelés és gyakorlati tevékenységek segítségével.

A műhelygyakorlat feladata a tanulói képzelet és a valóság, a vizuális kommunikáció területének és látványelemek összekapcsolásának-elősegítése. Feladata továbbá kreatív alkotói tevékenységen keresztül az-emberi, társadalmi és művészeti problémákra való érzékenység és véleménynyilvánítási igény kialakítása.

- Alapfokú évfolyamok (A/4 6. évfolyam)

2.3.3.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafikai és festészeti munkához szükséges-eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vizuális kifejezés-elemeinek-eszközeinek felismerése,-egyre tudatosabb alkalmazása
- A motívumgyűjtés és vázlatkészítés gyakorlatában való jártasság kialakítása
- A tanult grafikai és festészeti technikák alkalmazási képességének gyakorlása
- Az-esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése
- Az önállóság kialakítása
- A fegyelmezett munkavégzés szabályainak-elsajátíttatása

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek
- Grafika és festészet technikai, műfaji sajátosságai
- Vizuális kifejezés alapvető-eszközei, szerepük

- A vonal megjelenési lehetőségei, kifejezőereje
- A fekete fehér kontraszt hatása
- A tónus szerepe
- A színek érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatása
- A sötét világos, a hideg meleg szíkontraszt
- A faktúra és textúra alakítás lehetőségei
- Képezési és kompozíciós lehetőségek (elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív negatív formák, szabályosság szabálytalanság)
- Téma variációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- A ceruza-, tus-, pác-, akvarell és krétarajz technikája
- Az anyag nyomatok, a monotípiák, a magas nyomás műveletei
- Kollázs és vegyes technikájú alkotások készítésének lehetőségei
- Az akvarell és temperafestés-eltérő technikai sajátosságai
- A pasztellkép készítés technikája
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/4. évfolyam****Vonal**

- A vonal ritmust kifejező hatása
- A vonal karaktermegjelenítő szerepe
- A vonal pszichikai kifejezőereje
- Sorsok, korok, -egyeniségek kifejezése különböző vonalhasználattal
- Vonal a festészetben és a grafikában
- Vonal a térben és képtárgyakon
- Vonal a tájban, természetben, (monumentális) szabadtéri installációk, land-art

Szín

- Színes fonalak, drapériák színes terek, szíkontrasztok
- A színek hatása (érzelmi, hő és figyelemfelhívó hatás)
- A színek analogikus kapcsolata az érzetekkel, a különböző kifejezési nyelvekkel és szellemi tartalmakkal

A fény és a sötét differenciálódása

- A fény és a sötét által közvetített tartalmak (mesék, mítoszok, legendák)
- Játék a fényvel (lámpákkal, vetítőkkel)

- Külső belső élmények átélése, megtapasztalása és megjelenítése
- A fekete szín használata, a fekete fehér kontraszt (fekete tér, fekete tárgy)
- A szürkétől a feketéig grafikában és festészetben

Felületképzés

- Faktúra és textúra alakítás a grafika és festés-eszközeivel
- Felületkontrasztok létrehozása (különböző anyagok nyomataival, kollázssal)
- Lavírozott tus, pác és akvarell rajzok
- A gyors, könnyed festés technikája
- Festett ceruzarajzok. Különböző technikák vegyítése, kísérletezések

Kifejezés, képalakítás

- Organikus képalakítás (szerves-elrendezés, kiemelés-elhagyás, pozitív negatív formák, szabályosság szabálytalanság)
- Képi-elemek átrendezése, variációk, kompozíciós lehetőségek

Képalkotás

- Illusztráció készítése
- Tusrajzzal a monokromitás, a foltképzés és a vonalrendszerek szerepének hangsúlyozása
- -egyedi nyomtatással monotípiák készítése
- Tér környezet
- A körülvevő környezet-elemei által létrehozott különböző méretű, nyitott és zárt terek
- Hagyományos és rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis-, hőterképek)
- -eltérő hangulatú, méretű, arányú és szerkezetű terekben, (labirintusokban) átélt tapasztalások, élmények megjelenítése grafika, festészet és kevert technikák segítségével

A betű és kép

- Jel (egyedi, saját jel) betűkarakter, monogram
- Az alkalmazott grafika műfaji sajátosságaival-embléma, piktogram tervezése
- A nyomtatott írás és a kép használhatósága
- Miniaturák, óriásképek

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és-egyéb alkotások inspirációi
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet alapvető technikai és műfaji sajátosságait
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai-eszközök szakszerű használatát
- a grafika és festészet néhány kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni
- a vizuális kifejezőeszközök és módok (vonalak, színek, formák, felületek és kompozíciós lehetőségek) kifejezési szándék szerinti használatára
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal (ceruza-, tus-, pác-, akvarell és krétarajz, anyag nyomatok, monotípiák, kollázs, akvarellfestés, temperafestés, pasztell és vegyes technika) alkotásokat létrehozni
- -egy téma kapcsán variációkat és különböző méretű alkotásokat készíteni
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.1.2 A/5. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése
- A formák, színek változatos, gazdag használatának kialakítása
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban
- A tanulók tervezési készségének és problémamegoldó képességének fejlesztése

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A megvilágítás szerepe
- A fény és árnyék grafikai és festészeti-eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei
- A forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztok
- A redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés szerepe
- A felületgazdagítás lehetőségei
- A szín perspektíva szerepe
- A különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje
- Variációk, sorozatok készítése
- Nagyítások, méret és léptékváltások alkalmazása

- Eltérő képkivágások hatásainak megtapasztalása és alkalmazása
- A sablonnyomat, dombornyomat technikája
- A linómetszés technikája
- Alkalmazott vagy tervezőgrafika sajátosságainak megfelelő tipográfia plakát tervezése
- Egyszerű akció, performance létrehozása
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/5. évfolyam****A fény és a sötét**

- Karakteresen-eltérő-erejű, irányú megvilágítású tárgyak és terek létrehozása, megjelenítése
- A fény és árnyék grafikai-eszközökkel való kifejezése
- Színes kompozíciók, és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

Kontrasztok

- Forma, méret, felület, szín és kompozíciós kontrasztokra épített kép, képtárgy sorozatok, variációk létrehozása, a zene hang, mozgás tapintás, az irodalom és a képzőművészet inspiráló hatására
- További lehetőségek, variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével
- Kifejezés karakterek
- -emberi és mitikus karakterek vizuális kifejezése
- Kifejező karakterek létrehozásának inspirálása játékokkal és akciókkal
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás, és a kiemelés-eszközeivel
- -egy téma feldolgozása a sablonnyomat (kivágott papír vagy műanyag motívumokkal), dombornyomat, tus és a temperatechnika lehetőségeit felhasználva
- Felületgazdagítási lehetőségek
- Dramatikus játék a kész alkotásokkal
- Tér környezet
- A közvetlen környezet tárgyai, tárgykarakterek
- Tárgyátalakítások, átfestéssel
- Tárgyak idegen, megszokottól-eltérő környezetbe helyezése
- Léptékváltás adta lehetőségek felhasználása
- -egy tárgy részletének felnagyítása, változatos képkivágások
- A fantázia és látvány képi-elemeinek összekapcsolása az ábrázolás során
- Írás kép
- A tervezőgrafikai ismeretek segítségével könyvborító, plakát készítése

- A képhez felirat tervezése (manuálisan vagy számítógép segítségével)
- A betű, írás és kép szabad műfajú felhasználása

Szín

- „Szín-tér”, külső belső terek színviszonyai
- Az illúziókeltés lehetőségei
- Színperspektíva
- Kompozíciós változatok a szíkontrasztra
- A szín kifejezőereje, mélysége a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése

Képalkotás

- A linómetszés technikája, sajátosságai, műfaji követelményei, az anyag és-eszközhasználat specifikumai
- -egyűcsos linómetszet
- Színes linómetszet kialakítása a dúc tovább vésésével
- Illusztráció készítése-egyedi és sokszorosítási technikákkal

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és-egyéb alkotások inspirációi
- A feladatokhoz kapcsolódó műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét
- a különböző színviszonyok hatását
- a sablonnyomat, dombornyomat, linómetszés technikáját

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban alkalmazni
- a fény árnyék szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- alkalmazni a léptékváltás adta lehetőségeket
- véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A személyes kifejezési-eszközök megtalálásának ösztönzése
- A kísérletező kedv, a döntéskéesség és az alkotói magatartás fejlesztése
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése
- A tudatos környezetformálás igényének kialakítása

Tananyag**Grafikai és festészeti ismeretek**

- A szín önkontraszt és komplementer kontraszt hatásai
- A túlzás, fokozás szerepe
- Az-egyensúly feltételei
- Az átírás módjai
- A dekoratív festészet sajátosságai
- A különböző stílusjegyek felismerésének szempontjai
- Többdúcú linómetszet létrehozása
- Az improvizatív és a tervezett művek közti különbségek
- Látványterv létrehozása
- Akrilfestés gyakorlata
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/6. évfolyam****Képkalkotás**

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak grafikus megjelenítése (változás, kapcsolat, szembenállás)
- Színes sokszorosítás. A színek felhasználásának lehetősége a sokszorosított grafikában
- Többdúcú linómetszet készítése
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása a dúc felnagyításával
- Stílus variációk, átíratok
- Különböző korok-eltérő stílusú, témájú alkotásainak átfestése, összekeverése és-egybeépítésük variációi
- Stílusjegyek átváltoztatása, méret és léptékváltások
- Nagyméretű dekoratív, díszletjellegű megoldások. Tervek készítése
- Fotókból képsorozatok összeállítása,-eltérő képkapcsolási lehetőségek tudatos használata
- Művek összehasonlítása

Egyéni vizuális kifejezés

- Személyes kifejezőeszközök és módok megtalálása az-egyéniség, a technikai lehetőségek és a műfaji sajátosságok összehangolása által önálló kísérletezések
- Személyes képnapló készítése, lelki tartalmak, történések és változások vizuális rögzítése
- Improvizációk és tervezett művek
- Zenei vagy-egyéb inspiráció segítségével túlzások, fokozások,-egyensúlyvesztések megjelenítése festészeti és vegyes technikájú alkotásokon, képtárgy sorozatokon

Vizsgamunka

- Az-eddigi ismeretek felhasználásával,-egyéni kifejezési szándék szerinti kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és dokumentálása.

Műalkotások

- A feladatokhoz kapcsolódó grafikai, festészeti és-egyéb alkotások inspirációs felhasználása
- Anyagok,-eszközök, megoldások és stiláris jegyek a különböző korokban
- -elemzések a grafika és festés módszereiről, a színhasználatról és az anyagokról
- Művészeti ismeretek beépítése az alkotó tevékenységbe
- A feladatokhoz kapcsolódó kortárs műalkotások folyóiratokban, könyvtárban, interneten
- Műalkotások a környezetünkben, galériákban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalkotási gyakorlatban
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit

Legyen képes:

- különbséget tenni a magas és mélynyomás között
- grafikai és festészeti-elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló koncepciók alapján különböző méretű variációkat, kép-, képtárgy sorozatokat, illusztrációkat készíteni
- munkáját-esztétikusan összeállítani, bemutatni
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- véleményformálásra műalkotásokkal kapcsolatban
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet történetét, korszakait, jellemző alkotásait
- a grafika és festészet kiemelkedő hazai és külföldi képviselőit, kortárs alkotóit

- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait
- a képgrafikai, alkalmazott grafikai és a festészeti tevékenységeket,-eljárásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai-eszközök szakszerű használatát
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- munkájához motívumokat gyűjteni és vázlatokat, színvázlatokat készíteni
- a tanszak tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra
- az-egyedi és sokszorosított grafikai-eljárások, festészeti technikák alkalmazására
- a grafikai és festészeti anyagok helyes használatára
- a színek, formák és kompozíciós lehetőségek kifejezési szándék szerinti használatára
- grafikai és festészeti-elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások, variációk és illusztrációk készítésére
- a tanult grafikai és festészeti technikák sokszínű használatára és továbbfejlesztési lehetőségeinek keresésére, kísérletezésre
- -esztétikus képi megjelenítésre
- műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- önálló véleményformálásra saját és mások műveivel kapcsolatban
- a munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.2 A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből állhat.

A vizsga-tantárgya és időtartama

A grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól,-esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapfokú művészeti vizsga értékelésének szempontjai:

- tervezési, képalkotási készség
- színhasználat, kompozíciós készség

- alapvető anyag és-eszközismeret, jártasság
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő átíró és kifejezőképesség
- az-elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamig)

2.3.3.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása
- A tanulói munkák-esztétikus dokumentálásának és installálásának ösztönzése
- A tanuló átíró képességének, kreativitásának, komplex szemléletének és kísérletező kedvének fejlesztése

Tananyag

Grafikai és festészeti ismeretek

A színek reklámpsichológiai törvényszerűségei és összefüggései

A látvány átírásának lehetőségei

A pseudo, a transzparencia fogalma és jelensége a művészetben

Az intermédia, az akcióművészet, az installáció és az-environment műfaji sajátosságai

Rézkarc készítése

A különböző műfajok, technikák határait kitágító lehetőségek

Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A látvány

- Tárgyak, arcok sajátos,-egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet-eszközeivel
- Megvilágítások fény és színviszonyok-elemzése, megállapítások
- A szintani ismeretek: színek derítése, ösztönös és tudatos színhasználat
- Vázlatok, variációk és nagyméretű festmény készítése
- Láttatás képi közlés
- A látvány (tárgy, portré) feldolgozása, átírása különböző művészeti stílusokban
- Képi látványelemek felhasználása a képregény vagy storyboard műfajában

Képalkotás

- Rézkarc készítése

- Az anyag-előkészítés műveletei (fazettálás, polírozás, alapozás, kormozás, kitakarás)
- A maratás; a marófolyadék, az idő, a vonalháló és a karakter pontos megismerése
- Festékkeverési gyakorlatok, próbalemezek, próbanyomatok készítése
- A művészettörténetből vett példa tanulmányozása, másolása, -egy-egy részletének kiemelése
- Intermédia kísérletek
- Installáció, -environment és akcióművészet sajátos jegyei
- Személyes, -emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (pseudo, transzparencia, kontraszt, mélység, zárt nyitott)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségek-eljárások keresése
- Kísérletek, próbálkozások olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg-először (fotó kinetikus és-elektronikus művészetek, multimédia, installáció, -environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, képzőművészeti határterületek)
- A munkafolyamatok kísérletek dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések

Alkalmazott művészet

- Tervezőgrafikai feladatok (plakát, kiadvány)
- Tetszőleges reklámtéma feldolgozása a grafika és a festészet-eszközeivel
- A színek hatása, a színek információsegítő szerepe
- Színek a különböző médiumokban
- Számítógép kínálta lehetőségek felhasználása
- Tipográfiai ismeretek felhasználása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hidegtű és a rézkarc közti különbségeket, ismerje fel-ezeket a nyomatokon
- a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein
- az alkalmazott grafika és a szín reklámpsichológiai törvényeit és összefüggéseit
- az intermédia-egyres műformáit
- a kortárs hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket

Legyen képes:

- klasszikus sokszorosított grafikai lapok készítésére
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- nyitott szemlélettel közeledni a hagyományos és az új médiumok felé

- munkáinak dokumentálására és installálására,
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- saját és mások alkotásainak-elemzésére és értékelésére,
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése
- Önálló koncepciójú kísérletek, alkotói folyamatok végigvitelének-elősegítése
- A kísérletezési kedv ösztönzése a grafika és festészet határterületein
- A felelősségtudat, a döntésképeség, az-empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek
- Az arányok szerepe, jelentősége
- Árnyékok, reflexek a téri illúziókeltésben
- A látvány átértelmezésének lehetőségei
- A kiemelés-elhagyás szerepe, hatása
- A térbeliség síkra fesztettségi szabályai, kifejezőeszközei
- A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
- Az olajfestés alapjai
- A filmnyelv és az-elektronikus művészetek kommunikációs technikái
- Az intermédia, a posztmodern formanyelve
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/8. évfolyam

A látvány

- A figura arányainak, sajátos,-egyedi jellemzőinek rögzítése a grafika és a festészet-eszközeivel
- A figura és környezetének viszonya
- Megvilágítás, árnyékok és reflexek
- Táj festése a szabadban akvarellal, temperával
- A térillúzió festésének lehetőségei
- Láttatás képi közlés

- A látvány (táj) befejezése, újrakomponálása, feldolgozása és átírása a helyszínen készített saját fotók, vázlatok alapján
- A látvány átértelmezése, megfogalmazása különböző művészeti stílusok átírataiban, játék-egyres mesterek sajátos vizuális hatáselemeivel
- A kiemelés-elhagyás, térbeliség síkra feszítettség vizuális kifejezőeszközeinek alkalmazása

Tematikus képalkotás

- Variációk a tér megfogalmazására a grafika és a festészet nyelvén
- Az olajfestés technika alapjai
- A festés története, a vászon, a vakkeret, az-ecsetek, az alapozás megismerése
- Grafikai megoldások, rézkarc nyomatok a tér megjelenítésében
- Az önálló vonal és formakialakítás, a hozzáadás-elvétel fejlesztési lehetőségei
- Intermédia kísérletek
- A film, média képi nyelve
- A színek játéka, a színek bizonyos irányokba történő-eltorzítása, megváltoztatása
- Személyes,-emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító-eljárások keresése, kísérletezések
- Variációk olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg-először (fotó kinetikus és-elektronikus művészetek, multimédia, installáció,-environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Alkalmazott művészet

- Tervezőgrafikai feladatok (plakát, csomagolás, web felületek)
- Tetszőleges téma feldolgozása a grafika és a festészet-eszközeit felhasználva
- Az-egyéni formanyelv
- Az önkifejezés korlátai, lehetőségei az alkalmazott művészetben
- Önálló forma és karaktervilág, vonal és folthasználat
- Klasszicitás modernség, posztmodern, kortárs-eredetiség

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az olajfestés technika alapjait

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét

Legyen képes:

- különböző anyagokkal, stílusjegyekkel alkotásokat létrehozni
- tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben
- önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein
- alkalmazni a grafikai sorozatok ismétlődő műfaji, stiláris-eszközeit
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.2.3 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A grafika és festészet szaknyelvének árnyalt használatának fejlesztése
- Önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése
- A kísérletezési kedv bátorítása a grafika és festészet határterületein
- A felelősségtudat, a döntésképeség, az-empatikus és a kommunikációs készség fejlesztése

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek
- Belső tartalmak és karakterek megjelenítési lehetőségei
- Anatómiai törvényszerűségek
- Általános és-egyedi jegyek
- Téri illúzió a különböző műfajokban
- Stíluskontraszt
- Látvány átértelmezése a különböző műfajokban
- A legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
- Technikák, műfajok-elméleti és gyakorlati ismeretei
- Díszlet és látványterv
- Interaktív tér
- Az intermédia kifejezési lehetőségei
- A filmetűd sajátosságai
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A látvány

- Arcok, figurák, karakterek
- Önarckép sorozat, a belső változások vizuális rögzítése változatos-eszközhasználattal
- Portré, figura különböző környezetbe, térbe helyezése
- Láttatás képi közlés
- Stíluskalandok a kortárs grafika és festészet hazai törekvéseinek inspiráló felhasználásával
- Játék-egy klasszikus és-egy kortárs stílus-elemeivel, koncepcióival
- Azonos témára-ellentétes stílusú képek, grafikai lapok készítése

Tematikus képalkotás

- Díszlet és látványtervek
- Szabadon választott mű színpadképének, látvány és jelmeztervének-elkészítése
- -egy jellegzetes részlet kivitelezése
- A valóság színterei, filmetűdök, képlenyomatok, rögzített pillanatok
- Kis méretben,-egyedi grafikai lapokon sorozat tervezése
- Intermédia kísérletek
- Interaktív tér lehetőségei
- Személyes,-emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (identitás, individuum, rész-egész, önreflexiók saját tér, személyes tárgy, valós és szubjektív idő, környezet hatása, titok, magány, pusztulás)
- Kísérletek olyan műformák és művészeti technikák segítségével, melyek a 20. század képzőművészetében jelentek meg (fotó kinetikus és-elektronikus művészetek, multimédia, installáció,-environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák, interdiszciplinaritás, képzőművészeti határterületek)
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével

Alkalmazott művészet

- Tervező grafikai feladatok az év során feldolgozott témákhoz kapcsolódóan (plakát, kiadvány, meghívó, web felületek)
- Az-elkészített síkalkotáshoz-egy képtárgyi kiegészítés létrehozása a sokszorosítás technikájának felhasználásával
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a képgrafika és az alkalmazott grafika-együttes megjelenésének lehetőségeit

Legyen képes:

- a vizuális kifejezés-elemeinek,-eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- -egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére
- az általa választott műhöz scenikai tervet, díszlettervet készíteni
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak-elemzésére és értékelésére
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

2.3.3.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- -egyedi képi világgal bíró alkotások, alkotás sorozatok létrehozásának ösztönzése
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító-eljárások keresés-elősegítése
- Tudatos környezetformálás igényének fejlesztése

Tananyag

- Grafikai és festészeti ismeretek:
- A forma, szín, tér-egymáshoz való viszonya,-egyéni, személyes modulációk
- A látvány átértelmezése a nézőpont és képkivágás segítségével
- A valós és virtuális tér / a filmtér, filmidő sajátosságai
- A hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvések és képviselői
- A személyesség hatása
- Intermédia kísérletek
- A film műfaji lehetősége
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/10. évfolyam

A látvány

- Tárgyak, arcok, terek megjelenítése sajátos nézőpontból és képkivágással
- Formák, színek és terek-egymáshoz való viszonyának megfigyelése
- Láttatás képi közlés
- Film készítése-egy-élményről, álomról

- Storyboard megrajzolása a valós látvány után készített tanulmányok segítségével
- A kiemelés, az-elhagyás, a sajátos nézőpontok és képkihágások vizuális kifejezőereje
- A forgatókönyv-egyres tartalmi és vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése
- -egy film-elkészítéséhez nagyméretű filmtér, illetve figura megalkotása
- Filmtér és filmidő értelmezése a személyes alkotás során
- Intermédia kísérletek
- Saját személyes üzenet kísérlet
- Klasszikus ismeretek összekapcsolása kortárs-eszközökkel és megközelítésekkel
- Személyes,-emberi, társadalmi vagy művészeti problémák, témák körüljárása (idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító-eljárások keresése, kísérletezések
- A kísérletek, a munka dokumentálása rajzok, fotók, filmek és feljegyzések segítségével
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Vizsgamunka

- Szabadon választott témában portfólióval, tervezési dokumentációval-elkészített kép, képtárgy, képsorozat, a grafika és festészet műfajából
- A koncepció és tervvázlatok rögzítése
- A tervezett mű és környezetének kapcsolata és-egymásra hatásuk
- A témának, tartalomnak és az-egyénnek megfelelő technikai megoldások kiválasztása
- A kész mű, műsorozat installálása

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- alkalmazni a klasszikus és kortárs grafikai és festészeti törekvések-egyres-eredményeit
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- -egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek készítésére

- technikailag-egyenmű és kevert technikájú munkák létrehozására
- a műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak-elemzésére és értékelésére
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legújabb hazai és nemzetközi festészeti és grafikai törekvéseket és azok képviselőit
- a grafika és festészet szaknyelvét
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai-eszközök használatát
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a munkavédelmi teendőket

A tanuló legyen képes:

- a vizuális kifejezés-elemeinek,-eszközeinek alkotói szándék szerinti tudatos alkalmazására
- önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotás sorozatok létrehozására
- alkalmazott grafikai és dekoratív festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- -egyedi képi világgal bíró illusztrációk létrehozására
- klasszikus sokszorosított grafikai lapok és táblaképek, muráliák készítésére
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- műalkotás és környezet összefüggéseiből fakadó ismeretek alkalmazására
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító-eljárások keresésére, alkalmazására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak-elemzésére és értékelésére
- a biztonsági és balesetvédelmi-előírások betartására

2.3.3.3 A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Grafika és festészet műhelygyakorlat

- tervezés 50 perc
- tárgyalatás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, képalkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét. A megvalósított kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, átíró, kifejező készség
- tervezői, kivitelező készség
- szintani és formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete
- a grafika és festészet technikáinak és-eljárásainak alkalmazási szintje
- a felületalakítás módja
- kreativitás,-egyediség
- az-elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése:

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.4 Környezet és kézműves kultúra tanszak

2.3.4.1 Környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat tantárgy

- A *környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat tantárgy célja* a környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása, a szakirányú ismeretek átadása révén a környezettudatos magatartás, az igényes kézműves tárgyalkotás képességének megalapozása. Célja továbbá a feladattudatos, kitartó munkavégzés-elsajátíttatása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott feladat-elvégzését, a környezetharmonikus életvitel, az értékteremtés, megőrzés igényének kialakítását.
- A *műhelygyakorlat feladata* a környezetkultúra széleskörű megismertetése, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása a mindennapi életben. A hazai és az egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásain keresztül megismertetni a tanulókkal a tárgykultúra funkcionális területeit, a felhasználható anyagokat, az alkalmazott-eszközöket, technikákat, az-esztétikai törvényszerűségeket. Feladata-emellett az ismeretek alkotó jellegű alkalmazásának-elsajátíttatása, a múlt értékeinek a mai környezet és tárgykultúrába való beépítési lehetőségeinek bemutatása. A hagyományok megismertetésével népi és iparművészeti örökségünk megbecsülése, megszerettetése, a hovatartozás tudat mélyítése. Más korok és népek környezet és tárgykultúrájának megismertetésével a látásmód szélesítése, az-empátia és a tolerancia kialakítása.-ennek érdekében az oktatás a tanuló életkori sajátosságait figyelembe véve az alapfok és a továbbképző évfolyamain-egyenként hangsúlyosan

alapoz a gyűjtőmunkára, a rekonstruálás és az átírás metodikájára. Az-elsajátítandó-elméleti és gyakorlati témakörök, tartalmak-egymással szintézisben lévő rendszert alkotva jeleníthetők meg a tanítás folyamatában. Az élményszerű tapasztalatszerzés, az önművelés megalapozása érdekében javasolt könyvtár-, múzeum és kiállítás látogatások beépítése a műhelymunkába.

Alapfokú évfolyamok (A/4 6. évfolyamok)

2.3.4.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ területeinek bemutatása, a kézműves tevékenységek szerepének feltárása
- Irányított megfigyelések által élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása
- A környezet és kézműves kultúra műhely és a műhelymunka megismertetése
- A tárgyalatás során alkalmazható-egyszerű technikák-elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése
- A felhasználható anyagok, az alakításukhoz szükséges-eszközök megismertetése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek
- Környezet és környezetkultúra, tárgy és tárgykultúra
- Természetes és mesterséges környezet-elemei, alkotói
- Az-ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgyak szerepe
- Tárgyelemzés alapvető szempontjai
- Ősi, kézműves és ipari tárgyformálás
- A környezet és kézműves kultúra műhelymunkájának alapjai
- A kézműves tárgyalatás alapanyagai: a növényi részek, a textilek, a papír, az agyag alapvető tulajdonságai, alakításuk-egyszerű technikái
- A kézműves tárgyalatás-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- A tárgyalatás alapvető fázisai
- Környezetkultúra természeti környezet, épített környezet: település, lakhely
- Környezettervezés, az-ember környezetalakító tevékenysége
- A makettkészítés alapjai
- Ünnepi alkalmak

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

- A környezet és kézműves kultúra műhely

- A környezet és kézműves kultúra műhely berendezése
- Alapvető anyagok,-eszközök, szerszámok
- A műhelymunka rendje, alapvető magatartási és munkavédelmi szabályai

Tárgyalkotási ismeretek

- A kézműves tárgyalkotás sajátosságai
- A tervezés lépései
- Formák, színek kifejezőereje
- A tárgyalkotás alapvető fázisai
- A tárgyak harmóniája,-esztétikája

A kézművesség anyagai, technikái

- A környezet anyagai
- Az anyagok tulajdonságai alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Textúrák és faktúrák
- A növényi részekből készíthető tárgytipusok.-egyszerű tárgyalkotási technikák
- A textilből készíthető tárgyak köre
- Textilfestés, mintázás nyomhagyási technikákkal
- Tárgykészítés a mintázott textilekkel
- -egyszerű fonástechnikák
- Papír alkalmazása az alkotótevékenységben
- Az agyag felhasználása a tárgyalkotásban

A lakhely és a lakáskultúra

- Összhangban a természettel: törzsi kultúrák, modern viszonyok
- Az épített környezet vizsgálata
- Az épületek típusai funkcionalitásuk alapján
- A lakhely funkciói, beosztás, alaprajz
- Az épületek és a külső terek kapcsolata, harmóniája. Parkok, udvarok, kertek
- Az ünnepek megnyilvánulása a környezet és tárgykultúrában
- Tárgykészítés, környezetalakítás az ünnepekhez kapcsolódóan, a megismert anyagok felhasználásával

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra fő területeit, a tárgyalás szerepét
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit
- az anyag és formaalakításuk-egyszerű módjait
- a környezet és kézműves kultúra műhely berendezését, munkarendjét
- a környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat munkavédelmi tudnivalóit
- a lakhelyhez és az ünnepekhez kapcsolódó környezet és tárgykultúra alapvető sajátosságait

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert-eszközök szakszerű használatára
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.1.2 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés jelentőségének tudatosítása
- Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása
- A fa, a fonható szálanyagok, az agyag és a fémek szerepének megismertetése a tárgyalásban-egyszerű technikák-elsajátításával
- A meghatározott célú alkotómunka-elvégzéséhez szükséges ismeretek megalapozása
- Az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az-ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az-ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyak-esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció

- Kézműves mesterségek: az agyag-, a famunkák, a fonható szálanyagok, vesszőmunkák és a fémművesség alapjai
- Egyszerű tárgy és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalás anyagai,-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások

A tárgyalás alapvető fázisai

Az-ember és környezete

A környezetalakítás jelentősége

Lakáskultúra, lakberendezés

Az adott témakörök- emlékei a törzsi kultúrákban, a népművészetben, az iparművészetben és a művészettörténetben

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

Tárgyalkotási ismeretek

- A tárgyak formája és funkciója
- A tervezés lépései, fontosabb szempontjai (szerkezeti megoldások)
- Az anyag és technika választás szempontjai
- Tárgyalkotási műveletek: -előkészítő műveletek, a tárgyformálás, díszítés, összeállítás és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

Agyagművesség

- Az agyag felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai
- Az agyag tulajdonságai, formálhatósága, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- Az agyagmunka-eszközigénye, -eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- -egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (tapasztás, formába rakás, felrakás, nyomhagyási technikák, rátét)
- Tárgyalkotása tanult technikák alkalmazásával

Faművesség, fonható szálanyagok, vesszőmunkák

- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai
- A fa, a vessző és a fonható szálanyagok tulajdonságai, alakíthatóságuk
- A megmunkálás-eszközigénye, -eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- Választott anyag-egyszerű tárgyalkotási, összeállítási és díszítési technikái (sodrás, fonás, toldás, darabolás, vágás, csiszolás, kötözött, ragasztott összeállítások, festés, pácolás, karcolás, ékrovás)
- Tárgyalkotás választott anyag és technika alkalmazásával

Fémművesség

- A fémek felhasználási területei, jellegzetes tárgytipusai
- A fémművesek jellegzetes tárgyalkotási és díszítési technikái
- A fémek alapvető tulajdonságai, formálhatóságuk, alakíthatóságuk
- A fémműves munka-eszközei, -eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- -egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák (darabolás, hajlítás, domborítás)
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Lakhely, lakáskultúra, berendezés

- A lakáskultúra-elemei, összetevői
- A tárgyak információhordozó szerepe
- A lakberendezés szempontjai
- A berendezési tárgyak, bútorok, mint jelképek
- Környezettervezés, makettkészítés, tárgyalakítás a megismert anyagok és technikák alkalmazásával

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját
- az agyag, a fa, a vessző, a fonható szálanyagok és a fém felhasználási lehetőségeit
- az anyag és formaalakításuk-egyszerű módjait
- a tárgyalakítás fontosabb szempontjait
- a tanult tárgyalakítási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit
- a lakáskultúra, a lakberendezés alapjait

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert-eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalakításra
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján
- a tárgyakban rejlő-esztétikum felfedezésére és megfogalmazására
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra és a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása
- A tárgyak funkcionalitásának, a környezetalakítás, a környezettervezés, az újrahasznosítás jelentőségének tudatosítása
- Irányított megfigyelésekkel élményszerű tapasztalatszerzés biztosítása
- A textil, a nemez, a bőr szerepének megismertetése a tárgyalakításban-egyszerű technikák-elsajátíttatásával
- Azoknak az ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú alkotómunka-eltvégzését

- Az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak kialakítása

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek

Környezetkultúra, tárgykultúra, az-ember által létrehozott mesterséges környezet összetevői

Az-ember és a tárgyak viszonya. A tárgyak információhordozó szerepe

A tárgyelemzés szempontjai. A tárgyak-esztétikai értéke, minősége

Textúrák és faktúrák, színek és hangulatok a tárgyakon

Használati és díszfunkció, reprezentáció

Újrahasznosítás

Kézműves mesterségek: a textil, nemez és bőrmunkák alapjai

- Egyszerű tárgy és díszítményalkotási lehetőségek

A tárgyalakítás anyagai,-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások

A tárgyalakítás alapvető fázisai

Az-ember és környezete

Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

Tárgyalakítási ismeretek

- A forma, funkció és a díszítés összefüggései
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyag és technika választás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései
- Az anyagok kombinálásának lehetőségei
- Tárgyalakítási műveletek az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében:-előkészítő műveletek, tárgyalakítás, díszítés, összeállítás, kikészítő és utómunkálatok

A kézművesség anyagai, technikái

- Textilmunkák a textil felhasználási területei
- A textil munkák alapanyagai, tulajdonságaik, alakíthatóságuk
- A megmunkálás, tárgyalakítás alapvető lépései
- A textilmunkák-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- -egyszerű tárgyalakítási és díszítési technikák: fonástechnikák, a szövés alapjai,-egyszerű öltéstípusok, hímzéstechnikák
- A szabás alapvető ismeretei,-egyszerű összeállítási módok
- Tárgyalakítás a tanult technikák alkalmazásával

Nemez

- A nemez felhasználási területei

- A gyapjú tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A nemezkészítés anyagai,-eszközei
- -egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

A bőr

- A bőr felhasználási területei
- A bőr tulajdonságai, alakíthatósága
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A bőrmunkák-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- -egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák: fonástechnikák bőrszállal, díszítés nyomhagyással (poncolással, csontozással), lyukasztással
- -egyszerű lyukasztott, fűzött összeállítások
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Az újrahasznosítás

- Az újrahasznosítás fogalma, jelentősége a tárgykultúra területén
- Az anyagok újrahasznosítási lehetőségei
- A tárgyak újrahasznosítása, funkcióváltás
- Újrahasznosítási feladatok a megismert tárgytípusokhoz és anyagfélésekhez kapcsolódóan

Életmód

- A környezet, az életmód és a tárgykultúra kapcsolata
- A munkakörnyezet jellemzői. Környezettervezés munkatevékenységekkel kapcsolatban
- A lakáskultúra ünnepi alkalmak
- Az ünnepek megnyilvánulásai a környezetben, a tárgykultúrában
- A terítés kultúrája, a teríték-elemei és a hozzájuk kapcsolódó szimbolikus értelmezések
- Használati és díszítő funkcióval rendelkező tárgyak, díszítési lehetőségek
- Ünnepi környezet alakítása, tervezése
- Ismert és új anyagok, technikák felhasználása az ünnepi alkalmak, a terítés kultúrája témaköréhez kapcsolódó tárgyalkotásban

Vizsgamunka készítése

- -egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalkotás választott anyaggal és technikával

Dokumentálás, értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját
- a textil, a nemez, a bőr felhasználási területeit
- az anyag és formaalakításuk-egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit
- a tárgyalakotás fontosabb szempontjait
- az újrahaznosítás szerepét, lehetőségeit
- az önálló tapasztalatszerzés-eszközrendszerét
- a lakáskultúra alapjait, az ünnepek megnyilvánulási lehetőségeit a környezet és tárgykultúrában
- a tanult tárgyalakotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit

Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez
- a megszerzett-elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására
- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert-eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalakotásra
- -egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni
- a tárgyakban rejlő-esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére és megfogalmazására
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, ártértelemezésére a mai igények alapján
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok-eltégzése után

A tanuló ismerje:

- az-ember által létrehozott mesterséges környezet összetevőit, a környezetkultúra fő területeit
- a tárgyalakotás szerepét, a tárgyak funkcióját, anyagfajtaít és díszítési lehetőségeit
- az alapanyagok felhasználási lehetőségeit
- az anyag és formaalakítás módjait
- a tárgyalakotás, az újrahaznosítás lehetőségeit, fontosabb szempontjait
- az önálló tapasztalatszerzés-eszközrendszerét
- a környezetkultúra és kézművesség legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit

Legyen képes:

- pozitívan viszonyulni a természetes és mesterséges környezethez
- a megszerzett-elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására

- az anyagok élményszerű megtapasztalására
- a megismert-eszközök megfelelő használatára
- az önálló tárgyalakotásra, funkcionális, vagy gondolati tartalmat kifejező termék létrehozására
- -egyszerű tárgyak készítésének technológiai folyamatait meghatározni
- tárgyelemzésre adott szempontok alapján
- a tárgyakban rejlő-esztétikum és a tárgyakkal kifejezhető jelentéstartalmak felfedezésére
- a hagyományos kézműves tárgyak szerepének felismerésére, átértelmezésére
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.2 A környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama:

- Környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat
- tervezés 30 perc
- tárgykészítés 150 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy és környezettervező alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a kézművesség hagyományos anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy, tárgyelegyüttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását.

A vizsga értékelése

- környezetalakító képesség
- tárgytervező képesség
- formaalkotó és díszítményképző készség
- anyag és-eszközhasználati ismeret, jártasság
- kézműves alapismeret
- a műfaji konvenciók, sajátosságok megfelelő alkalmazása
- a vizsgamunka összhatása

Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.4.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek bemutatása

- A hazai és az-egyetemes tárgykultúra megismertetése jeles példákon keresztül
- A tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának bemutatása
- Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalakotási technikáinak megismertetése a kultúra és a szórakozás témakörében
- A meghatározott célú feladatok, alkotómunka-elvégzéséhez szükséges-elméleti és gyakorlati ismereteknek megalapozása
- Az értékteremtés igényének kialakítása, az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak-elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek
- A tárgykultúra összetevői,-egyes kézműves területek jellegzetes tárgytípusai
- A tárgyalakotás és-elemzés szempontjai,-esztétikai értékek, minőségek
- Az-ember és a tárgyak viszonya. A tárgyalakkal közvetített jelentéstartalom
- Egyedi tárgyak, tömegtermékek
- A tárgyak használati és díszfunkciója
- A tárgyak dokumentációs funkciói
- Közvetített és valódi érték, anyagi és-eszmei érték
- A tárgyalakotás újabb technikái, anyagai,-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- A gyűjtőmunka módszerei
- Az önművelés és az önkifejezés lehetőségei
- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

Tárgyalakotási ismeretek

- A kézműves tárgyalakotás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
- Tárgy és díszítményalakotási lehetőségek, technikák,-esztétikai követelmények
- A tervezés lépései, szempontjai: formai és szerkezeti szabályok, arányrendszerek
- A színek, formák, a fény és az árnyék kifejező-ereje
- A forma, a funkció és a díszítés összhangja
- Az anyagok tulajdonságai alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Az anyagok kombinálásának lehetőségei
- Az anyag és technikaválasztás szempontjai, az anyaghasználat és a technika összefüggései
- A technikák-eszközszükséglete,-eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi-előírások

- Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Sokszorosítás

- Sokszorosítás a tárgyalkotásban. Jellegzetes anyagok és technikák (öntés, préselés, trébelés, gipsz, agyag, fém)
- Sokszorosítási technikák a díszítményalkotásban (metszetek, dúcok, nyomatok mintázófák, pecsételők)
- Pozitív és negatív formák

Formakészítés

- Tárgy és díszítményalkotás sokszorosítási technikák alkalmazásával ismert és új anyagokkal

A színház

- Maszkok, álarcok, díszlet és jelmez
- A bábszínház. Bábtípusok: sík és térbeli bábok, mozgatható végtagú bábok árnyjátékok
- A bábkészítés anyagai, technikái
- Tárgyalkotás a színház témakörében választott anyagokkal és technikákkal

Szórakozás: sport, játék, zene, tánc

- Mozgássorozatok,-események megjelenítése
- Mozgást kifejező alkotások anyagai, technikái

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra és tárgykultúra fogalmát, területeit, összetevőit
- a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában és saját életében
- a kézműves tárgyalkotás műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit
- a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig
- a felhasznált anyagok fajtáit, tulajdonságait
- a tanult tárgyalkotási folyamatok-eszközeit, azok szakszerű használatát
- a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit
- a kultúra és a szórakozás témakörének kifejezési lehetőségeit a kézműves alkotómunkában

Legyen képes:

- az-elsajátított-elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására
- önálló tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig
- az anyagok,-eszközök, technikák helyes megválasztására

- tárgyelemzésre,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére
- a társzművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek megfigyelésére
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismeretése, a tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának szemléltetése
- A hazai és az-egyetemes tárgykultúra bemutatása jeles példákon keresztül
- A díszítőművészet jellemzőinek és tudatos alkalmazásának-elsajátíttatása
- Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalakotási technikáinak megismeretése az érzélem és-egyéniég témakörében
- A meghatározott célú feladatok, alkotómunka-elvégzéséhez szükséges-elméleti és gyakorlati ismereteknek megalapozása
- Az értékteremtés igényének kialakítása, az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak-elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek
- A tárgykultúra összetevői,-egyes kézműves területek jellegzetes tárgytípusai
- A tárgyalakotás és-elemzés szempontjai,-esztétikai értékek, minőségek
- Az-ember és a tárgy kapcsolata – tárgyakkal közvetített jelentéstartalom
- A díszítőművészet jellegzetességei
- A tárgyak funkciói – dokumentatív, használati és pszichológiai funkció, társadalmi gazdasági jelző szerep
- Közvetített és valódi érték, anyagi és-eszmei érték ajándéktárgyak
- Egyedi tárgyak, tömegtermelés alkotói, felhasználói és fogyasztói magatartásformák
- A tárgyalakotás újabb technikái, anyagai,-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- Érzélem és-egyéniég kifejeződése a tárgy és környezetkultúrában
- Ízlés és divat a stílus
- Öltözet és viselet
- Az önkifejezés lehetőségei
- Az önművelés, a gyűjtőmunka módszerei
- Az adott témakörök- emlékei a magyar és az-egyetemes tárgykultúrában, a művészettörténetben
- Az adott témakörök megjelenése a modern kor törekvéseiben és a közvetlen környezetben

- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok**T/8. évfolyam****Tárgyalkotási ismeretek**

- A kézműves tárgyalkotás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
- Gyűjtőmunka
- A tervezés lépései, szempontjai, -esztétikai követelmények
- Formai és szerkezeti szabályok, arányrendszerek, szimmetria, aszimmetria
- Színtani ismeretek. Színek, érzelmek és hangulatok
- Motívumalkotás, stilizálás, átírás. Motívumelemek, fő és mellékmotívumok
- A kompozícióépítés-elvei, szabályai
- A funkció-forma díszítmény összhangja
- Modellezés
- Az anyagok tulajdonságai alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Az anyagminőségek kifejezőereje
- Az anyag és technika választás szempontjai, társításuk, kombinálásuk lehetőségei
- A technikák-eszközszükséglete, -eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi-előírások
- Tárgyalkotási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Érzelem és-egyéniesség – Személyes tárgyak

- Az érzelem és-egyéniesség kifejezésének lehetőségei a környezet és tárgykultúrában
- Gyűjtőmunka és megfigyelések
- Tárgyalkotás, környezettervezés a témakörhöz kapcsolódóan

Díszítőművészet, motívumrendszer

- A díszítmények szerepe, jelentéstartalma
- Motívumelemek, motívumtípusok, kompozíciók
- A színhasználat üzenetértéke
- Tárgyalkotás a díszítőelemek tudatos alkalmazásával választott anyaggal és technikával
- Személyes tárgyak ajándékozás
- Az ajándékozás kultúrája az ajándéktárgy és a csomagolás harmóniája
- A csomagolás és a díszítés lehetőségei
- Alkalmazható anyagok és technikák
- Ajándékkészítés és csomagolás választott anyaggal, technikával

Az öltözet

- Az öltözet összetevői
- Az öltözetrel közvetített jelentéstartalom
- Az öltözettervezés alapjai mintakészítés, modellezés
- Öltözet, vagy öltözetdarab készítése választott anyagok és technikák felhasználásával, kombinálásával, viseleti babákra vagy saját célra
- Öltözet kiegészítők
- Az ékszerek típusai
- Az ékszerkészítés anyagai, technikái
- Ékszer, ékszerkollekció készítése, választott anyagok és technikák alkalmazásával

Textilmunkák

- Textilfestés újabb lehetőségei (textilnyomás, batikolás)
- Hímzés és szövés technikák újabb lehetőségei (szálszorítás, subrika, zsinórozás, madzagszövés, egyszerű szedett és göbös mintázás)
- Nemezelés a nemez szabad felhasználása
- Összeállítási technikák a gépi varrás alapjai
- Választott technikák alkalmazása a tárgyalkotásban

Bőrműves technikák

- A bőrvarrás alapjai, technikái a szíjgyártóvarrás és a szűcsbőrműzés
- Rátét típusok a rátét készítés módjai
- -egyszerű szíronytechnikák
- A bőrműves technikák anyag és-eszközsüksége
- Választott technikák alkalmazása a tárgyalkotásban

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, a díszítőművészet jellemzőit
- a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, saját életében
- a kézműves tárgyalkotó tevékenység tanult területeit, azok műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit, -esztétikai törvényszerűségeit
- a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat
- a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig
- a tervezés szempontjait, a funkció, forma, díszítés összhangját

- a hagyományos kézműves tárgyalkotás beépítésének lehetőségeit a mai tárgykultúrába
- a kézműves tevékenységben alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait
- a tanult tárgyalkotási folyamatok-eszközeit, azok szakszerű használatát
- a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit
- az érzelem és-egyéniség témakörének kifejezési lehetőségeit a kézműves alkotómunkában

Legyen képes:

- az-elsajátított-elméleti és gyakorlati ismeretek,-esztétikai törvényszerűségek alkalmazására
- önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig
- az anyagok,-eszközök, díszítő és összeállító technikák helyes megválasztására
- tárgyelemzésre,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására
- tárgyak, díszítmények, technikák átírására
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.2.3 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismertetése
- A törzsi kultúrák, a magyar népművészet és az iparművészet korszakainak, tárgyalkotási területeinek bemutatása jeles példákon keresztül
- A megismert témakörök beépítési lehetőségeinek felfedeztetése a mai környezet és tárgykultúrába
- Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalkotási technikáinak megismertetése
- A gyűjtőmunka alapjainak, az átírás módszerének és alkalmazási lehetőségeinek-elsajátíttatása
- -elméleti és gyakorlati ismeretek megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka-elvégzését
- Az értékteremtés igényének kialakítása, az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak-elsajátíttatása, az önkifejezés lehetőségének felfedeztetése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek
- A tárgykultúra összetevői,-egyes kézműves területek jellegzetes tárgytipusai és díszítőművészete
- A magyar és az-egyetemes tárgykultúra kiemelkedő kézműves- emlékei: törzsi kultúrák, népművészet, népi iparművészet, iparművészet
- A gyűjtőmunka módszerei az önművelés és az önkifejezés lehetőségei
- A tárgyalkotás és-elemzés szempontjai,-esztétikai értékek, minőségek

- Az-ember és a tárgyak viszonya információhordozó szerep, jelentéstartalom
- Alkalmazott, átalakított és alkotott tárgyak
- Az-ember közvetlen szükségleteinek kielégítését szolgáló tárgyak
- A műalkotás, mint speciális tárgy
- A tárgyalakítás újabb technikái, anyagai,-eszközei,-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- A tárgyrekonstrukció szerepe, szempontjai, folyamata
- Az átírás lehetőségei
- A természeti környezet és az épített környezet értékei
- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok**T/9. évfolyam****Tárgyalakítási ismeretek**

- A kézműves tárgyalakítás sajátosságai, technikák újabb lehetőségei
- Gyűjtőmunka, rekonstrukció, átírás
- A tervezés lépései, szempontjai,-esztétikai követelmények
- A funkció-forma díszítmény kifejezőereje, harmóniája
- Makettkészítés, modellezés
- Az anyagok tulajdonságai alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Az anyagminőségek kifejezőereje
- Az anyag és technika választás összefüggései, társításuk, kombinálásuk lehetőségei
- A technikák-eszközszükséglete,-eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi-előírások
- Tárgyalakítási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Múlt, jelen és jövő

- -egyres időszakok jellegzetességeinek, az idő múlásának, a változások kifejeződése a környezet és tárgykultúrában
- Gyűjtőmunka és megfigyelések. A tapasztalatok felhasználása a témakörhöz kapcsolódó tárgyalakításban, környezettervezésben

Törzsi kultúrák

- Természeti népek tárgykultúrája
- A természeti környezet, az életmód, a világszemlélet és a tárgyalakítás összefüggései
- Jellegzetes anyagok és technikák
- Tárgyelemzések, tárgyrekonstrukciók, technikák-elsajátítása a választott területen
- Tárgytípus, technika, díszítmény átírási gyakorlatok, tárgyalakítás a mai igényekhez igazodva

A népművészet

- A népművészet jellegzetes tárgytipusok, alapanyagok, motívum és színvilág
- Tárgyelemzések, tárgyrekonstrukciók, technikák-elsajátítása a népművészet-egy-egy korszakához, vagy tájegységéhez kapcsolódóan
- A népművészet továbbélési lehetőségei a népi iparművészet
- Régi és mai szerepek. Értékmegőrzés, értékteremtés
- Hagyományos funkciók, formák, díszítmények és technikák átírási gyakorlatok, tárgyalkotás a mai környezet és tárgykultúra választott területeire

Az iparművészet

- Az iparművészet kiemelkedő- emlékei, alkotói
- Tárgyrekonstrukció, tárgyalkotások-egy választott korszakhoz, vagy-egy választott művészi kézműves területéhez kapcsolódóan
- Tárgytipus, technika, díszítmény átírási gyakorlatok, tárgyalkotás a mai igényeihez igazodva

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, összetevőit
- a környezet és az-ember kölcsönhatását
- a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, saját életében
- a megismert kézműves tárgyalkotó tevékenységek műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit,-esztétikai törvényszerűségeit
- a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig
- a tervezés szempontjait, a funkció-forma díszítés összhangját
- a tárgyalkotásban alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit
- a tanult tárgyalkotási folyamatok-eszközeit, azok szakszerű használatát
- a tanult tárgyalkotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit
- a magyar népi kézművesség legjelentősebb- emlékeit
- más korok és népek legjellemzőbb kézműves- emlékeit
- a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat
- a hagyományos kézműves tárgyalkotó tevékenységek továbbélésének, beépítésének lehetőségeit a mai környezet és tárgykultúrába

Legyen képes:

- az-elsajátított-elméleti és gyakorlati ismeretek,-esztétikai törvényszerűségek alkalmazására
- önálló, igényes tárgyalkotásra a tervezéstől a kivitelezésig

- munkájában a funkció-forma díszítés összhangjának megteremtésére
- az anyagok,-eszközök, díszítő és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására
- tárgyelemzésre,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására
- tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására
- alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit napjaink tárgykultúrájának igényeihez igazítva továbbéltetni
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.4.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A környezetkultúra, az-ember alkotta tárgyi világ újabb területeinek megismertetése
- A népi iparművészet, a modern és a kortárs művészet jeles példáinak, valamint a környezet és tárgy kultúra modern törekvéseinek bemutatása
- A megismert témakörök beépítési lehetőségeinek felfedeztetése a mai környezet és tárgykultúrába
- Az anyagok további felhasználási lehetőségeinek, tárgyalakotási technikáinak megismertetése
- A gyűjtőmunka és a dokumentálás alapjainak, módszereinek-elsajátíttatása
- Azoknak az-elméleti és gyakorlati ismereteknek a megalapozása, melyek biztosítják a meghatározott célú feladat, alkotómunka-elvégzését
- Az értékteremtés igényének kialakítása, az-esztétikai érzékenység, a manuális és konstruáló képességek, a munkakultúra fejlesztése, a kitartó munkavégzés alapjainak-elsajátíttatása, az önkifejezés, önművelés lehetőségének felfedeztetése

Tananyag

- Környezet és kézműves kultúra ismeretek
- A magyar és az-egyetemes tárgykultúra kiemelkedő alkotásai: modern és kortárs művészet
- A gyűjtőmunka módszerei. Az önművelés és az önkifejezés lehetőségei
- A modern tárgy és környezetkultúra jellegzetességei. Kísérletezések, új törekvések
- Az-ember és a tárgyak viszonya a tárgyak információhordozó szerepe, jelentéstartalma
- A tárgyalakotás és-elemzés szempontjai,-esztétikai értékek, minőségek
- Újrahasznosítás lehetőségei napjainkban
- Alkotói, felhasználói és fogyasztói magatartásformák
- Értékmegőrzés, értékteremtés
- Nemzeti sajátosságok a környezet és tárgykultúrában a globalizáció hatása a környezet és tárgykultúra alakulására

- A tárgyalás újabb technikái, anyagai,-eszközei-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások
- Dokumentálás, kiállításrendezés
- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában

Feladatcsoportok**T/10. évfolyam****Tárgyalási ismeretek**

- A kézműves tárgyalás sajátosságai, a kézműves technikák újabb lehetőségei
- Gyűjtőmunka, rekonstrukció, átírás
- A tervezés lépései, szempontjai,-esztétikai követelmények
- A design, az-ergonómia, a funkcionalizmus szempontjai
- Funkció forma, anyag szerkezet, arány kompozíció, színdinamika, stílus
- Makettkészítés, modellezés
- Az anyagok tulajdonságai alakíthatóságuk, formálhatóságuk, felhasználhatóságuk
- Az anyagminőségek kifejezőereje
- Az anyag és technika választás összefüggései, társításuk, kombinálásuk lehetőségei
- A technikák-eszközszükséglete,-eszközhasználati, munkavédelmi és balesetvédelmi-előírások
- Tárgyalási folyamatok az adott tárgy és az alkalmazott anyagok függvényében

Múlt, jelen és jövő

- Modern művészet, kortárs művészet
- A hagyományos tárgyalás sajátosságainak, szimbólumainak megjelenése a modern művészetben
- A környezethez való viszonyulás megjelenése a modern művészet ágaiban
- A tárgyalás és felhasználás modern művészi értelmezései
- Az alkalmazott művészetek új útjai
- Tárgyalási kísérletek tetszőleges irányzat jegyében

Ipari formatervezés

- Az ipari formatervezés sajátosságai
- Modern funkcionalizmus,-ergonómia
- Formatervezés a környezet és tárgykultúra ismert és új területein (építkezés, lakáskultúra, közlekedés, kommunikáció, műszaki cikkek, csomagolás)
- Modellezések a formatervezés témaköréhez kapcsolódóan, választott anyagokkal és technikákkal
- A környezet és tárgykultúra jelene és jövője
- Az-ember és a technika

- Termékek és szolgáltatás arculattervezés
- A design szerepe a fogyasztói kultúra alakulása
- Újrahasznosítás, transzformáció
- Környezettudatosság a környezetalakítás modern törekvései
- Jövőkép a környezet és tárgykultúrában
- -ember tevékenység környezet kapcsolata, környezetalakítási, környezettervezési, tárgyalakítási gyakorlatok

Dokumentáció és prezentáció

- A dokumentálás szerepe
- Az alkotások dokumentációja, technikai dokumentáció
- A fényképezés fények, világítás, nézőpont tárgy és műtárgyfotó
- Személyes mappa, portfólió készítése
- Kiállításrendezés szempontok, anyagválogatás, rendszerezés, kellékek,-eszközök
- Tömegkommunikáció, reklám, plakát

Rendszerezés

- A környezet és kézműves kultúra műhelymunka-elméleti és gyakorlati anyagának rendszerezése
- A tárgyalakítás területeiről tanultak rendszerezése
- Az anyagokról tanultak rendszerezése
- A technikákról tanultak rendszerezése
- Az-esztétikai értékekről tanultak rendszerezése
- A környezettervezésről, a környezetalakításról, tárgyalakításról tanultak rendszerezése

Vizsgamunka készítése

- -egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalakítás választott anyaggal és technikával Dokumentálás, értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra és tárgykultúra tanult területeit, összetevőit
- a környezet és az-ember kölcsönhatását, a harmonikus környezetkultúra kialakításának szempontjait
- a tárgyak helyét, szerepét a mai tárgykultúrában, valamint saját életében
- a megismert kézműves tárgyalakító tevékenységek műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit,-esztétikai törvényszerűségeit
- a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig
- a tervezés szempontjait, a funkció-forma díszítés összhangját

- a kézműves tevékenységben alkalmazott anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási és társítási lehetőségeit
- a tanult tárgyalakotási folyamatok-eszközeit, azok szakszerű használatát
- a tanult tárgyalakotási folyamatok munkavédelmi tudnivalóit
- a modern művészet törekvéseit a környezet és tárgykultúra területén
- kézműves tárgyalakotó tevékenységek beépítési lehetőségeit a mai környezet és tárgykultúrába

Legyen képes:

- az-elsajátított-elméleti és gyakorlati ismeretek,-esztétikai törvényszerűségek alkalmazására, a környezet és tárgykultúra tudatos alakítására
- önálló, igényes tárgyalakotásra a tervezéstől a kivitelezésig
- munkájában a funkció-forma díszítés összhangjának megteremtésére
- az anyagok,-eszközök, díszítő és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására
- tárgyelemzésre,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- a társzművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására
- tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására
- alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit napjaink tárgykultúrájának igényeihez igazítva továbbéltetni
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégezése után

A tanuló ismerje:

- a környezetkultúra és tárgykultúra fogalmát, területeit, összetevőit
- a környezet és az-ember kölcsönhatását, a harmonikus környezetkultúra kialakításának szempontjait
- a tárgyak helyét, szerepét a hagyományos és a mai tárgykultúrában, saját életében
- a kézműves tárgyalakotó tevékenység területeit, azok műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit,-esztétikai törvényszerűségeit
- a kézművességben alkalmazható anyagok fajtáit, tulajdonságait, felhasználási és társítási lehetőségeit
- a tárgyalakotás-eszközeit, azok szakszerű használatát
- a tárgykészítés munkafolyamatát a tervezéstől a kivitelezésig
- a tervezés szempontjait, a funkció, forma, díszítés összhangját
- a magyar népi kézművesség legjelentősebb- emlékeit
- más korok és népek legjellemzőbb kézműves- emlékeit
- a tárgyakkal, díszítményekkel kifejezhető jelentéstartalmakat

- a hagyományos kézműves tárgyalakító tevékenységek beépítésének lehetőségeit a mai környezet és tárgykultúrába
- a környezet és kézműves kultúra műhely munkavédelmi teendőit

Legyen képes:

- az-elsajátított-elméleti és gyakorlati ismeretek,-esztétikai törvényszerűségek alkalmazására, a környezet és tárgykultúra tudatos alakítására
- önálló, igényes tárgyalakításra a tervezéstől a kivitelezésig
- munkájában a funkció, forma, díszítés összhangjának megteremtésére
- az anyagok,-eszközök, díszítő és összeállító technikák helyes megválasztására, alkalmazására
- tárgyelemzésre,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- a társművészetek, a kultúrtörténet, a népművészet összefüggéseinek meglátására, a tapasztalatok alkotó felhasználására
- tárgyak, díszítmények, technikák rekonstruálására, átírására
- alkotómunkájában a hagyományos kézművesség értékeit, napjaink igényeihez igazítva továbbéltetni
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására.

2.3.4.3 A környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

- Környezet és kézműves kultúra műhelygyakorlat
- tervezés 50 perc
- tárgyalakítás 190 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama max. 10 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgy és környezettervező alkotó képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a kézművesség anyagairól, felhasználási lehetőségeiről, munkafolyamatairól, a kézműves díszítési módok műfaji sajátosságairól,-esztétikai törvényszerűségeiről, hagyományairól megszerzett ismereteit.

A megvalósított tárgy, tárgyelegyüttes mutassa be a tanuló környezet és kézműves kultúra területén megszerzett jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

- funkcionális, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség
- manuális és konstruáló készség

- díszítő, stilizáló készség
- a tervezéshez szükséges magyarázó közlő rajz szintje,-egyedisége, kreativitása
- az anyag és-eszközhasználat szintje
- a környezet és kézműves kultúra ismeretek gyakorlati alkalmazásának szintje
- a megfelelő műveletek, munkafolyamatok kiválasztása
- a vizsgatárgy összhatása, a funkció-forma díszítmény összhangja

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.5 Szobrászat és kerámia tanszak

2.3.5.1 Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat tantárgy

A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat tantárgy célja az általános és szakirányú vizuális műveltség megalapozása, fejlesztése, az-elméleti és gyakorlati ismeretek az átadása, melyek képessé teszik a tanulót térbeli szobrászati és kerámia tervek, alkotások létrehozására. Célja továbbá olyan fejlett formakultúra, rajzi, szintani, plasztikai ismeret, technikai tudás átadása és igényesség kialakítása, amely felkészít a művészi igényű alkotómunkára, az igényes tárgyalkotásra.

A műhelygyakorlat feladata a szobrászat és kerámia műfaji sajátosságainak megismertetése, a feladatok megtervezéséhez szükséges ismeretek-elsajátíttatása, a tárgyalkotáshoz szükséges anyag és-eszközismeret,-eszközhasználat biztosítása, a munkaszervező készségek, képességek kialakítása. A tárgyformálás hagyományos és új anyagainak, az-egyres technológiai-eljárások kivitelezési módjának és azok alkalmazási területének, valamint a szobrász és kerámia műterem felszerelésének megismertetése. A munka során használt anyagok és szerszámok takarékos és sokoldalú használatának megtanítása, kéziszerszámok készítése. A kreatív feladatmegoldások gyakoroltatása a tervtől a kész munkáig. A klasszikus szobrászat és kerámia formai megoldásainak és az azoktól való-elszakadás lehetőségeinek bemutatása.

Alapfokú évfolyamok (A/4 6. évfolyamok)

2.3.5.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető szobrászati és kerámiatörténeti, valamint technikai ismeretek átadása
- A szobrász és kerámia tárgykészítési technikák alkalmazásában való jártasság kialakítása
- -egyszerű mintázó szerszámok-elkészítése
- -egyszerű felrakott és díszített-edények készítése
- Az alapvető mintázási ismeretekhez szükséges készségek kialakítása és fejlesztése

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- Az agyag felhasználási területei a művészettörténet nagy korszakaiban
- Az agyag legfontosabb jellemzői, kezelése, alakítási lehetőségei
- Kerámiatárgy készítésének fázisai, formaadás,-engóbozás, mázazás munkarendje
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

Ismerkedés a szobrász és kerámiaműhellyel

- A szerszámok bemutatása, megnevezése
- Agyag, gyurma, tészta, viasz, nemez mint plasztikus anyagok összehasonlítása
- -egyszerű organikus formák mintázása
- Állatfigurák mintázása
- Pozitív negatív formák megismerése és formálása
- Faktúragyűjtés, apró természeti formákról (nyomatok készítése) gipsznegatív öntése
- -egyszerű tárgyak lenyomata agyagban, megőrzésük: terrakottában, gipszben
- Monogrampecsét faragása

Felületdíszítés színekkel

- Masszagyúrás, lapsodrás, kerek és négyzetes síkfelület tagolása-engóbbal
- Színes agyagok
- Színes masszák készítése földfestékekkel,
- Ritmusgyakorlatok ékszerkészítés

Plasztikai élménygyűjtés

- Múzeumlátogatás

Szabadon formálható kerámia

- Apró agyagplasztikák-ember és állatfigurák készítése, földfestékekkel való díszítése

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

- Gyakorlatok az arányérzék fejlesztésére: alapformák, rész-egész viszonya, pozitív negatív formák
- Formaelemzések: természeti és mesterséges tárgyak
- Relief készítése

Állatábrázolás a különböző művészeti korokban

- Állatrajzolás után mintázás: arányérzék fejlesztő gyakorlat
- Kicsinyítés nagyítás
- Dombormű mintázás agyagból
- Relief és körplasztika készítése állatfigurákkal
- Üregeit körplasztika készítése
- Anyagválasztás agyag, fa, gipsz
- Mintázófa és szobrászgyűrű készítése
- Mintázás pozitív negatív plasztikai-elemekkel
- Terrakottára égetés. Gipszforma vétel terrakottáról
- Gipszformába préssel sokszorosítás
- A relief tagolása festéssel,-engóbozással

Pozitív, negatív, relief készítése

- Gipszlap öntése, agyagba, gipszbe való karcolás, felületképzés
- Negatív-ellenpár készítése

Edénykészítés

- Szabadformálású és felrakott-edények készítése
- Különböző marokedény készítése, azok díszítése nyomhagyással
- Formára vagy formába rakott intarziaedény
- Kézi korongon történő-edényfelrakás

Értékelés és kiállításrendezés

- Az év során készített tárgyak közös értékelése, a szaktanár irányításával
- Ismerkedés a kiállításrendezéssel

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az-elsajátított tárgykészítési technikákat
- -egyszerű-edényeket felrakással-elkészíteni és díszíteni
- életkorának megfelelő szinten megjeleníteni-elképzeléseit, agyagban és gipszben

2.3.5.1.2 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető mintázási és-edénykészítési technikák alkalmazása
- A megismert tárgyalakotó-eljárás gyakoroltatása, hogy ép tárgyat tudjon létrehozni
- Minta alapján-egyszerű kéziszerszámok készítése és használata
- A plasztilinnel, gipsszel, agyaggal való bánásmód-elsajátíttatása
- Kiseb feladatok önálló megoldására való felkészítés
- Tanári vezetéssel, bonyolultabb feladatok-elvégzésére történő felkészítés

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- Relief és körplasztika
- A kerámiaégetésben rejlő lehetőségek
- A máz, mint védőréteg és színezőanyag
- A gipsz, mint átmeneti, és mint végleges anyag
- Szögletes formák összeépítése, vetemedés, zsugorodás
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

Szobrászat és kerámiamintázási gyakorlatok

- Pénzérmék, plakettek mintázása
- Múzeumi példák alapján pénzérmék, plakettek mintázása plasztilinnél
- Gipszforma vétel. Préselés gipszformába, terrakotta égetés
- Gipsz pozitív öntése, retusálása

Az építészet és a társzművészetek kapcsolata

- Szobrok a közterületeken
- Makettek készítése
- Nagyobb méretű térforma felrakása samottos agyagból
- Agyagvágó, simító kéziszerszámok készítése
- Múterem és gyárlátogatás
- Szobrászművész munka közben
- Üzemlátogatás kerámiagyárban: gipszműhely, nyersgyártó formázó műhely, festőműhelyek, különböző hőfokon üzemeltetett kemencék és a kész termékek megtekintése

Felületalakítás

- Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen
- Síkfelület tagolása-engóbbal (csíkozás, fröcskölés,-ecsettel való festés, írókázás)

Edénykészítés

- Síklapokból készített-egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Korongozás

- -egyszerű alapformák, azok díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával

Értékelés és kiállításrendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállításrendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat

Legyen képes:

- a megismert tárgyalakítási-eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni
- minta alapján-egyszerű kéziszerszámok készítésére
- mintázni és formázni plasztilinnel, gipsszel, agyaggal
- kisebb feladatok önálló megoldására
- tanári vezetéssel bonyolultabb feladatok-elkészítésére

2.3.5.1.3 A/6. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Különböző alapszintű tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- Az önálló megoldási készség kialakítása, különböző plasztikai feladatok (dombormű, körplasztika) megoldásával
- Az alapfogások-elsajátíttatása, kisebb hengeres formák korongozásának megtanítása és gyakoroltatása
- Az-edényformálás és a mázak használatában való jártasság kialakítása

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- Képzési lehetőségek megismerése: iskolalátogatás művészeti szakközépiskolában

- Szobrászati technikákat felhasználó szakmák megismerése: épületszobrász, szobrászművész, keramikusművész
- Műterem látogatás szobrász és keramikusművésznél Alacsony és magastűzű masszák és azok mázazása, égetése
- Oxidáló és redukáló égetés, kemencék
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/6. évfolyam**

- Szobrászat kerámia gyakorlatok
- -egyszerű körplasztikák pozitív negatív öntése

Portré mintázása

- Vázra épített portré mintázása agyagból
- A kész fejről 2 feles gipszforma vétel tanári segítséggel
- A kiüregelt, kiszáradt agyagfej terrakottára égetése
- A kiégetett agyagfej patinázása tanári segítséggel

Drót és faelemekkel térkompozíció készítése

- Az anyagok-egymást-erősítő hatásának, kifejező-erejének tudatos felhasználása

Anyaggyűjtés

- -edényformák rajzolása, díszítmények másolása,-elemzése

Korongozás

- -egyszerű hengeres formák fölhúzása, a felület tagolása-engóbbal
- -egyszerű-edényformák korongozása különféle peremmegoldással
- Fenékszög-esztergálása
- Fedő kialakítása

Fülezés

- Fülhúzás, felragasztás

Mázás-edénykészítés

- Mázazási, kemencerakási gyakorlatok
- Az égetés figyelemmel kísérése

Értékelés és kiállításrendezés

- A tanév során készült munkák közös értékelése, válogatása
- Záró kiállításrendezése szaktanári irányítással

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- alapszinten az-elsajátított tárgykészítési technikákat

Legyen képes:

- önállóan megoldani különböző plasztikai feladatokat (dombormű, körplasztika)
- kisebb hengeres formát korongozni

Legyen jártassága az-edényformálásban és a mázak használatában

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a szobrászat és a kerámiatörténet fontosabb állomásait,-eredményeit
- a kiemelkedő jelentőségű műveket, alkotásokat, és azok készítőit
- a szobor és kerámiakészítés alapjait, a felhasznált anyagok tulajdonságait, felhasználási területét, a készítés technikáját
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó-esztétikai követelményeket
- a balesetvédelmi szabályokat
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- az anyagismeret birtokában a célnak legmegfelelőbb-eljárást alkalmazni
- életkorának megfelelően tapasztalatait, ismereteit beépíteni az alkotás folyamatába
- a tárgyalakítás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni
- a tárgyakat, az anyag funkció forma szempontjai szerint értelmezni
- domborművet és kiplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni
- különféle-edénykészítési technikákat alkalmazni,
- az-elképzeléseit, a kreatív feladatokat a tervtől a kész munkáig igényesen megoldani
- saját munkáit-elemző módon értékelni, rendszerezni, dokumentálni
- a helyes munkamenetet, munkavédelmi szabályokat következetesen betartani
- -együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel

A tanuló rendelkezzen:

- a plasztikai formálás készségével
- saját és más munkájának szóbeli, közösség-előtti értékelésének képességével

2.3.5.2 A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye**A vizsga részei**

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama
Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, képessége. A terv tükrözze a tanulónak a szobrászat és kerámiaművészet, anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét.

- A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati-, kerámiatechnikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

- tervezési, plasztikai tárgyformáló készség
- alapvető anyag-, -eszköz és szerszámhasználati ismeret, jártasság
- a szobrászat és kerámia alapvető technikáinak ismerete, gyakorlati alkalmazása
- térformálás, konstruáló és kompozíciós készség
- a tartalomnak megfelelő anyag, forma, technika és kifejezésmód megválasztása és használata
- az-elkészült munka összhangja

Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.5.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- A különböző tárgyalakító-eljárások megismertetése és gyakoroltatása alapszinten
- Rajzi gyűjtés nyomán vázlat és tervekészítéshez szükséges ismeretek-elsajátíttatása
- Felrakással vagy korongolással öblös tárgy-elkészítése
- Az-egyszerű gipszforma készítés és sokszorosításhoz szükséges képesség kialakítása
- A szobrász kerámia tevékenységhez kapcsolódó baleset-, munka és környezetvédelmi szabályok és azok gyakorlati alkalmazásának megismertetése

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- A fény és árnyék szerepe a plasztikában
- A ritmus
- A geometrikus forma

- A szín jelentősége a szobrászatban és kerámiában
- A stilizálás és a kompozíció fogalma, törvényszerűségei, a jel fogalma
- A díszítmények-eredete
- A monogram, a címer
- Könyvtári és múzeumi anyaggyűjtés
- Az agyag összetétele, anyagszerkezete
- Kerámiatárgy készítésének munkafolyamata agyaggyúrás, formaadási-eljárások, szárítás, mázazás égetés rendje
- Égetési alapismeretek
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**T/7. évfolyam**

- Szobrászat kerámia gyakorlatok
- Köttött és szabad formálás összekapcsolása
- Préselés agyagból
- -engóbozás, mázazás, égetés
- Gipszbe vésett monogram tervezése, kivitelezése
- Különböző anyagok viselkedésének vizsgálata: növekedés zsugorodás, kemény lágy, kopás csiszolódás
- Formaalkító természeti-erők megfigyelése, rajzi leképzése
- -egyszerű szerkezetek építése: drótból, dróthálóból, papírból

Különböző művészettörténeti korokból való padlólapok másolása

- Gyűjtőmunka alapján padlólap másolás
- Tervrajz átmásolása gipszlapra
- Negatív vésés, pozitív gipszöntés
- Mindkét modellről gipszforma vétel
- Bepréseléssel a sokszorosítás gyakorlása
- -engóbozás, zsengélő égetés

Tárgyelemzés

- Az-elkészült padlólap-elemzése
- A funkció, forma, anyag és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Nagyítás

- Kirándulás során gyűjtött víz koptatta kavicsok, kövek felnagyításával agyagszobrok alkotása
- Kézzel épített, felrakott formák
- Színezés-engóbbal és mázakkal, égetés
- A felnagyított természeti formák újraalkotása drótból, dróthálóból, papírból

Szabad és kötött formálás összekapcsolása

- Figurális agyagplasztika kézi korongon felrakott-edény részeként való alkalmazása
- Tervezés és anyaggyűjtés látványszerű rajz segítségével

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- a használat során megismert különböző anyagok tulajdonságait, jellegzetességeit
- a szakmához kapcsolódó baleset-, munka és környezetvédelmi szabályokat és a gyakorlatban alkalmazza azokat

Legyen képes:

- alkalmazni alapszinten az-elsajátított tárgykészítési technikákat
- rajzi gyűjtés nyomán tervet, vázlatot készíteni
- felrakással vagy korongolással öblös tárgyat (tárgyakat)-elkészíteni
- a tanév során megismert új fogalmakat a gyakorlatban helyesen alkalmazni
- gipszformát készíteni, és tárgyakat sokszorosítani

2.3.5.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- A különböző tárgykészítési technikák megismertetése és gyakoroltatása
- A tárgykészítés során-eltérő mintaszervezési megoldások alkalmazásának megismertetése
- A sorolható csempék és reliefek-elkészítésénél a különböző módszerek-elsajátíttatása

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- A stilizálás és kompozíció kapcsolata és törvényszerűségei a jel fogalma
- Az-emberi lépték arányösszefüggések

- Az élő test vázszerkezetének-egyes részei
- Padlólapok és kályhaszemek, készítése
- Különféle mázazási-eljárások máz alatti, máz feletti festés, sgraffito
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**T/8. évfolyam****Szobrászat és kerámia gyakorlatok**

- A csontok formáinak vizsgálata,-elemzése, mintázása
- Mintázás-előtti nagyítás
- Tartóváz készítése fémből, drótból
- Állatkoponya mintázása a plastika érzékeltetésével
- Gipsznegatív készítése testrészletről
- Festett és mázazott padlócsenpe készítése
- Tervezés anyaggyűjtéssel, stilizálás

Tárgyelemzés

- A tananyaghoz kapcsolódó plastika-elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva

Követelmény**A tanuló ismerje:**

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- gyakorlattan alkalmazza az alapvető szobrászati és kerámia technológiai-eljárásokat

Legyen képes:

- Műalkotások értő-elemzésére a stilizálás érdekében
- A stilizálás érdekében a látványszerű rajzok-egyszerűsítésére

2.3.5.2.3 T/9. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az-emberi lépték és arányösszefüggései alaposabb megismertetése
- Életnagyságú részlet nagyításának bemutatása és gyakoroltatása
- Koponya és csontváz alaposabb-elemzése
- Képi redukció és írott szöveg-együttesének-elemzése és alkalmazásának gyakoroltatása

Tananyag**Szobrászat és kerámia ismeretek**

A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek

Természetes és mesterséges szerkezetek viszonya

- csontváz rajzolása részletkiemelés és nagyítás
- a nagyítás felhasználása mintázáskor
- a megmintázott részlet posztamensen való-elhelyezése

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

Stilizálás, deformálás

- Mozdulatrajzok ruhás alakról ceruzavázlatok, tanulmányrajzok
- Kisméretű agyagvázlatok stilizálva, deformálva

Az-emberi lépték

- Gipsznegatív készítése különböző testrészekről, arcról, kézről
- Az arányösszefüggések megbeszélése-emberi koponya mintázása
- koponya rajzolása, a forma és szerkezet értelmezése hangsúlyozása
- koponya mintázása életnagyságban
- a szobor üregeleése, vagy gipszbe öntése

Gyakorlati feladatok

- Síkfelület és plasztika kapcsolata

Felületkialakítási gyakorlatok

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás,-elemzés
- Tervezés anyagban adott felület szabad illetve kötött rendszerű plasztikus tagolása
- Pozitív és negatív viszonylatok kihasználása

Plasztikus padlócsempe

- Tervezés anyaggyűjtéssel
- Mintaszervezés, sorolható és terülő díszítmények
- Tárgykészítés gipsznegatív segítségével

Egyedi relief

- Organikus forma redukált képi megjelenítése és írott szöveg-együttes alkalmazása
- Lapos vagy magas plasztikájú-egyedi megjelenésű dombormű tervezése és készítése szabadon választható funkcióra

Tárgyelemzés

- A tananyaghoz kapcsolódó szobor vagy kerámiatárgy-elemzése történeti, művészettörténeti keretbe foglalva
- A forma, szerkezet, valamint a funkció és díszítmény megjelenési formáinak értelmezése

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- az-emberi test fontosabb arányviszonyait

Legyen képes:

- alkalmazni az-elsajátított tárgykészítési technikákat
- organikus formák redukált, jelzésszerű-egyszerűsítésére
- műalkotások értő-elemzésére

2.3.5.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példák megismertetése
- Az alapvető technológiai és szaktörténeti tudnivalók megismertetése úgy, hogy a tanuló képes legyen azokat szakszerűen alkalmazni
- Az alapvető tervezési ismeretek és tárgykészítési technikák-elsajátíttatása
- Az építészeti-elemek szobrászati díszítésének és törvényszerűségeinek megismertetése
- A mintázásban való jártasság fejlesztése
- Portré és-ember figura mintázási készség fejlesztése
- A használati funkcióra való tárgytervezés alapelveinek a megismertetése

Tananyag

- Szobrászat és kerámia ismeretek
- A megoldott feladatok során-elsajátított plasztikai és kerámiaformáláshoz illeszthető művészettörténeti ismeretek
- Az-emberi figura, mint a szobrászat tárgya
- Az-emberi alak megjelenítése a különböző kultúrákban
- A figura és környezet összefüggései a plasztikai formálás szempontjából
- A töredék, a torzó problémája a művészetekben
- Az épített tér és a szobor kapcsolata művészettörténeti példákon
- Kőedény és porcelángyarak
- A formatervezés jelentősége

- Egyedi kortárs kerámia,
- A sorozatgyártással korongon készült-edény összehasonlítása forma, anyag, szerkezet, szilárdság szempontjai szerint
- Korongolt-edény díszítésének lehetőségei: zsinórozás, plasztikus dombormű, csíkozás, sgraffito, fröcskölés, fésűs dísz, holdazás,-ecsettel való festés, írókázás
- Elektromos, gáz-, kokszt és olajtüzelésű kemencék
- A redukció különböző formái feketeedény, porcelánégetés, raku
- Baleset-, munka és környezetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**T/10. évfolyam****Portré mintázás**

- Rajzi-előtanulmányok fejrész

Római portré rajzolása

- Vázkészítés, mintázófa, mintázó gyűrű készítése
- Mintázás, római portré másolása

Szobrászati díszek készítése építészeti-elemekhez

- Ornamentika rajzolása és mintázása (másolat)

Torzó mintázása agyagból

- Krokizás modell után
- Vázlatok, tanulmányrajzok
- Vázkészítés drótból, vasból, fából
- Mintázás agyagból
- Gipszforma vétel szilikon betéttel
- Pozitív öntése gipszből
- Múzeumi, könyvtári-előtanulmányok, aktrajz, kroki modell után
- Vázkészítés vas, fa, drót felhasználásával
- Figura mintázása 1/2-es méretben tömeg szerkezet téri viszonyok figyelembevételével
- -egy kiválasztott részletről gipsz formavétel

Felületdíszítési gyakorlat

- Anyaggyűjtés, díszítménymásolás,-elemzés
- Az-elméletben megismert díszítőtechnikák gyakorlása
- A begyakorolt technikák valamelyikének alkalmazásával önálló vonal-, folt ritmusok kialakítása síkfelületen

Szögletes-edény és díszítménye

- Különböző rendeltetésű és formájú,-egymással harmonizáló szögletes-edény-együttes kialakítása összeépítéssel, díszítése a fenti technikák alkalmazásával

Korongozott-edény és díszítménye

- Különböző profilú korongolt tálféleségek készítése, díszítése festéssel, mázazással
- A tervezést megelőző anyaggyűjtés kapcsán kompozíciós alapesetek rajzos-elemzése

Edényrészek kialakítása

- Préselt fül készítése kétféles forma segítségével
- Korongozott csőr összeépítése az-edénytesttel, a fül felragasztása
- Értelmező rajzok készítése pl. kiöntőedény-esetére

Díszítményvariációs gyakorlat

- Azonos formájú és méretű korongozott tárgysorozat díszítési variációi

Tárgyegyüttes készítése

- Rokon formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése,-elkészítése
- Az-elképzelt darabok látványszerű megjelenítése rajzban

Értékelés és kiállításrendezés**Követelmény**

A tanuló ismerje:

- a plasztikai formáláshoz kapcsolódó művészettörténeti példákat
- a szobrászat és a kerámia klasszikus műfajait
- a használati funkcióra tervezett tárgyak formai problémáit
- az építészeti-elemek szobrászati díszítésének törvényszerűségeit

Legyen képes:

- gyakorlattan alkalmazni az-elsajátított tárgykészítési technikákat alapszinten
- Műalkotások értő-elemzésére Rendelkezzen alapvető tervezési ismeretekkel

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégezése után

A tanuló ismerje:

- a szobor és kerámiakészítés anyagait, azok tulajdonságait és felhasználási területét
- a szobrászat és kerámiaművészet klasszikus műfajait, történetük fontosabb állomásait
- a formai jellemzőket a történeti és kortárs tárgyakon
- -egyes tárgytípusok formái és rendeltetése közötti összefüggéseket
- a forma és díszítmény összhangjának jelentőségét

- a szobrász és kerámia műterem szükséges berendezését, felszerelését, az anyagok-előírás szerű kezelését
- a műalkotás és a környezet összefüggéseit a megformált tárgy és-enteriőr viszonylatában,
- a legfontosabb munkavédelmi teendőket

Legyen képes:

- munkájában a szaktárgyi és személyes kompetenciáit felhasználni
- a műtárgyakat-elemezni rendeltetés, forma és díszítmény szempontja szerint
- a szobrászat és kerámia hagyományos anyagait használni
- a szobrászat és kerámia segédanyagait (gipsz, plasztilin, szilikon) alkalmazni
- a szobrászatban és kerámiában használatos speciális kéziszerszámokat (mintázófa, simító, gipszelő szerszámok)-előállítani
- a megmunkáláshoz szükséges kéziszerszámokat és gépeket használni
- a feladatnak megfelelő váz és tartószerkezetet összeállítani
- tervezett, igényes szakmai munkát végezni
- önállóan tervezni az anyag funkció forma-egységében
- terveit látványszerű és formaértelmező műhelyrajzban megjeleníteni
- a szakmai-elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani
- a természeti és mesterséges formákat megmintázni, átírni
- domborművet és kiplasztikát mintázni, faragni, építeni, térkonstrukciót készíteni
- különféle-edénykészítési technikákat alkalmazni
- a célt és az-eredményt összevetni
- biztonsági és balesetvédelmi-előírásokat betartani

2.3.5.3 A szobrászat és kerámia műhelygyakorlat záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama:

Szobrászat és kerámia műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

- tervezés 50 perc
- tárgyalakotás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A gyakorlati vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, plasztikai alkotó, konstruáló készsége. A terv tükrözze a tanuló gondolati tartalomnak megfelelő-

elemző, átíró, formaértelmező készségét, a szobrászat és a kerámia anyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismeretét.

A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló szobrászati és kerámia technikákban-elért jártasságát, tudását, művészi igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése

- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő, absztraháló kifejező készség
- tervezői, plasztikai tárgyformáló, kivitelező készség
- formatani ismeretekben való jártasság, a kompozíció törvényeinek ismerete
- műalkotás és környezet összefüggéseinek ismerete
- a szobrászati és kerámia technikák és-eljárások alkalmazásának szintje
- felületkezelési-eljárások ismerete
- díszítési-eljárások ismerete
- kreativitás,-egyediség
- az-elkészült munka összhangja

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.6 Textil és bőrműves tanszak

2.3.6.1 Textil és bőrműves műhelygyakorlat tantárgy

A *textil és bőrműves műhelygyakorlat tantárgy célja* megismertetni a textil és bőrművesség azon-elméleti és gyakorlati tudnivalóit, melyek képessé teszik a tanulókat az önálló tárgyalakotásra, környezetalakításra a tervezéstől a kivitelezésig. Célja továbbá a manuális képességek fejlesztése, az értékteremtésre, megőrzésre nevelés, az-esztétikai és a konstruktív érzékenység, a textil és bőrműves műhelymunka iránti nyitottság kialakítása.

A *műhelygyakorlat feladata* irányított tárgyelemzéseken, tervezési és alkotói folyamatokon keresztül a harmonikus környezet-, a tárgykultúra iránti igény kialakítása. Az-esztétikai érzék és ítéloképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele. Feladata megismertetni a tanulót a textil és bőrművesség történetével, sajátos kifejezőeszközeivel,-esztétikai törvényszerűségeivel. A textil és a bőr felhasználási területeivel, a tárgyformálás hagyományos és új anyagaival, az alkalmazott-eszközök típusaival. Feladata továbbá a művészeti területekhez kapcsolódó élményszerű ismeret és tapasztalatszerzés biztosítása, az önművelés és önkifejezés képességének fejlesztése.

Alapfokú évfolyamok (A/4 6. évfolyamok)

2.3.6.1.1 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A textil és bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak, valamint a textil és a bőr felhasználhatóságának megismertetése
- A textil és bőrműves tárgyalakotáshoz szükséges-eszközismeret, tárgytervezési és kivitelezési ismeretek fejlesztése
- Az életkornak megfelelő-elméleti és gyakorlati ismeretek megalapozása
- Az igényes alkotómunkához szükséges tervező,-eszközhasználó, anyagformáló, tárgyalakotó készségek, képességek kialakítása
- A tárgyalakotás során alkalmazható-egyszerű technikák-elsajátításával a manuális és konstruáló képességek fejlesztése
- A textil és bőrműves műhely, valamint a műhelymunka rendjének megismertetése

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek

A textil és a bőr a tárgyi környezetben, a tárgyak funkciója

A textil és bőrműves műhely berendezése,-eszközei

A textil és a bőr anyagtípusai, felhasználásuk fő területei

- A textil és bőrművességhez kapcsolódó,-eszközök, szerszámok

A felhasznált anyagok tulajdonságai, rendszerezés alapanyag,-előállítás, felhasználás szerint

Felületképzés. A díszítés és mintaképzés

Rezerválási technikák (batik)

A fonás és csomózás

A varrás felhasználási területei

Az alkalmazott-eszközök ismerete, helyes használata A tartalom és a forma kapcsolata

A tárgykészítés folyamatának alapvető lépései-eszközhasználati és munkavédelmi-előírások

Feladatcsoportok

A/4. évfolyam

- A textil és bőrműves műhely
- A textil és bőrműves műhely berendezése
- Alapvető anyagok,-eszközök, szerszámok
- A műhelymunka rendje
- A műhelymunka alapvető munkavédelmi szabályai

A textil és a bőr alapismeretek

- A tárgyi környezet, a környezet anyagai
- A textilből és bőrből készült tárgyak sajátosságai
- Alapvető anyagok,-eszközök, szerszámok
- A tárgyalakotás alapvető fázisai
- A textil és bőr szerepe a tárgykultúrában

A díszítményalkotás alapjai

- Különböző díszítő technikák textil és bőrtárgyakon
- -egyszerű díszítő technikák
- A díszítmény tervezés alapjai
- A felületképzés technikái
- Nyomhagyás különböző anyagokkal,-eszközökkel
- Nyomtatás-egyszerű-eszközökkel
- A tanult díszítőtechnikák alkalmazása a tárgyalkotásban

A varrás alapjai

- A varrás jelentősége, sajátosságai
- A varrás alapvető-eszközei, technikája
- -egyszerű alapöltések
- A tervezés és a szabás alaplépései

A fonatok

- Fonásra alkalmas anyagok
- -egyszerű fonástechnikák
- Fonások különböző anyagokkal, páros és páratlan ágszámmal
- Lapos és gömbölyű fonások
- Fonás-egyszerű-eszközökkel
- A fonatok felhasználása

A batikolás alapjai

- A batik. A batiktechnika sajátosságai,-eszközei
- Batikolás különböző anyagokon
- A kötözött batik módszerei
- Motívumrendszerek
- A tanult technika alkalmazása az alkotás során

A bőrművesség alapjai

- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- A bőr szabása, darabolása
- -egyszerű bőrintarzia
- A szíjkészítés alapjai, fűzések-egyszerű formái

- -egyszerű összeerősítési technikák: fűzés, lyukasztás
- Mintázás nyomhagyással
- A poncolás. Poncolásra alkalmas anyagok,-eszközök
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

A nemezelés alapjai

- A nemez anyaga történetének érdekességei
- A nemezelés műfaji sajátosságai
- A megmunkálás, tárgyalkotás alapvető lépései
- -egyszerű tárgyalkotási és díszítési technikák
- -egyszerű nemez tárgyak készítése: plasztikus formák (labda, zsinór)

Kreatív feladatok

- Felületminőségek
- Színvariációk. A színek kifejező-ereje
- Az anyagtársítás lehetőségei

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség alapvető műfaji sajátosságait
- a megismert alapanyagok felhasználási lehetőségeit, alapvető tulajdonságait
- a tárgyalkotás munkafázisait
- az anyag és formaalakítás-egyszerű módjai
- a mintaképzés, felületalakítás-egyszerűbb lehetőségeit
- -egyszerűbb textil és bőrtárgy készítésének műveleteit
- a műhely berendezését, munkarendjét
- legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- megszerzett ismeretek alkalmazására
- a megismert-eszközök megfelelő használatára
- életkorának megfelelő szinten anyag,-eszköz és technika megválasztására
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.6.1.2 A/5. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- Általános és szakirányú műveltség megalapozása, valamint olyan-elméleti és gyakorlati tudnivalók megismertetése, melyek képessé teszik korosztályának megfelelő igényes, kreatív, alkotómunkára
- A textil és bőrmegmunkálási, alakítási műveletek-elvégzéséhez szükséges képességek fejlesztése
- A textil és bőrművesség hagyományos anyagainak, az anyagok tulajdonságainak, alkalmazott-eszközeinek bemutatása
- A textil és bőrműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Alapvető munka és balesetvédelmi-előírások megismertetése

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek
- A textil és bőrművesség tárgykultúrája, műfaji sajátosságai
- A tárgyakkal közvetített jelentéstartalom
- A gyapjú és a bőr tulajdonságai, alakíthatósága, felhasználásuk újabb lehetőségei
- A rátétes díszítmények
- Gyűjtőmunka, motívumképzés,-egyszerűsítés, átírás
- Kompozíciós lehetőségek
- A tervezés szempontjai
- A szövés
- A viaszbatik
- A nemezművészet
- Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, az iparművészetben
- A tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában
- Eszköz és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok**A/5. évfolyam**

A textil és a bőr, tárgyalakotási ismeretek

- A textil és bőrműves tárgyak funkciói
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyag és technika választás szempontjai
- Az anyagválasztás és a technika összefüggései
- A forma és díszítmény összefüggései

Díszítőtechnikák, a rátétek

- -egyszerű díszítőtechnikák a bőr és textilművességben
- Rátétes díszítmények. Rátét típusok, a rátétkészítés módjai
- A motívumalakítás lehetőségei
- A kompozícióépítés lehetőségei
- Rátétes díszítések textilre, bőrre-egyszerű tárgyakon

Varrási technikák

- A varrás sajátosságai az alapanyag funkció viszonylatában
- A varrást-előkészítő műveletek
- Tervezési feladatok
- A textil és a bőr varrásának azonosságai és különbségei
- A tanult technikák alkalmazása-egyszerű, varrott használati tárgyakon

A szövés alapjai

- A szőttesek felhasználási területei
- A szövés történeti érdekességei
- A szövés alkotóelemei
- A szövés alapvető műveletei a felvetéstől az összeállításig
- Az-egyvetélős mintázás. A csíkritmusok
- A szőttesek tervezése. Az alapanyag, mintakincs, funkció összefüggései
- Az alapanyag, a mintakincs és a funkció összefüggései a tervezésben
- -egyszerű, szövött használati tárgyak
- A szövés utómunkálatai
- -egyszerű szövőeszköz használata (madzagszövő, karmantyúszövő, gyöngyszövő)

Batikolás, a viaszbatik

- A batiktechnika műfaji sajátosságai
- A batikolás történeti érdekességei
- A viaszolt batik technikája
- -egyedi tárgyak tervezése, a tanult technikák alkalmazása textilen és bőrön

Egyszerű bőrműves technikák, összeállítás típusok

- A bőrvarrás-eszközei
- A bőrvarrás alapjai, technikái. A szíjgyártóvarrás és a szűcshímzés
- -egyszerű bőrműves összeállító technikák, szél-eldolgozások

- -egyszerű záródástípusok, bőrkellékek
- Rátétdíszítés, a tanultak alkalmazása-egyszerű bőrtárgyakon

A nemezelés technikái

- A nemezművészet kezdetektől napjainkig
- A nemezelés műfaji sajátosságai
- A gyapjú alakíthatósága
- Nemezeit használati tárgyak (tarsoly, papucs)
- A nemezelés újabb lehetőségei, (kőnemez, tűnemez)
- A megismert technikák alkalmazása az alkotás során

Kreatív kísérletek az anyaggal

- A felületminőségek változtatása. Kompozíciós lehetőségek
- Színvariációk. A színek hangulati hatása
- Anyagtársítás létrehozása, (bőr, nemez, szőttes)

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- tárgyalkotás szerepét, a tárgyak funkcióját
- a tárgyalkotás munkafázisait a tervezéstől a kivitelezésig
- a textil, a bőr újabb felhasználási területeit
- az anyag és formaalakítás módjait, az összeállítás-egyres lehetőségeit
- a nemezelés újabb technikáit
- a szövés alaptechnikáit
- a forma, díszítmény összhangját
- -egyres díszítőtechnikák alkalmazási lehetőségeit
- az iparművészet és népművészet kiemelkedő textil és bőrműves példáit
- a tanult tárgyalkotási folyamatok legfontosabb munkavédelmi tudnivalóit

Legyen képes:

- a megszerzett ismeretek alkalmazására
- textil és bőrmegmunkálási, alakítási műveletekre
- életkorának megfelelő szinten az anyag,-eszköz és technikai módszerek megválasztására
- a textil és bőrműves alapismeretek gyakorlati alkalmazására
- a tárgyakban lévő-esztétikum felfedezésére

- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására
- az önálló tárgyalakotásra
- a munkavédelmi-előírások betartására

2.3.6.1.3 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A textil és bőrműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása
- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása, fejlesztése
- Az-esztétikai érzékenység, a kitartó munkavégzés kialakítása
- A textil és bőrműves tárgykultúra műfaji sajátosságainak megismertetése
- A textil és bőrműves tárgyak tervezéséhez, kivitelezéséhez szükséges újabb ismeretek-elsajátíttatása
- Az alkotómunkához szükséges, korosztálynak megfelelő-eszközhasználó, tárgyalakotó, díszítő készségek, képességek fejlesztése
- Az önálló alkotómunka képességének kialakítása
- Az alkotómunka dokumentálási módszereinek-elsajátíttatása
- Alapvető munkavédelmi ismeretek megalapozása

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek
- A textil és bőrművesség tárgyaitak-esztétikai értéke, minősége
- A tárgy és díszítményalakítás újabb lehetőségei
- A tárgyalakotás anyagai, újabb-eszközei
- A plasztika
- A domborítás
- A festés. A színek szerepe, a színhasználat üzenetértéke
- A gyapjúszövés. A festékes szőttesek
- Az önálló tárgyalakotás-elvei
- A dokumentálás
- Kreatív anyaghasználat
- Tárgyelemzések, a tapasztalatok felhasználása az alkotómunkában
- Eszközhasználati és munkavédelmi-előírások

Feladatcsoportok

A/6. évfolyam

- A textil és a bőrplasztikák

- A plasztika fogalma
- Plasztikus tárgyak, díszítmények
- A plasztikus alkotások sajátosságai, technikája
- Textil vagy bőrplasztika
- A tanult technika alkalmazása a tárgyalakításban

Díszítőtechnikák, a festés

- A környezetünk tárgyainak díszítése
- A festés. A festékek alapanyagai. Festőnövények
- Az alapanyag, funkció, díszítmény összefüggései
- A színek szerepe, a színhasználat üzenetértéke, jelentősége
- Kompozíció
- Textil és bőr festése
- Tárgyalakítás a tanult díszítőtechnikák alkalmazásával

A varrás, öltéstípusok

- Különböző öltéstípusok. Vonalas technikák (száröltés, láncöltés, keresztöltés, huroköltés)
- -egyszerű hímzéstechnikák, alapvető hímzéselemek (vonalak, álló és dőlt keresztek, négyszögek)
- A motívumképzés-elvei a technika függvényében
- Használati tárgyak tervezése, készítése az öltéstípusok alkalmazásával

Szövési technikák, a festékes

- A szövés újabb-eszközei. A szövőszék részei
- A festékes szőttesek sajátosságai
- Érdekességek a festékes szőttesek-eredetéről
- Az ornamentika
- A festékes szőttesek színei
- Alapkompozíciók tervezés
- A szövés technikája a felvetéstől a leszedésig
- Befejező műveletek. A szövés utómunkálatai
- A tanult technika alkalmazása tárgyalakításkor

A batikolás, színvariációk

- A tanult batiktechnikák ötvözési lehetőségei textilen és bőrön
- Színkihagyás, több szín alkalmazása

- A szintartósság növelése
- A rezerválás különféle lehetőségei
- A mintaképzés módjai festéssel
- Tárgykészítés a tanult batikolási technikák alkalmazásával

Bőrműves technikák, domborítás

- A domborított díszítmények különféle tárgy típusokon
- A domborítás anyagai,-eszközei
- A domborítás lehetőségei (alátétes, zsinóros)
- A domborítás munkafolyamata
- A díszítményalakítás szempontjai a technika függvényében
- Könyvtörténeti érdekességek, a könyvborítók díszítésmódjai
- Szerkezet és összeállítás típusok
- Tárgyalakítás domborított technikával

A nemezelés újabb technikái

- A gyapjú festése
- Festett gyapjú alkalmazása tárgyalakítás során
- Díszítmények nemezből (zsinóros, rátétes, applikált)
- A nemez szerepe a modern tárgykultúrában
- Az- eddig megismert nemezelési- eljárások alkalmazása projektekben
- Anyagtársítási lehetőségek a nemezmunkákban

Kreatív kísérletek az anyaggal

- Felületminőségek. Újszerű-esztétikai minőségek
- Színvariációk. Színek, érzelmek, hangulatok
- Anyagtársítás létrehozása.-egymással össze nem illő, vagy-egymás hatását-erősítő anyagokból tárgy, tárgycsoport készítése. Talált tárgyak beépítése a kompozícióba

Vizsgamunka készítése

- -egyéni kifejezési szándék szerinti tárgyalakítás választott anyaggal és technikával, dokumentálás

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tárgyalakítás szerepét, a tárgyak funkcióját
- a textil és a bőr tulajdonságait

- a tárgykészítés munkafolyamatait, módszereit
- az anyag és formaalakítás módjait, díszítési lehetőségeit
- a plasztika, a dombormű fogalmát, készítésének módjait
- a szövés technikáit
- a festés technikáit, a színek szerepét
- a hagyományos tárgykészítést a textil és bőrművesség példái alapján
- a modern tárgykészítés lehetőségeit
- az anyagtársítás lehetőségeit
- az önálló alkotómunka törvényszerűségeit
- a szakszerű anyag és-eszközhasználat követelményeit
- legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a megszerzett-elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására
- életkorának megfelelő szinten az anyag,-eszköz, technikai módszerek megválasztására
- textil és bőrmegmunkálási, alakítási műveletek-elvégzésére
- gondolatainak tárgyasult formában való megvalósítására
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a textil és a bőr fontosabb felhasználási területeit
- a textilből és bőrből készíthető tárgyak körét
- az alkalmazott anyagok alapvető tulajdonságait, a kéziszerszámok használatát
- a tervezés és a kivitelezés fő folyamatait, a pontos vágás és ragasztás alapjait
- az-egyszerű kézi varrott összeerősítéseket textilen, vékony bőrön
- az-egyszerű hímző öltések készítését
- a rátétes díszítést
- az-egyszerű nyomhagyási technikákat, a festést, batikolást
- a fonatok készítését
- a nemezelés, a szövés és az-egyszerű textiltechnikák alapjait
- a domborítást
- a szíjkészítés alapjait, fűzések-egyszerű formáit
- a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- önálló tárgyalásra,
- véleményalkotásra, tárgyelemzésre
- az-eszközök rendeltetésszerű használatára
- az-elsajátított ismereteket, technikákat az alkotás folyamatában alkalmazni
- a helyes munkamenet betartására
- -együttműködni a munkafolyamat résztvevőivel
- a munkavédelmi szabályok következetes betartására

2.3.6.2 A textil és bőrműves műhelygyakorlat művészeti alapvizsgakövetelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgyai és időtartama:

- Textil és bőrműves műhelygyakorlat
- tervezés 40 perc
- tárgykészítés 140 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, tárgyaló, képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionális, gondolati tartalomnak megfelelő formatervező, környezetalakító készségét, a textilművesség és a bőrművesség alapanyagairól, műfaji sajátosságairól, -esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit.

- A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló textil és bőrművességben való technikai jártasságát, tudását.

A vizsga értékelése

- tárgytervező képesség
- formaalakító készség
- kifejezőkészség
- anyag és-eszközhasználat
- textil és bőrműves alapismeretek
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása
- a vizsgamunka összhangja
- Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.6.2.1 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása, fejlesztése, olyan-elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, melyek felkészítik a tanulót a művészi alkotómunkára, képessé teszik textil és bőrműves alkotások tervezésére, létrehozására, a feladatnak megfelelő anyag,-eszköz és technikaválasztásra
- Az értékteremtés igényének kialakítása, az-esztétikai érzékenység fejlesztése
- A tanuló felkészítése az önálló alkotómunkára
- A balesetmentes munkavégzés képességének-elsajátíttatása

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek
- A tárgyalkotás és-elemzés szempontjai,-esztétikai értékek, minőségek
- A pásztorművészet jellemző tárgyai, forma és motívumkincse
- A szíjgyártók munkája
- A tárgyakkal közvetített jelentéstartalom a tárgyak használati funkciója
- Különböző díszítési, összeerősítési technikák (fűzéstechnikák, öltésfajták)
- Kézi és gépi varrási ismeretek
- A varrógép. Munkavédelmi szabályok
- A kárpitszövés, műfaji sajátosságok
- Anyagtársítások tervezési és kivitelezési ismeretek az-elsajátított technikák függvényében
- Szabásminta, modellezés
- Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, iparművészetben
- Tárgyelemzések, a tapasztalatok felhasználása a tárgyalkotásban

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A textil és bőr, anyagtársítás

- Textúrák, faktúrák textil és bőr anyagokon
- Az alapanyag, a forma és a funkció összefüggései
- A tervezés lépései, szempontjai
- Az anyaghasználat és a technikaválasztás-elvei
- Az anyagtársítások. A textil és a bőr-együttes használata
- Anyagtársítási variációk tárgyegyüttesek darabjain
- A tanult díszítőtechnikák alkalmazása
- Tárgyalkotási műveletek az anyagtársítás függvényében

A varrás, a gépi varrás alapjai

- A varrás sajátosságai, jelentősége
- A varrógép
- Gépi öltéstípusok (fércelő, szegő, hímző öltések)
- A tervezés. A szabásminta és a modellezés
- A forma, a funkció és az alapanyag összefüggései
- Összeerősítési technikák
- Tárgyalkotás a tanult technikák alkalmazásával

Újabb bőrműves technikák

- A pásztorművészet: tárgytipusok, motívumkincs, technikák
- A szálvágás és a vékonyítás
- Felhasználható anyagok, szükséges-eszközök
- Összeállító és díszítő fűzéstechnikák
- A szíjgyártás tárgytipusok, jellegzetes technikák
- -egyszerűbb szíjgyártó technikák a sallangfűzés alapjai
- Tárgyalkotás az-elsajátított ismeretek felhasználásával

A szövés, a kárpitszövés alapjai

- Érdekességek a kárpitszövés történelméből kárpitszövés a textilművészetben
- A kárpitszövés műfaji sajátosságai,-eszközei
- A kárpitszövés alaptechnikája
- A szövés-előkészítése (tervezés, felvetés, vetülék, rendezés,-előszövés)
- A szövés utómunkálatai
- Tárgyalkotás tanult technikával

Kreatív kísérletek az anyaggal

- A felületminőségek változtatása a díszítmény viszonylatában
- Színvariációk. Hagyományos formák, újszerű színhasználat
- Anyagtársítás. Régi formák, mai funkciók. Átírási gyakorlatok

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség sajátosságait, szerepét a mindennapokban
- a textil és bőrművesség kifejező-eszközeit
- a tervezéshez és kivitelezéshez szükséges-eszközrendszert

- az átírás formai követelményeit
- a díszítmény szerepét, a motívumalkotás alapjait
- a kézi és gépi varrás műveleteit
- a pásztorművészet sajátosságait
- a különböző fűzőtechnikákat, a szíjgyártás alapjait
- a kárpitszövés műfaji sajátosságait, alaptechnikáit
- a legfontosabb munkavédelmi követelményeket

Legyen képes:

- a megszerzett ismereteit a textil és bőrműves alkotómunkájába beépíteni
- a feladatához kapcsolódóan textil és bőrműves tárgyterveket készíteni
- munkáiban az alapanyag, forma, funkció, valamint a forma díszítmény összhangjának megteremtésére
- tárgyelemzésre, -esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- az önálló alkotómunkára, igényes munkavégzésre
- a munka és balesetvédelmi szabályok betartására

2.3.6.2.2 T/8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása
- Mindazoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek az elsajátítása, melyek képessé teszik a tanulót tervek, textil és bőrműves alkotások létrehozására, a feladatnak megfelelő anyag-, eszköz és technikaválasztásra
- A tárgytervezés, az alapanyag, forma, funkció és a forma díszítmény összhangjának megteremtéséhez szükséges készségek és képességek elsajátítása
- A manuális és konstruáló képességek fejlesztése
- Az értékteremtés igényének, valamint a korosztályának megfelelő önálló alkotómunka képességének kialakítása
- A textil és bőrművességhez kapcsolódó baleset munka és környezetvédelmi szabályok gyakorlati alkalmazásának elsajátítása

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek
- Viselettörténeti alapismeretek viseletkészítő mesterségek
- Öltözet, öltözet kiegészítők
- A tárgyalkotás és-elemzés szempontjai, -esztétikai értékek, minőségek
- A tárgyakkal közvetített jelentéstartalom

- A csomózott szőnyegek műfaji sajátosságai
- A csomózás technikája
- A tárgyak használhatósága, a praktikum
- A művészi átírás lehetőségei
- Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, az iparművészetben
- Mai textil és bőrművesség művészeti törekvései
- Tárgyelemzések, a tapasztalatok felhasználása a tárgyalakításban
- A tanult technikák önálló alkalmazása
- Munkavédelmi és-eszközhasználati ismeretek

Feladatcsoportok**T/8. évfolyam**

A varrás, az átalakítás

- A kézi és gépi varrás műfaji sajátosságai
- A varrott textíliák a hagyományos és mai tárgykultúrában
- A forma funkció törvényszerűségei
- A forma funkció átírása funkcióváltás
- -eredeti tartalom újszerű gondolatiság, stílusváltás
- Kortalan textil és bőrműves tárgyak
- Az átalakítás műfaji sajátosságai
- Tárgyalakítás, átalakítás a tanult technikák alkalmazásával

A viselet, a ruházat

- Viselettörténeti érdekességek
- Viseletkészítő mesterségek
- Honfoglalás kori viseletek
- Az öltözet összetevői –a ruházat
- Jelentés tartalmak a viseletben
- Jellegzetes díszítőtechnikák
- A viselet változása
- A népviselet hagyományainak megjelenésének helye modern öltözködési kultúrában
- Ruházattervezési alapismeretek mintakészítés, modellezés
- -egyszerű ruházati darabok készítése textil és bőr felhasználásával, kombinálásával
- Újabb textil és bőrműves technikák

- Textil és bőrműves öltözetdarabok
- Más korok és népek öltözei történelmi érdekességek
- Lábbeli típusok
- A fejviselet típusai
- Szerkezetek, modellezések
- Összeállítási és díszítési technikák megválasztása az öltözetdarabok függvényében
- Alapvető hímzésfajták (vászon és szűcs-hímzés)
- -egyszerű textil vagy bőrműves tárgy készítése a tanult technikák alkalmazásával

A szövés, a csomózott szőttés

- A csomózott szöttések történelmi érdekességei a csomózás a keleti textilkultúrákban és a modern tárgykészítésben
- A csomózott szőnyegek műfaji sajátosságok
- A csomózás technikája, jellegzetes motívumkincse
- A szövés alpműveletei
- Tárgykészítés a tanult technikák alkalmazásával

Kreatív kísérletek az anyaggal

- Felületminőségek újszerű díszítmények
- Színvariációk a viselet színei, színviseletek
- Anyagtársítási lehetőségek az átalakítás viszonylatában

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség műfaji sajátosságait
- a textil és bőrművesség jelentősebb tárgyi- emlékeit
- a viselettörténet jellegzetességeit
- a honfoglalás kori bőrtárgyakat
- az öltözetkészítő mesterségeket
- az öltözetdarabokat és az öltözet kiegészítőket
- a csomózott szöttések sajátosságait
- a textil és bőrművesség szerepét napjainkban
- a művészi átírás, az alakíthatóság lehetőségeit
- a balesetmentes munkavégzés szabályait

Legyen képes:

- a megszerzett ismereteket alkotómunkájába beépíteni
- a feladatahoz kapcsolódóan textil és bőrműves tárgyterveket készíteni
- munkáiban az alapanyag, forma, funkció és a forma díszítmény összhangját megteremteni
- a hagyományos textil és bőrművesség értékeit napjaink igényeihez igazodva továbbbővíteni
- tárgyak, díszítmények átírására
- tervszerű igényes munkavégzésre, önálló alkotómunkára
- a munkavédelmi-előírások betartására

2.3.6.2.3 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása, fejlesztése, olyan-elméleti és gyakorlati ismeretek tanítása és gyakoroltatása által, melyek felkészítik a tanulót az igényes alkotómunkára
- Az-egyedi tárgyak kialakításának, a művészi átírás ismereteinek-elsajátíttatása
- Az önállóság, a manuális és konstruáló képességek fejlesztése
- Az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése
- A balesetmentes munkavégzés ismereteinek fejlesztése

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek

A textil és bőrművesség műfaji követelményei napjainkban

A díszítményképzés újabb lehetőségei

A foltvarrás műfaji sajátosságai

Gépi és kézi varrási ismeretek

- Öltözet kiegészítők az ékszerkészítés

A divat

A divattervezés alapismeretei

Jelmeztervezési alapismeretek

A művészi átírás

Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, az iparművészetben és a közvetlen környezetben

Tárgyelemzések, a tapasztalatok felhasználása a tárgyalakításban

- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A divat

- A divat fogalma. Érdekeségek a divat történetéből
- A mai kor öltözközkultúrája
- A divat és a praktikum

- A divattervezés alapjai
- Az alapanyag, forma, funkció összhangja
- A hagyományos és divatos ízlésvilág kombinálása átírási gyakorlatok
- Tárgytervezés, tárgykészítés a tanult technikák alkalmazásával

Textilművesség, a foltvarrás

- A foltvarrás történeti érdekességei
- A foltvarrás műfaji sajátosságai
- A tervezés szabályszerűségei
- Anyaghasználati lehetőségek
- A foltvarrás alapműveletei,-eszközei
- Mozaikkészítés, applikációs feladatok blokkok, sablonok, rátétek
- Tárgyalkotása tanult technikák alkalmazásával
- Bőrművesség, az öltözet kiegészítők
- Övtípusok, övszerkezetek
- Az ékszerek típusai és funkciói
- Jellegzetes anyagok és technikák
- Csontmunkák
- Bőr társítása más anyagokkal (csont, gyöngy, fém, nemez)
- A munkafolyamatok sajátosságai
- Tárgytervezés, tárgykészítés a tanultak alkalmazásával

Egyedi tárgyak

- A jelmez
- Az-egyen és jelmeze, a jelmez-egyéniisége
- A karakter jellegzetességei – a maszk
- A jel meztervezés műfaji sajátosságai
- A textil és a bőr kifejezőereje, anyagkapcsolatok
- Tárgytervezés, tárgyalakítás a tanult technikákkal

Kreatív kísérletek az anyaggal

- Felületminőségek a tanult technikák ötvözése
- Színvariációk a színek jellemábrázoló szerepe
- Szokatlan anyagtársítások

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség műfaji sajátosságait a tanult témakörökben
- a textil és bőrművesség kifejezőeszközeit,-eszközrendszerét
- a díszítményképzés tanult lehetőségeit
- a divat fogalmát
- a divattervezés alapjait
- a foltvarrás alapjait
- a gépi és kézi varrás műveleteit
- az öltözet kiegészítők készítési lehetőségeit
- a jelmeztervezés alapjait
- a textil és bőr felhasználhatóságát-egyedi tárgyak készítésekor
- a művészi átírás jellemzőit
- -eszközhasználati és munkavédelmi szabályokat

Legyen képes:

- a megszerzett ismereteket textil és bőrműves alkotómunkájába beépíteni
- munkáiban az alapanyag, forma, funkció díszítmény összhangját megteremteni
- tervszerű, igényes, önálló alkotómunkára
- balesetmentes munkavégzésre

2.3.6.2.4 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- Az általános és szakirányú műveltség megalapozása
- A művészi alkotómunka és az igényes tárgyalkotás képességének fejlesztése
- Mindazoknak az-elméleti és gyakorlati ismereteknek az-elsajátíttatása, melyek képessé teszik a tanulót művészi igényű tervek, textil és bőrműves alkotások létrehozására
- A tervezési tárgykészítési technikák szakszerű alkalmazásának fejlesztése, az-egyéniség kifejezési lehetőségeinek, és az-ehhez kapcsolódó ismeretek kialakítása
- Az önálló alkotómunkához való képesség fejlesztése
- A dokumentálás lehetőségeinek megismertetése
- A korosztálynak megfelelő baleset és környezetvédelmi ismeretek-elsajátíttatása

Tananyag

- Textil és bőrműves ismeretek
- A textil és bőrművesség tárgykultúrája
- A lakhelyek típusai
- A lakáskultúra
- A textil és a bőr megjelenése a lakáskultúrában
- Berendezési tárgyak, lakástextilek
- Tárgyelemzések: formavariációk, technikai megoldások, díszítmények
- Különleges tárgyak, több funkciós textilek
- A kreatív anyag és-eszközhasználati ismeretek
- Az alkotómunka bemutatása, dokumentálása
- Az adott témakörök megjelenése a népművészetben, az iparművészetben, a közvetlen környezetben
- A hagyományok továbbélésének lehetőségei
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek
- A textil és bőrműves műhelymunka-elméleti és gyakorlati anyagának rendszerezése

Feladatcsoportok**T/10. évfolyam****Lakáskultúra**

- Az épített környezet vizsgálata a lakhelyek típusai, alaprajz, beosztás
- A bőr szerepe a lakhely kialakításában történeti érdekességek
- A lakáskultúra történeti érdekességei
- Az-egyéniség kifejeződése a lakáskultúrában
- Textil és bőrtárgyak a lakásban
- Makett és modellkészítés
- Lakástextilek tervezése
- Textil és bőr felhasználása tárgyak, tárgye gyűttesek készítésénél a lakhely, lakáskultúra témakörében

Térttextilek

- A térttextilek sajátosságai, jellemzői
- Térttextilek a kortárs művészetben
- Szimbolikus jelentésű textilek
- Új technikai-eszközök és társ műfajok (festészet, grafika) alkalmazása
- Térttextiliák tervezése, alakítása, díszítményei
- Különleges környezet alakítási lehetőségek – a díszlet

- Tárgyalkotás az-elsajátított ismeretekkel

A modern bőrművesség

- Bőr a kortárs művészetben és a mai tárgykultúrában (berendezési tárgyak, bőrszobrok, bőrplasztikák, design tárgyak)
- Újszerű formák, technikák, díszítmények
- Makett és modellkészítés
- Tárgytervezés, tárgyalakítás a bőr igényes, szabad felhasználásával

Egyedi tárgyak, öltözetek

- A textil és a bőr felhasználásának-egyedi módjai
- Az-egyen és a közösség kölcsönhatásai az öltözködésben-elvegyülés kitűnés
- Alternatív szemléletmódok,-egyedi stílusok az öltözők viszonylatában
- A textil és a bőr szokatlan megjelenítési formái
- Az-egyénség kifejezése az alkotás során
- Tervezés, tárgyalakítás a tanult ismeretek igényes felhasználásával

Kreatív kísérletek az anyaggal

- Felületminőségek. Szokatlan alakítási módok
- Színvariációk-egyedi színhasználat szín-játékok
- Anyagtársítás időtálló textil és bőr tárgyak

Vizsgamunka készítése

- A tanult textil és bőrműves ismeretek, tárgykészítési technikák,-eljárások önálló alkalmazásával tárgyalakító szándék szerinti, művészi igényű tárgy készítése, a vizsga követelményeinek megfelelően dokumentálás

Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség műfaji sajátosságait a lakáskultúra témakörében
- a textil és bőrművesség kifejezőeszközeit,-eszközrendszerét
- az alkotáshoz szükséges tervezési, kivitelezési követelményeket
- a tanult-eljárások önálló alkalmazását
- a hagyományok megőrzésének lehetőségeit
- az-egyénség megjelenítését az alkotásban
- munkavédelmi-előírásokat

Legyen képes:

- a megszerzett ismereteket a textil és bőrműves alkotómunkájába beépíteni
- feladatához kapcsolódóan szakszerű, igényes tervek készíteni
- a forma díszítmény, az alapanyag, forma, funkció összefüggéseinek alkalmazására
- az önálló igényes munkavégzésre
- alkotásainak művészi igényű dokumentálására és bemutatására
- balesetmentes munkavégzésre

Követelmények a továbbképző évfolyamok-eltérőzése után

A tanuló ismerje:

- a textil és bőrművesség történeti alakulásának legjelentősebb korszakait, tárgyi- emlékeit, műfaji sajátosságait, kifejezőeszközeit
- az anyagok-eredetét, feldolgozási módjait, fajtáit, tulajdonságait
- az-eszközök szerszámok típusait, helyes használatukat
- a tárgykészítés munkafolyamatait
- a tervezés szempontjait, folyamatát, a mintakészítést
- az ornamentikaképzés, kompozícióépítés követelményeit
- a szabás módjait, szempontjait
- az-előkészítő folyamatokat
- az összeállítás módjait
- a díszítési módokat, technikákat
- a varrás, hímzés fajtáit, a nemezelést, a festést, a szövési technikákat
- a rátétek alkalmazását, a domborítást, a poncolást, a fűzött technikákat és az-egyéb tanult textil és bőrműves technikákat
- a műhelymunka-eszközhasználati, munkavédelmi tudnivalóit

Legyen képes:

- gondolatait,-elképzeléseit alkotó módon tárgyi formában megjeleníteni
- a megszerzett ismereteket saját munkájába konstruktív módon beépíteni
- munkájában a funkció, forma, díszítés harmóniáját megteremteni
- az-elsajátított munkafolyamatok igényes-eltérőzésére,-esztétikus termékek létrehozására
- az anyagok, díszítő és összeállító technikáinak helyes megválasztására
- a textil, a bőr és más anyagok-egymással való kombinálására
- a hagyományos művészeti értékeket napjaink követelményeihez igazítva továbbéltetni
- alkotások-elemzésére,-esztétikai értékek és kategóriák felismerésére, megfogalmazására
- a munka és balesetvédelmi-előírások betartására

2.3.6.3 A textil és bőrműves műhelygyakorlat művészeti záróvizsgakövetelménye

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll

A vizsgák tantárgyai és időtartama

- Textil és bőrműves műhelygyakorlat

A gyakorlati vizsga időtartama

- tervezés 50 perc
- tárgyalás 190 perc

A szóbeli vizsga időtartama: max. 10 perc

A vizsga tartalma

- A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tárgyszerző, tárgyaló képessége. A terv tükrözze a tanuló funkcionak, tartalomnak megfelelő tervezőképességét. A textil és a bőrművesség anyagairól, technikáiról, munkafolyamatairól, műfaji sajátosságairól,-esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett ismereteit. A megvalósított tárgy mutassa be a tanuló textil és bőrművességben megszerzett technikai jártasságát, szakmai tudását, művészi igényességét.

A vizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- funkcionak, műfaji sajátosságoknak megfelelő tervező, szerkesztő, modellező készség
- díszítő, stilizáló képesség
- a tervezéshez szükséges magyarázó közlő rajz szintje
- a megfelelő munkafolyamatok megválasztása
- a textil és bőrműves ismeretek gyakorlati alkalmazásának szintje
- műfaji sajátosságok megfelelő alkalmazása
- a vizsgatárgy összehatása, a funkció, forma, díszítmény összhangja

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.7 Választható tantárgyak

2.3.7.1 Népművészet

A népművészet tantárgy célja a hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének megismertetése, a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A tantárgy feladata a tantárgy iránti nyitottság kialakítása, az általános néprajzi, népművészeti ismeretek átadása. Feladata-emellett a hagyományos népi kultúra és értékrendszer bemutatásával a mindennapi élet kérdéseire, problémáira való válaszkérés, a közösségi érzés mélyítése. A *népművészet* tantárgy oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó-elméleti és gyakorlati tudnivalók-elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor kapcsolatot keres a társművészetek felé is.

A *népművészet* tantárgy szabadon választható,-emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába is.

Alapfokú évfolyamok (A/1 6. évfolyamok)

2.3.7.1.1 A/1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása
- A tananyag-elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása, mélyítése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- Népi gyermekjátékok típusai
- Közöségi élmény, a játék során betöltött szerepek
- Népköltészeti alkotások
- Cselekmények, érzelmek, jó és rossz

Feladatcsoportok

A/1. évfolyam

Népi gyermekjátékok

- Mondókák
- Mozgásos játékok, vonulások
- Párválasztó játékok, körjátékok
- Szellemi játékok
- Hagományos játéktevékenységek felelevenítése

Népköltészet

- Népmesék
- Népdalok
- Találós kérdések

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját

- a népköltészet néhány alkotását

Legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz

2.3.7.1.2 A/2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok felelevenítésével, bemutatásával tantárgy iránti nyitottság kialakítása, mélyítése
- A tananyag-elsajátítása során élményszerű megismerés, tapasztalatszerzés biztosítása, valamint a közösségi érzés kialakítása,-erősítése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- Népi gyermekjátékok típusai
- Játékkészítés, csapatszellem, szabályok
- Jeles napok, naptári ünnepek
- Szereplők,-események, szokástárgyak

Feladatcsoportok

A/2. évfolyam

Népi gyermekjátékok

- -eszközös játékok
- Ügyességi és sportjátékok
- Hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Naptári ünnepek

- Kiemelkedő őszi, téli, tavaszi, nyári ünnepek
- Jeles napok
- A szokások felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi gyermekjátékok néhány fajtáját
- a kiemelkedő jeles napok fontosabb szokásait

Legyen képes:

- nyitottan viszonyulni a hagyományokhoz

2.3.7.1.3 A/3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra- emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése
- A népköltészeti alkotások, a népi hitvilág és a gyermekjátékok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és-erkölcsi érzékenység árnyalása, a közösségi szerepek felismertetése, mindezzel a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- Múlt, és jelen, a népi kultúra
- A közösség és a hagyomány szerepe
- Népköltészeti alkotások: a népmese, a népmonda, a népdal jellemzői
- Hiedelemvilág, magyarázatkeresés
- Népi gyermekjátékok, a játékok szerepe, típusai

Feladatcsoportok**A/3. évfolyam**

A népi kultúra, népi közösség

- Múlt és jelen-egymásra épülése
- A hagyomány, a hagyományozódás folyamata, fontossága
- A népi kultúra mibenlétének körvonalazása
- A közösség szerepe az-ember életében
- A közösségi érzés, hovatartozás tudat felkeltése a tanulóknál

Népköltészet

- A népköltészet sajátosságai
- Mesemondók, a mesemondás alkalmi
- A népmese: a népmesék szereplői, mesei cselekmények
- A mese világképe, jellegzetes mesei-elemek
- A népmonda: valóságra épülés, magyarázatkeresés
- Népi bölcsességek: szólások, közmondások
- Játékos kedv: mondókák, találós kérdések

Népi hitvilág

- A népi hitvilág
- Világképek
- Hiedelemalakok
- Mágikus cselekmények

- Hiedelmek a mindennapokban és a népköltészeti alkotásokban

Népi gyermekjátékok

- A gyermekjáték szerepe
- Csoportba tartozás feladatok, szerepek
- A játékok típusai
- Felnőttek játéka a gyermekekkel
- Fiúk és lányok játéka
- Szellemi és mozgásos játékok
- -eszközös és-eszközkészítő játékok
- Szokások, hagyományok megjelenése gyermekjátékokban
- A hagyományos játéktevékenységek felelevenítése

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a hagyományok szerepét
- a népi hitvilág, a népköltészet alapjait

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására

2.3.7.1.4 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A magyar népi kultúra- emlékeinek megismertetése, a múlt öröksége iránti érdeklődés mélyítése
- Az-emberélet fordulójának és a jeles napok jellemzőinek bemutatása, rajtuk keresztül az érzelmi és-erkölcsi érzékenység árnyalása
- A hagyományok és a közösség szerepének, működésének megismertetése
- A népszokások és a saját környezetük szokásainak megfigyelésével az-elemző és összehasonlító képesség fejlesztése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- A néprajz fogalomkörei
- Ünnepek és hétköznapi az ünnep jellemzői
- Népszokások
- Jeles napok, naptári ünnepek
- Népi közösségek, a közösség szerepe az-ember életében
- Az-emberélet fordulói: születés, gyermekkor, felnőtté válás, házasság

Feladatcsoportok**A/4. évfolyam****A néprajz**

- A népi kultúra fogalma, területei
- A hagyomány fogalma, a hagyományozódás kérdésköre
- Múlt és jelen-egymásra épülése
- Népszokások Jeles napok
- Hétköznapiak és ünnepek
- A tavaszi ünnepkör fontosabb ünnepei
- A nyári ünnepkör fontosabb ünnepei
- Az őszi ünnepkör fontosabb ünnepei
- A téli ünnepkör fontosabb ünnepei
- A jeles napokhoz kapcsolódó népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek, szokástárgyak

Az-ember életének fordulói

- Az-egyén és a közösség viszonya
- A közösségi értékrend
- Család, nagycsalád
- Csoportba tartozás feladatok, lehetőségek
- Életút a közösségen át
- Születés, gyermekkor
- A hagyomány, a hagyományokba való belenevelődés folyamata
- A gyermekjáték szerepe, felkészülés a felnőtt életre
- Ifjúkor
- Lakodalom, házasság
- Az-emberélet fordulóihoz kapcsolódó fontosabb szokások, népköltészeti alkotások, dramatikus jelenetek, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény**A tanuló ismerje:**

- a néprajz, a népi kultúra területeit
- az-egyén és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét
- a szellemi kultúra területeit, a népszokások alapjait.

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- a megismert népi hagyományokat és saját tapasztalatait összehasonlítani

2.3.7.1.5 A/5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése
- A népi építészet és a népi gazdálkodás jellemzőinek megismertetése, általuk a népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése, a természet és az-ember kölcsönhatásainak felfedeztetése, az-ember termelőmunkája iránti megbecsülés kialakítása
- A régi és a mai viszonyok-egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az-elemző és összehasonlító képesség fejlesztése
- A hagyományok és a közösség működésének példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- A népi építészet: településtípusok, építmények, lakhely, alaprajz
- A ház berendezése, bútorfajták
- Életmód, munka, munkamegosztás
- A népi gazdálkodás fajtái: az állattartás és a földművelés

Feladatcsoportok

A/5. évfolyam

A népi építészet

- A természeti viszonyok hatása az építkezésre
- A települések fajtái. A falu és a város
- A népi építészet jellemzői: az építkezés alapvető anyagai, technikái
- Az építkezés mint közösségi munkaalkalom
- Lakóházak, gazdasági épületek
- Alaprajz, a jellegzetes háromosztatú ház

A ház berendezése

- A bútorok típusai, a bútortörténet érdekességei
- A helyiségek jellegzetes berendezési módjai
- A bútorok és a berendezés jelfunkciója
- A népi építészethez, berendezéshez fűződő jellegzetes népköltészeti alkotások, népszokások, hiedelmek

A népi gazdálkodás

- A munka szerepe a közösségi értékrendben
- A közösség munkamegosztása férfi és női munkák
- A „minden hasznosításának”-elve
- A természeti környezet és az életmód összefüggései

Állattartás

- Az állattartás szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
- A pásztorkodás
- A termelt javak feldolgozása
- Az állattartáshoz kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Földművelés

- Az földművelés szerepe, fajtái, fontosabb munkafolyamatai
- Termények, a termelt javak feldolgozása
- A földműveléshez kapcsolódó népszokások, jeles napok, hiedelmek, mágikus tevékenységek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népi kultúra területeit
- a gazdálkodás szerepét, alapjait
- a természet és az életmód alapvető összefüggéseit
- a népi építészet fontosabb jellemzőit

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- a természet és a népi kultúra közti összefüggések felismerésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor között párhuzamot vonni

2.3.7.1.6 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományok bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet mélyítése
- A népi kultúra az élet minden területét átfogó rendszerének felismertetése
- A tárgyalakotás, a céhes hagyományok bemutatásával az-ember termelőmunkája iránti megbecsülés kialakítása
- A régi és a mai viszonyok-egymás mellé állításával, saját környezetük megfigyelésével, az-elemző és összehasonlító képesség fejlesztése
- A hagyományok példájával a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése

Tananyag**Népművészet ismeretek**

A népi kézműves tárgyalkotás szerepe, jellemzői

- A tárgycsoportok a felhasználási területek alapján kézműves mesterségek kialakulása

Fával, agyaggal, textillel, bőrrel és fémmel dolgozó mesteremberek

Céh, céhszervezet

Feladatcsoportok**A/6. évfolyam****A hagyományos tárgyalkotás**

- Az-ember tárgykészítő tevékenysége, a tárgykészítés szerepe, területei
- A hagyományos tárgyalkotás alapvető szempontjai
- A tárgykészítés fontosabb alapanyagai
- A tárgyak jelző értéke, mágikus funkciója
- Háztartási és gazdasági-eszközök

A tárgyalkotás munkaformái

- Önellátás
- Kézműves mesterségek
- Céhszervezet, céhes hagyományok

Kézműves mesterségek

- Faművesség
- Agyagművesség
- Textilművesség
- Bőrművesség
- Fémművesség
- -egyéb mesterségek
- A mesterségek alapjai, jellegzetes tárgyalkotási területek
- Céhtörténeti érdekességek

Vizsgamunka készítése

- Rajzokkal illusztrált néprajzi gyűjtőmunka

Követelmény**A tanuló ismerje:**

- a népi kultúra területeit, a hagyományok szerepét
- tárgyalkotás szerepét, területeit, fontosabb jellemzőit
- a kézműves mesterségek fajtáit, alapjait

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- az-ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a mai kor és saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a néprajz, a népi kultúra fogalmát, területeit
- az-egyen és a közösség viszonyát, a hagyományok szerepét
- a szellemi kultúra területeit, a népszokások, a népi hitvilág, a népköltészet alapjait
- a természet és az életmód alapvető összefüggéseit
- tárgyalás szerepét, területeit
- a népi építészet fontosabb jellemzőit

Legyen képes:

- a népi kultúra értékeinek befogadására
- az-ember, a természet, a tárgyi és a szellemi kultúra közti összefüggések megértésére
- a megismert népi hagyományok, valamint a saját tapasztalatai közt párhuzamot vonni

2.3.7.1.7 A népművészet tantárgy művészeti alapvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

- Népművészet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

- Népművészet max. 15 perc

A vizsga tartalma

1. A népművészet írásbeli vizsga tartalma:

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló néprajzi ismerete: néprajzi alapfogalmakról, népszokásokról, népköltészetéről, hitvilágról, életmódról, a hagyományos tárgyalásról megszerzett tudása.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló az életkori sajátosságainak megfelelően milyen szinten:

- tud-eligazodni a népköltészet világában
- ismeri a szokások és a hiedelmek helyét és szerepét a népi életben
- ismeri a karácsonyi, húsvéti és pünkösti ünnepkör alapjait
- ismeri az-emberélet fordulóihoz kapcsolódó szokásokat

- ismeri a munkaalkalmakat, a hozzájuk kapcsolódó szokásokat, népköltészeti alkotásokat, hiedelmeket
- tájékozott a népi építészet, a hagyományos tárgy és környezetkultúra világában

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- megfigyelő, értelmező készség
- feladatmegoldó készség
- tárgyismeret
- helyes fogalomhasználat

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága

Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.7.1.8 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos szellemi és anyagi kultúra- emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása
- Az-ember tárgyaló tevékenységének területeinek (famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák) megismertetése, tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, mélyítése
- A népművészeti- emlékek, a díszítőművészet megismertetésével az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése, az-esztétikai érzékenység fejlesztése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- A népművészet általános jellemzői
- Művészet a folklórban
- Népzene, néptánc, dramatikus szokások
- A tárgyaló népművészet
- A népi díszítőművészet jellemzői
- Famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák: jellegzetes tárgytípusok és technikák

Feladatcsoportok

T/7. évfolyam

A népművészet

- A népművészet fogalma, általános jellemzői
- Népművészet a szellemi és tárgyi kultúrában

- Kollektív művészet, közösségi értékrend
- Információhordozó szerep, jelentéstartalom a népművészetben

Népzene, néptánc

- A népi hangszerek jellegzetes típusai
- A népzene jellegzetességei
- Jellegzetes tánc típusok
- Férfi és női táncok, páros táncok
- Táncalkalmak

Dramatikus szokások

- A népi színjátszás alapvető jellemzői
- Dramatikus szokások alkalmi

A népművészet motívumrendszere

- A népi díszítőművészet jellegzetességei, díszítmények funkciói
- A népművészet motívumrendszere, motívum típusok
- A kompozícióépítés jellegzetességei
- A népművészet színvilága
- Jelentéstartalom, hiedelmek, szokások a motívumokhoz kapcsolódóan

Famunkák, fonható szálanyagok

- A fa felhasználási területei
- A fa alapvető megmunkálási és díszítési technikái
- A pásztorfaragás sajátos tárgyai, motívumkincse
- A bútorkészítés jellegzetességei
- Kapufaragás
- Vessző-, gyékény-, szalma és csuhémunkák
- Felhasználási területek, tárgy típusok
- Jellegzetes munkafolyamatok
- A tárgyakhoz fűződő jelentéstartalom, szokások, hiedelmek

Népi kerámia

- A kerámiakészítés munkafolyamata
- Alapvető formázási és díszítési technikák, motívumkincs
- A kerámiák típusai, funkciói

- A kerámia tárgyakkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet ágait,
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népi kézműves tárgyalakítás tanult területeit: famunkák, fonható szálanyagok, népi kerámiák jellemzőit
- a díszítőművészet-eszközrendszerét

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára,-elemzésére
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- a sajátjától-eltérő kultúra, gondolkodásmód-elfogadására

2.3.7.1.9 T/8. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A hagyományos magyar népi kultúra- emlékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet kialakítása
- Az-ember tárgyalakító tevékenységének újabb területeinek megismertetése (népi bőrmunkák, textilmunkák és-egyéb tárgyalakítási területek), tanulmányozásukkal a kézműves tevékenységek megbecsülésének kialakítása, az értékrend árnyalása, tudatos tárgykultúra létrehozása iránti igény felkeltése
- A népművészeti- emlékek megismertetésével az-esztétikai érzék fejlesztése

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- A tárgyi népművészet
- Népi bőrművesség
- Népi textíliák, népviselet
- Egyéb kézműves területek
- Az anyagok-előállítás és feldolgozása
- Jellegzetes tárgytípusok és technikák

Feladatcsoportok**T/8. évfolyam**

Népi bőrmunkák

- A bőrkikészítés alapjai
- A bőr felhasználási területei, bőrműves tárgytípusok

- Jellegzetes munkafolyamatok, készítési és díszítési technikák
- A börmunkákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

Népi textíliák

- A népi textíliák alapanyagai
- A kendermunka és a gyapjufeldolgozás alapjai
- A szövés fonás anyagai,-eszközei, munkafolyamatuk
- A szövés mintakincse
- A népi hímzések jellegzetes színvilág, motívumkincs, kompozíciók
- A kékfestés
- Alapvető munkafolyamatok
- Motívumkincs, mintafák
- A népi textíliák felhasználási területei
- A népi textíliákkal kifejezett jelentéstartalom, hozzájuk fűződő szokások, hiedelmek

A népviselet

- A viselet-elemei
- A ruházat jellemzői
- Fejviselet, hajviselet fajtái, jellemzői
- Lábbeli típusok
- Öltözet kiegészítők, ékszerek fajtái, jellemzői
- A viselet, mint jelrendszer, a közösséghez tartozás kifejeződése az öltözeten keresztül
- Öltözetdarabokhoz kapcsolódó szokások és hiedelmek

Egyéb kézműves tevékenységek

- Mézesbábosság
- Mintaformák
- Tojásfestés, a tojás, mint szimbólum
- -egyéb kézműves tevékenységek
- A tárgyakhoz fűződő szokások, hiedelmek

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet ágait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat

- a népi kézműves tárgyalakítás tanult területeit: a népi bőrmunkák, textilmunkák és-egyéb tárgyalakítási területek jellemzőit
- a díszítőművészet-eszközrendszerét

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára,-elemzésére, az-esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- a sajátjától-eltérő kultúra, gondolkodásmód-elfogadására

2.3.7.1.10 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása
- A természet, a társadalom és az-ember kapcsolatának-elemzésével az összefüggések felismertetése
- A néprajzi tájegységek tanulmányozásával (Dunántúl, Alföld, Északi középhegység néprajzi tájegységei) a szülőföldre való kötődés-erősítése, a közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A népművészeti- emlékek tanulmányozásával a változások folyamatának felismertetése az-esztétikai,-etikai élmény és ítélőképesség mélyítés
- A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek-elsajátíttatása

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- A népművészet történeti változásai
- A stíluskorszakok jellemzői
- Néprajzi tájegységek
- Dunántúl, Alföld, Északi középhegység néprajzi tájegységei
- A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
- A néprajzi gyűjtőmunka, könyvtárhasználat

Feladatcsoportok

T/9. évfolyam

A népművészet stíluskorszakai

- A népművészet általános jellemzői
- A népművészet stíluskorszakai
- Régi stílus új stílus legújabb stílus
- A stíluskorszakok kialakulásának háttere

- Az-egyres korszakok jellegzetes tárgykultúrája, díszítőművészete

Néprajzi tájegységek

- Közösségi értékrend
- -egyen és közösség viszonya, a közösségbe tartozás kifejeződése
- Centrális és peremhelyzet
- A népi kultúra táji tagolódása, a magyarországi tájegységek
- Dunántúli tájegységek
- Az Alföld tájegységei
- Az Északi középhegység tájegységei
- Az-egyres tájegységek tanulmányozása: földrajzi-elhelyezkedés, a természeti környezet, jellegzetes életmód, a táj szellemi kultúrájának érdekességei
- A táj jellegzetes népművészete tárgykultúrája, díszítőművészete
- Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
- Irányított gyűjtőmunkák

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet területeit
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalakítás területeit
- a népművészet tanult tájegységeit: Dunántúl, Alföld, Északi középhegység
- az alapvető néprajzi szakirodalmat

Legyen képes:

- a népművészet értékeinek felismerésére és megfogalmazására
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az-empátiára, a sajátjától-eltérő kultúra, gondolkodásmód-elfogadására

2.3.7.1.11 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A hagyományos magyar népi kultúra átfogó rendszerének, értékeinek bemutatásával a múlt öröksége iránti tisztelet, megbecsülés kialakítása, a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése
- A régi és a mai szemlélet-egymás mellé állításával mindennapi élet kérdéseire, való válaszkeresés, a problémamegoldó képesség fejlesztése.
- A természet, a társadalom és az-ember kapcsolatának-elemzésével az-egyen helyének, szerepének tudatosítása

- A néprajzi tájegységek (a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei), valamint a lakóhelyük hagyományainak tanulmányozásával a szülőföldre való kötődés-erősítése
- A közösségi érzés mélyítése, a humánus magatartás, a tolerancia kialakítása, fejlesztése
- A néprajzi gyűjtőmunka által az önművelés lehetőségeinek-elsajátíttatása

Tananyag

- Népművészet ismeretek
- Néprajzi tájegységek
- A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
- A saját tájegység tanulmányozása
- A tájegységek jellegzetes népi kultúrája
- A közösség és az értékrend változása. A népi iparművészet kialakulása
- Hagyományápolás, értékmegőrzés
- A néprajzi gyűjtőmunka, könyvtárhasználat

Feladatcsoportok**T/10. évfolyam****A határainkon túli magyarság**

- A népi kultúra táji tagolódása
- A magyar nyelvterület határainkon túli tájegységei
- Földrajzi-elhelyezkedés, történelmi háttér
- A természeti környezet, az életmód jellemzői
- A táj szellemi kultúrájának érdekességei
- A táj jellegzetes népművészete tárgykultúrája, díszítőművészete
- Kiemelkedő kézműves tevékenységek, fontosabb központok
- A közösségbe tartozás kifejeződése
- Alkalmazkodás, asszimiláció, identitás
- Irányított gyűjtőmunkák

A saját tájegység népművészete

- -elhelyezkedés, természetföldrajzi adottságok, életmód, gazdálkodás
- A táj jellegzetes népművészete, tárgykultúrája, díszítőművészete
- A szellemi kultúra sajátosságai
- A táj fontosabb központjai
- Irányított gyűjtőmunkák

Népi iparművészet

- A hagyományos közösségek felbomlása
- A népi iparművészet jellemzői
- Változások, átfogalmazva beépítés, új igényekhez való igazodás
- Érték, stílus és a használó-ember összhangja
- A népi kultúra, a népművészet megőrzési lehetőségei
- A hagyományok és a közösségi értékek szerepe napjainkban
- A hagyományápolás lehetőségei
- Intézmények, rendezvények a népi kultúra szolgálatában
- Néprajzi szakirodalom: könyvek, folyóiratok

Rendszerezés

- A népi kultúráról tanultak áttekintése, rendszerezése
- A tárgyelemzésről és a gyűjtőmunkáról tanultak áttekintése

Vizsgamunka készítése

- Rajzokkal illusztrált tárgyelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a népművészet fogalmát, területeit
- a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet tanult tájegységeit: a magyar nyelvterület határainkon túli tájegységeit és a saját tájegységét
- a népi iparművészet jellemzőit
- a hagyományápolás lehetőségeit

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára,-elemzésére, az-esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- az-egy tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az-empátiára, a sajátjától-eltérő kultúra, gondolkodásmód-elfogadására

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégezése után

A tanuló ismerje:

- a népművészet fogalmát, területeit

- a népi közösségek működésének és értékrendjének alapjait
- a tárgyi és a szellemi kultúra területeit és kapcsolatukat
- a népművészet korszakait, a népi kézműves tárgyalkotás területeit
- a magyar nép, és a népművészet táji, történeti tagolódását
- a díszítőművészet-eszközrendszerét
- az alapvető néprajzi szakirodalmat

Legyen képes:

- a népművészet tárgyainak vizsgálatára, -elemzésére, az-esztétikai értékek felismerésére és megfogalmazására
- az-egyres tárgyak funkcióját, helyét a népi kultúrában meghatározni
- megadott szempontok alapján önálló gyűjtőmunkára
- az-empátiára, a sajátjától-eltérő kultúra, gondolkodásmód-elfogadására

2.3.7.1.12 A Népművészet tantárgy művészeti záróvizsga követelménye

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- Népművészet max. 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- Népművészet max. 20 perc

A vizsga tartalma

A népművészet írásbeli vizsga tartalma

Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló népművészeti ismerete: a népművészetről, a hagyományos népi kézműves tárgyalkotó tevékenységekről, mesterségekről megszerzett tudása.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri népművészet mibenlétét, motívumrendszerét, korszakait, ágait és alkotásait
- ismeri a fa-, bőr-, textilművesség és népi fazekasság jellemzőit
- ismeri a magyar nyelvterület legfontosabb tájegységeinek népművészetét
- tud-eligazodni a tárgy és környezetkultúra világában
- tudja-elemezni a megismert tárgyakat
- tud összehasonlító-elemzéseket végezni
- tudja rendszerezni a népi kultúráról megszerzett ismereteit
- tudja kifejezni művészeti és-esztétikai élményeit

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- megfigyelő, értelmező készség
- összehasonlító, összegző készség
- feladatmegoldó készség
- tárgyismeret
- fogalomismeret
- tárgyelemző készség

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága
- kommunikációs készség

2.3.7.2 Művészettörténet

A *művészettörténet tantárgy* célja a tanuló érdeklődésének felkeltése és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására. A tanuló kifejezőképességének fejlesztése a közös műelemzéseken és az-egy-egy korokra jellemző legfontosabb stílusirányzatok megismerésén keresztül. Célja továbbá a művészettörténet-emplékanyagában való eligazodás-elősegítése, az ismeretek beépítése a tanuló munkájába.

A *tantárgy feladata* a világtér és a képzőművészet viszonyának megismertetése. A művészet társadalomban betöltött szerepének bemutatása, az-egy-egy művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása. Feladata a kortárs művészet bemutatása, a művészeti ágak kapcsolatának érzékeltetése. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti-elkötelezettség-előhívása. A művészettörténet jelentős alkotóinak és alkotásainak bemutatása az őskortól napjainkig.

A *művészettörténet tantárgy* oktatása szorosan kötődik a művészeti képzés programjához, a vizuális alkotó gyakorlattal, valamint a műhelyekben folyó tudnivalók-elsajátításával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor kapcsolatot keres a társművészetek felé is.

A tantárgy szabadon választható,-emellett tananyagtartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy oktatási folyamatába.

Alapfokú évfolyamok (A/3 6. évfolyamok)**2.3.7.2.1 A/3. évfolyam****Fejlesztési feladatok**

- A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására
- Közös végzett műelemzéseken keresztül a művészet korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése
- Az ismeretszerzés igényének kialakítása, a művészet szerepének szemléltetése a különböző korszakokban és civilizációkban

Tananyag

Bevezetés

- A művészettörténet alapfogalmai a művészet vizuális nyelve
- A művészettörténet helye és szerepe a tudományok között
- A képző és iparművészet ágai, műfajai, jellemzői, kapcsolatuk, kölcsönhatásaik

Őskor

- Az-emberré válás folyamata a művészet kezdetei
- Használati és kultikus tárgyak, ékszerek a temetkezés legrégibb- emlékei
- Plasztikák, idolkok, állatszobrok
- Barlang és sziklarajzok, festmények
- A megalitikus kultúra- emlékei

Mezopotámia

- A folyamközi birodalmak
- Sumérok, akkádok, babiloniak, asszírok, perzsák

Egyiptom

- Az-egyiptomi társadalom világkép, hitvilág
- Az-egyiptomi kultúra időrendi áttekintése
- Az-egyiptomi művészet konvenciói, stílusai, korszakai

A Kínai Birodalom

- A nagy dinasztiák időrendi áttekintése
- Hiedelemvilág, az ősök kultusza
- A Kínai Birodalom kultúrája:-edények, plasztikák
- Festészet, tájképfestés, kalligráfia

Japán művészete

- A természet-erőinek és az ősöknek tisztelete, sintoizmus
- Kínai befolyás, a buddhizmus-elterjedése
- A zen buddhizmus és a művészet
- Teaszertartás, virágrendezés, tusfestészet

India művészete

- Indiai kultúrák, birodalmak áttekintése
- A buddhizmus-eszmerendszere,-elterjedése
- A hinduista hitvilág és kultúra

Afrika művészete

- Ősi birodalmak Fekete Afrikában
- A kultúrák sokfélesége
- Az afrikai maszkok, mágia, ősök kultusza
- Plasztika, bronzszobrászat

A prekolumbián művészet

- Korai földművelő kultúrák
- Mítoszok, szertartás és építészet
- A közép és dél amerikai indián kultúrák áttekintése

Kréta és Mükéné

- A minoszi kultúra: építészet, festészet, plasztika

Az ókori görög művészet

- A görög kultúra nagy korszakainak áttekintése
- A városállamok és a társadalom felépítése
- Szellemiség, hitvilág, mitológia, tudományok, filozófia
- Az építészet új nyelve, oszloprendek, épülettípusok
- A szobrászat nagy korszakai
- Festészet, vázafestészet
- A hellenizmus kora

Követelmény

A tanuló ismerje:

- az-elemi kifejezési és ábrázolási módokat, és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban
- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészet különböző funkcióit az őskorban, a korai nagy kultúrákban és más földrészek művészetében
- az-európai kultúra forrásait

Legyen képes:

- az-egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére
- a tanult korszakok műtárgyainak-esztétikai és funkció szempontú-elemzésére
- az-európán kívüli kultúrák művészetének megértéséhez szükséges szempontok és kulturális tényezők figyelembe vételére

2.3.7.2.2 A/4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező képességének fejlesztése, a művészettörténet-emplékanyagában való eligazodás biztosítása
- A tanuló felkészítése az önálló szóbeli műelemzésre az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása, valamint az anyagok, műfajok, technikák,-eljárások megismerése által
- Az önálló tájékozódás képességének és az ismeretszerzés igényének kialakítása

Tananyag

Az-etruszkok

- A római kultúra kezdetei, görög hatások
- Az-etruszk hitvilág, kultusz helyek, sírpítmények

Római művészet

- Róma kialakulása, felemelkedése és hanyatlása
- Új építészeti vívmányok, szerkezetek, épülettípusok
- A szobrászat új feladatok-előtt a portré
- Falfestmények, a jellegzetes római stílus kialakulása

Késő római és bizánci művészet

- A kereszténység-eszmevilága,-elterjedése
- A latin ókeresztény és a görög bizánci építészet legfőbb jellemzői, sajátosságai
- A mozaikművészet
- A kereszténység és az állam
- -egyházi táblakép festészet, ikonok

A népvándorlás korának művészete

- A római birodalom bukása
- A nomád népek életmódja, hitvilága
- A honfoglaló magyarok művészete
- A Karoling Birodalom művészete
- Kultúra, vallás és képzőművészet

Az Iszlám Birodalom művészete

- Az iszlám kialakulása, felemelkedése,-elterjedése
- Az iszlám építészet főbb épülettípusai, stílusjegyei
- A kalligráfia az iszlám művészetben

A román kor művészete

- A római katolikus-egyház szerepe a kultúrában
- Szerzetesek, zárdák, kolostorok
- Az-egyházi építészet sokszínűsége
- A kereszténység képi nyelve
- Hódítások, keresztes hadjáratok

A gótika

- Gótikus építészet gótikus katedrális
- Üvegablakok, gótikus szobrászat
- Az-egyház megújítása

- A gótika sokszínűsége-európa országaiban

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- az-európai kultúra-első nagy korszakainak szellemi és társadalmi hátterét
- a tárgy és környezetkultúra alkotásait a tanult művészettörténeti korokban, korszakokban
- a római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, megjelenési formáit
- múzeumokat, régészeti parkokat, műemlékeket

Legyen képes:

- az-egyed művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére
- művészeti,-esztétikai élmények kifejtésére szóban

2.3.7.2.3 A/5. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A tanuló figyelmének ráirányítása a művészet kultúrában és a társadalomban betöltött helyére, a művészet folytonosságának és korról korra változó jellegének bemutatása
- Az-egyed művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek bemutatása
- Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása
- A művészet saját múltjához, hagyományához való viszonyának megismertetése

Tananyag

- A reneszánsz-előzményei trecento
- Művészet az itáliai városállamokban a szellemi megújulás-első jelei
- Vallási és világi építészet
- A plasztika és festészet az új igények szolgálatában
- Új stílus születése
- A korai reneszánsz quattrocento
- Kereskedők és mecénások
- Új keresztény művészet
- Vallási hagyomány és antik kultúra
- A művészet és a természettudományok viszonya
- Művészet és humanizmus
- Az érett reneszánsz cinquecento

- Az itáliai udvarok és az antik világ
- Városi palotaépítészet és a megújuló-egyházi építkezések
- A pápaság és a művészetek
- A reneszánsz művészet Itálián kívül
- A reneszánsz alkonya manierizmus
- A manierizmus fogalma, jellemző stílusjegyei
- A manierizmus Itáliában, Spanyolországban és a Németalföldön

A barokk művészet

- A katolikus-egyház diadala
- Az új szellemiség hatása az-egyházi építészetre, festészetre, szobrászatra
- -európa világi építésze a királyi udvarokban
- A barokk festészet Itáliában, Spanyolországban
- A holland festészet aranykora
- Új témák, új megrendelők, új műfajok, portré, tájkép, életkép, csendélet

A rokokó művészete

- Művészi érzékenység, frivolitás,-elegancia
- A rokokó és a vallásos művészet
- A rokokó portréművészete

A klasszicizmus

- Itáliai, görögországi és kis ázsiai ásatások
- Új művészet az antik világ bűvöletében
- A klasszicizmus építészetének, szobrászatának, festészetének áttekintése

A romantika

- Szubjektivitás,-erős érzelmi töltés
- A napóleoni birodalom
- A romantika az irodalomban, a filozófiában, a zenében
- A romantika-európa országaiban

A realizmus

- Valóságfeltárás, társadalomkritika
- A realista portréművészet és tájképfestészet

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait
- a tárgy és környezetkultúra alkotásait a művészettörténeti korokban, korszakokban
- az-egyres korszakok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait
- a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszakok változásainak jellemző törvényszerűségeit

Legyen képes:

- az-egyres művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére
- művészeti,-esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- műalkotásokat-elemezni tartalmi és formai szempontból

2.3.7.2.4 A/6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A tanuló világos kifejező és érvelési képességének fejlesztése, az ismeretek a tanuló gondolkodásába és munkájába való beépülésének
- Az-elemzések során a korok, korszakok kapcsolatainak, kölcsönhatásainak,-egymásra épüléseinek kiemelése
- A modern művészet létrejöttének, művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértetése

Tananyag

Az impresszionizmus

- Új utak, új művészi szabadság
- Szemléleti forradalom a modern festészet történetében
- Pillanatnyi benyomások, érzések, hangulatok

Posztimpresszionizmus

- Pointillizmus
- Az ösztönök felszabadítása
- A belső lényeg megragadása

A századforduló építésze és képzőművészete

- Ipari forradalom új igények, új anyagok, új építészeti feladatok
- A historizmus, akadémizmus,-eklektika
- Szecesszió
- Szakítás, szembefordulás az akadémizmus világával

A XX. század-első fele

A klasszikus modernség, a klasszikus avantgarde irányzatai

Expresszionizmus

- A primitív művészet felfedezése

Fauvizmus

- A modern francia festészet kolorista irányzata

Kubizmus

- A látvány felbontása mértani alapformákra
- Autonóm képalkotás
- Újítások az építészetben

Organikus és funkcionalista építészet Futurizmus

- Gépek kultusza. Mozgás, dinamizmus

Absztrakt művészet

- Utalásszerű kapcsolódás a külső tárgyi világhoz
- Megszületik a nem ábrázoló, nem tárgyi és nem figurális művészet
- Művészet a két világháború között

Konstruktivizmus

- Geometrikus alakzatok síkon és térben
- Festészet, függőleges, vízszintes irányok, tiszta színek

Dadaizmus

- Antiművészet a háború-ellen, az-esztétikai és-erkölcsi konvenciók-ellen
- A konceptuális művészet-előfutára

Szürrealizmus

- A belső felszabadítása, automatizmus

Bauhaus

- Az építőműhely.-előkurzus kézműves mesterség ipari formatervezés
- Művészet 1945 től napjainkig
- A modernizmus megújítása

Absztrakt-expresszionizmus

- Felfokozott érzelmi hatások
- Tasizmus, akciófestészet

Pop art

- Jóléti társadalom, reklámok, tömegtermékek, társadalomkritika

Hiperrealizmus

- Fényképszerű valóság-hűség
- Op-art, kinetikus művészet
- Tiszta optikai hatások, tiszta szerkezetek mozgás, fényeffektusok

Minimal art, konceptuális művészet

- Gondolati tartalmak feltárása
- A kreatív gondolat fontosabb, mint maga a mű
- Napjaink művészete kortárs művészet
- Land art, body art, performance, happening, totális művészet
- Az építészet új útjai
- A posztmodern változatai

Vizsgamunka készítése

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait
- -egyes kiemelkedő műalkotások befogadás történetét és utóéletét
- a tárgy és környezetkultúra alkotásait, -ezek forradalmian megváltozó-esztétikumát és funkcionalitását a 19 20. században
- az-egyes irányzatok kultúrtörténeti és világnézeti hátterét, társadalmi vonatkozásait
- a modern művészet létrejöttének főbb állomásait, motivációit, korabeli fogadtatását

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti irányzatok időrendi áttekintésére, összehasonlítására
- művészeti, -esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- érteni és értékelni a művészet kísérletező megnyilvánulásait, jelentőségét a későbbi korokra nézve

Követelmények az alapfokú évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- az-elemi ábrázolási módozatokat (konvenciókat), és ismerje fel azokat konkrét műalkotásokban
- a művészettörténeti korok, korszakok, irányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait

Legyen képes:

- műalkotásokat-elemezni a témák és stíluselemek szempontjából
- -eligazodni és szelektálni a tárgy és környezetkultúra világában
- az-egyres művészettörténeti korokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- művészeti,-esztétikai élmények felidézésére szóban, írásban és kompozíciós vázlatokban
- a megismert művészettörténeti korok időrendi áttekintésére

2.3.7.2.5 A művészettörténet tantárgy művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- Művészettörténet max. 45 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

- max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

- Az írásbeli vizsga feladatait az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, az építészetről, a képzőművészeti ágakról, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, a képzőművészeti ágak műfajairól megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri az-egyres művészettörténeti korok, korstílusok kifejezési szándékát és módját
- tud-eligazodni a tárgy és környezetkultúra világában
- tudja kifejezni művészeti és-esztétikai élményeit
- ismeri fel a művészettörténeti ágak kapcsolatát
- képes a műalkotások önálló-elemzésére

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, megfigyelő,-eligazodó készség
- -összehasonlító készség
- műelemző készség
- műfaj és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatosága, pontossága
- kifejező és érvelési képesség
- Továbbképző évfolyamok (T/7 10. évfolyamok)

2.3.7.2.6 T/7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A már megismert művészettörténeti korok új összefüggésbe helyezése, formanyelvüknek és stílusjegyeiknek vizsgálatával összehasonlító-elemzések végzése
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti-elkötelezettség kialakítása

Tananyag

Primitív művészet-egykor és ma

- Afrika, Ausztrália, Óceánia, Amazónia törzsi művészete
- Észak-, Közép és Dél Amerika indián kultúrái
- Hitvilág, stílusok, szertartások, testfestés, tetoválás

A primitív művészet hatása a magas művészetre

- A XX. századi izmusok és az ősművészet, illetve primitív művészet
- A primitív kultúrák és napjaink művészete

Népművészet

- A népművészet fogalma, megközelítése
- Hagyomány, életmód, szokások, zene, tánc, viselet, tárgyak
- A népművészet tárgyi- emlékei Magyarországon
- Életmódváltás és népművészet a népművészet napjainkban

A városi folklór

- Az ipari forradalom és a fogyasztói társadalom hatása a klasszikus népművészetre
- Új életforma, új anyagok, új műfajok a városi folklórban
- Graffitik, tetoválás
- A szubkultúrák művészete

A naiv művészet

- A magas művészet és a naiv művészet viszonya

- Utak a népművészetből a naiv művészet felé
- A világháborúk művészete: életmód,-emlékek, tárgyak

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténet főbb korszakait, stílusait, stílusjegyeit
- a prehisztórikus és a nem-európai kultúrák művészetének lényeges sajátosságait
- a különböző művészeti jelenségek mögött húzódó világnézeti, társadalmi háttérrel
- a tárgy és környezetkultúra alkotásait a különböző kultúrákban, illetve különböző társadalmi rétegekben

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- összefüggéseket találni a különböző korszakok és kultúrák jelenségei között
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- -elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- értelmezni a kortárs művészet hagyományokhoz való viszonyát

2.3.7.2.7 T/8. évfolyam**Fejlesztési feladatok**

- A már megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek, vizsgálatával összehasonlító-elemzések végzése
- A klasszikus kultúra lényegi vonásainak megvilágítása, irodalmi, mitológiai és történeti forrásainak megismertetése, a nyugati civilizációra gyakorolt hatásainak érzékeltetése
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása, a műfajhatárok-elmosódásának és a műfajok közötti átjárás lehetőségeinek érzékeltetése
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti-elkötelezettség kialakítása

Tananyag

Az ókori görög művészet gyökerei

- -előzmények a minoszi kultúra
- Hatások a hellén kultúra kialakulásának körülményei

Az archaikus, a klasszikus és a hellenisztikus művészet

- Hasonlóságok, különbözőségek
- Kölcsönhatások,-egymásra épülés
- A hellén kultúra hatásai Itáliától az Indusig
- Helyi sajátosságok, új kulturális áramlatok

Etruszk művészet

- Híd a görög és a római művészet között
- Görög hatások és hagyományok
- A római kultúra kezdetei

Az ókori Róma művészete

- Görög,-etruszk hatások
- Görög- emlékek, görög mesterek Itáliában
- Másolatok, műgyűjtés
- A provinciák művészete
- A klasszikus római művészet hatása a barbár kultúrákra
- Róma hatása a bizánci művészetre
- Róma hatása a korai keresztény művészetre
- Reneszánsz az antikvitás újjászületése
- Ásatások, tárgyi- emlékek
- Antik- eszmények, formák és kánonok
- Az antik filozófia újjászületése
- Művészet és humanizmus

Klasszicizmus

- Utazások, rajzok, metszetek
- Itáliai, görögországi és kis ázsiai ásatások
- Gyűjtemények, múzeumok
- Az antikvitás, mint a klasszicizmus alapja
- Az antikvitás a magas művészetben és a hétköznapi életben (ruházat, bútorok)

Az antik hagyományok hatása a XX. századi művészetre

- A klasszicizmus és a szocialista realista építészet és művészet
- Az antik kultúra és a klasszicizmus hatása a Harmadik Birodalom művészetére
- Az antik kultúra hatása napjainkban

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a klasszikus antik művészettörténeti korok és az-európai művészeti korszakok sajátosságait
- a művészettörténeti korok (korszakok) legfontosabb alkotóit és alkotásait
- az antik mitológia, irodalom és történelem legfontosabb-epizódjait, szereplőit

- a nyugati kultúra-egyres korszakainak viszonyulási módját az antik örökséghez

Legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- összehasonlító-elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- jellemző ikonográfiai témák felismerésére,-elemzésére, változatainak értelmezésére

2.3.7.2.8 T/9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A megismert művészettörténeti jelenségek új összefüggésbe helyezése
- A különböző vallási jelenségek és a képzőművészet kapcsolatának-elemzése, az általános törvényszerűségek és sajátosságok felismerése
- Az ideológia meghatározó szerepének érzékeltetése a művészeti jelenségekben

Tananyag

Egyiptom hiedelemvilága, életmódja, kultúrája és művészete

- Sokistenhit az élet folytatása a túlvilágon
- Az Amarna kor (Ehnaton birodalma) és hatásai

Mezopotámia művészete

- Sumer és akkád művészet és hitvilág
- Babiloni és asszír művészet és hitvilág
- Az ókori Irán művészete és hitvilága
- A Közép Kelet művészete
- Pártusok és szasszanidák

Az iszlám művészete

- Az iszlámvallás, világmagyarázat és életszemlélet, valamint a művészet
- Az iszlám gondolatvilág a távol keleti bölcsélet és a nyugati-eszmerendszerek összehasonlítása

Az ókori és a klasszikus India kultúrája és művészete

- A buddhizmus és a művészet
- A hinduizmus és a művészet
- Délkelet Ázsia művészete
- India és a buddhizmus hatása a helyi kultúrákra

Kína művészete

- A buddhizmus, taoizmus és konfucianizmus hatása a művészetre

- Tibet és Kína hiedelemvilága, kultúrája és művészete

Japán művészete

- A sintoizmus és a művészet
- A zen buddhizmus hatása a művészetre

Zsidó művészet

- A zsidó hiedelemvilág, életmód, kultúra és művészet
- A zsidó világszemlélet, a hellén filozófiák és a keresztény gondolatvilág összehasonlítása

A keresztény művészet

- A kereszténység kialakulása,-elterjedése és-eszmerendszere
- A korai kereszténység és a művészet
- A késő római és a bizánci művészet

A kereszténység és az állam

- A kelta kereszténység Írországból és Észak Angliában
- Kultúra, vallás és képzőművészet a Karoling Birodalomban

A keresztény-európa a román kor idején

- A kereszténység és a hatalom
- Hódítások és kereszties hadjáratok

A keresztény-európa a gótika idején

- Fellendülés, pénz és hatalom a városokban
- A gótika virágzása és az-egyház

Pogány motívumok a keresztény világban

- A szakrális művészet és a reneszánsz
- A pápai udvar hatása a művészetekre

A reformáció hatása a művészetre

- Az új-eszmék hatása az életmódra, kultúrára
- Új megrendelői réteg, új igények, új műfajok

A katolikus-egyház diadala

- A barokk művészet gyökerei
- Az-ellenreformáció hatása a művészetre
- Új optimizmus, pompa, fényűzés

Keresztény szellemiségű művészet a barokktól napjainkig

- Hittérítés és művészet a gyarmatok művészete
- Keresztény-eszmeiség és helyi hiedelemvilág keveredése

A felvilágosodás művészete

- Ráció és művészet
- Ateista művészet

Művészet az ideológiák szolgálatában

- A szocialista realizmus művészete
- A Harmadik Birodalom művészete

Ideológiák napjaink művészetében

- Szubkultúrák, csoport ideológiák
- Kvázi kultuszok, rítusok
- Magánmitológiák

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korokat és irányzatokat, azok főbb stílusjegyeit
- a főbb vallásokat, azok mitológiáit, rítusait, teológiáját
- a kereszténység tanítását, történetét, -egyházi művészetét
- a kereszténység helyét, szerepét az-európai kultúra-egyes korszakaiban

Legyen képes:

- tájékozódni a vallástörténet és a művészettörténet nagy korszakaiban
- önálló, alkotószellemű-elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- felismerni és elemezni az-egy műalkotások mondanivalóját és közösségi szerepét

2.3.7.2.9 T/10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

- A 19 20. századi művészetről tanultak új megvilágításba helyezése
- A művészet társadalmi funkciója, a társadalmi konvencióval való konfliktusa
- A művészeti törekvések és folyamatok létrejöttének és társadalmi fogadtatásának megértetése

Tananyag

Realizmustól az impresszionizmusig

- Az uralkodó ízlés klasszikus felfogása és a pillanatnyi benyomásokat rögzítő új valóságfelfogás-ellentéte

Az impresszionizmustól a fauvizmusig

- A művészet és a nyilvánosság újfajta kapcsolata
- Tudományos megalapozottság rendszerezésre való törekvés
- -egyéni stílus,-expresszív motívumhasználat

Az építészet és az ipari forradalom

- A hagyományos neo irányzatok és az új építészeti mozgalmak
- Az új építészeti feladatok kihívásai és a rájuk adott válaszok

A szecesszió

- Nyílt szembenállás, szakítás az akadémizmus felfogásával
- A szecesszió és az alkalmazott művészetek

Az avantgarde irányzatai és a hivatalos művészet

- A hagyománytisztelő és az úttörő művészet viszonya

Úttörők és-epigonok

- Magányos alkotók és iskolák
- Az avantgarde művészet utóélete

Művészet és társadalom

- Művészet és politika
- Agitatív művészet
- Tiltott, túrt, támogatott művészet
- Művészet a rendszerváltozás után

Művészet és kommunikáció

- Művészet és manipuláció
- Művészet és üzlet
- A magas művészet és a közönség
- A giccs fogalma

Kortárs művészet

- Klasszikus hagyományok és azok tagadása
- Mesterségbeli tudás és-eszköztelen művészet
- Professzionális és amatőr művészet
- Művészet és közönség

Vizsgamunka készítése

- Műalkotásokkal, tanulmányrajzokkal illusztrált műelemzés, műleírás

Követelmény

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében
- a művészet fogalmának „kitágulását” a 19 20. században
- a művészet társadalmi, ideológiai meghatározottságát, művészet és társadalom konfliktusainak különböző példáit
- a művész szerepének, feladatának, magatartásformáinak okait és következményeit a különböző korokban

Legyen képes:

- összehasonlító-elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- ismertetni konkrét példákon keresztül a művészet társadalmi funkcióinak pozitív és negatív vonatkozásait, művészet és társadalom konfliktusainak lehetőségét
- önálló, alkotószellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével; más nézetek, vélemények megértésére, -elfogadására

Követelmények a továbbképző évfolyamok-elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és legjellemzőbb alkotások tükrében
- tudja olvasni, -elemezni a tanult műalkotásokat

A tanuló legyen képes:

- összehasonlító-elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban
- ismertetni az adott kor kiemelkedő alkotóinak munkásságát és-elemezni alkotásaikat
- felismerni koronként jellemző alkotásokat a tárgy és környezetkultúra világából
- önálló, alkotói szellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére —elfogadására

2.3.7.2.10 A Művészettörténet tantárgy művészeti záróvizsga követelményei**A vizsga részei**

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- Művészettörténet max. 60 perc

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama:

- max. 15 perc

A vizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsga tartalma

- Az írásbeli vizsga feladatát az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, -elemző, összehasonlító képessége, az építészetről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, azok műfajairól, alkotóiról, a különböző műfajok-esztétikai törvényszerűségeiről megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

A szóbeli vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a feleletekből mérhető legyen, hogy a tanuló milyen szinten:

- ismeri művészettörténeti korok lényeges alkotóit és alkotásait
- ismeri a művészettörténeti korok sajátosságait
- tudja-elemezni a megismert műalkotásokat
- tud összehasonlító-elemzéseket végezni
- tud eligazodni a tárgy és környezetkultúra világában
- tudja kifejezni művészeti és-esztétikai élményeit

A vizsga értékelése

Az írásbeli vizsga értékelése

- befogadó, értelmező,-eligazodó készség
- összehasonlító készség műelemző készség
- műfaj és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret

A szóbeli vizsga értékelése

- a követelményekben meghatározott-elméleti anyag ismerete
- a megfogalmazás szabatossága, pontossága
- kommunikációs készség

3 JOGSZABÁLYI MEGFELELTETÉSI TÁBLÁZAT

Ez a táblázat igazolja, hogy a kidolgozott vizsgaanyagok, tematikák és követelmények hogyan tesznek eleget a hatályos (2024-2025-ös) köznevelési jogszabályoknak.

Jogszabály	Szabályozási terület, kötelező előírás az AMI számára	Megfelelés a PP 2026 V Mellékletekben
2011. évi CXCV. törvény (Nkt.) 6. § (7) bek.	A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeinek és vizsgafeladatainak meghatározása.	A melléklet évfolyamonként és tanszakonként (Néptánc, Népzene, Képzőművészet, Színjáték) tételesen tartalmazza a vizsgák elméleti és gyakorlati anyagát, valamint az értékelés szempontjait.
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 9. § (1) bek.	A helyi tanterv tartalmának igazodása az <i>Alapfokú művészetoktatás alapprogramjához</i> .	A fejlesztési feladatok és az évfolyamonkénti tagolás („A” és „B” tagozat) maradéktalanul követi az Alapprogram struktúráját az összes bemutatott tanszakon.
20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 9. § (2) bek.	A helyi tanterven belül a tanszakok általános fejlesztési követelményeinek meghatározása.	Minden tanszaknál (pl. Népzene, Néptánc) pontosan meg vannak határozva a kompetenciafejlesztési célok (kinesztetikus érzékelés, improvizáció, zenei hallás).
110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (Nat)	A kreativitás, az önkifejezés, a kulturális tudatosság és a kulcskompetenciák fejlesztése a nevelés során.	A tematika hangsúlyosan épít az önálló alkotómunkára, a hagyományőrzésre, a kooperációra és a társas zenélés/táncolás fejlesztésére.
2023. évi LII. tv. (Púétv.) és 401/2023. Korm. rend.	A szakmai tantárgyakat oktató tanárok és művésztanárok szakképzettségi követelményeire épülő szakmai irányvonalak.	A dokumentumban előírt magas szintű szakmai és módszertani követelmények (pl. zeneelmélet, táncfolklorisztika) biztosítják a minőségi szaktanári munka alapjait.